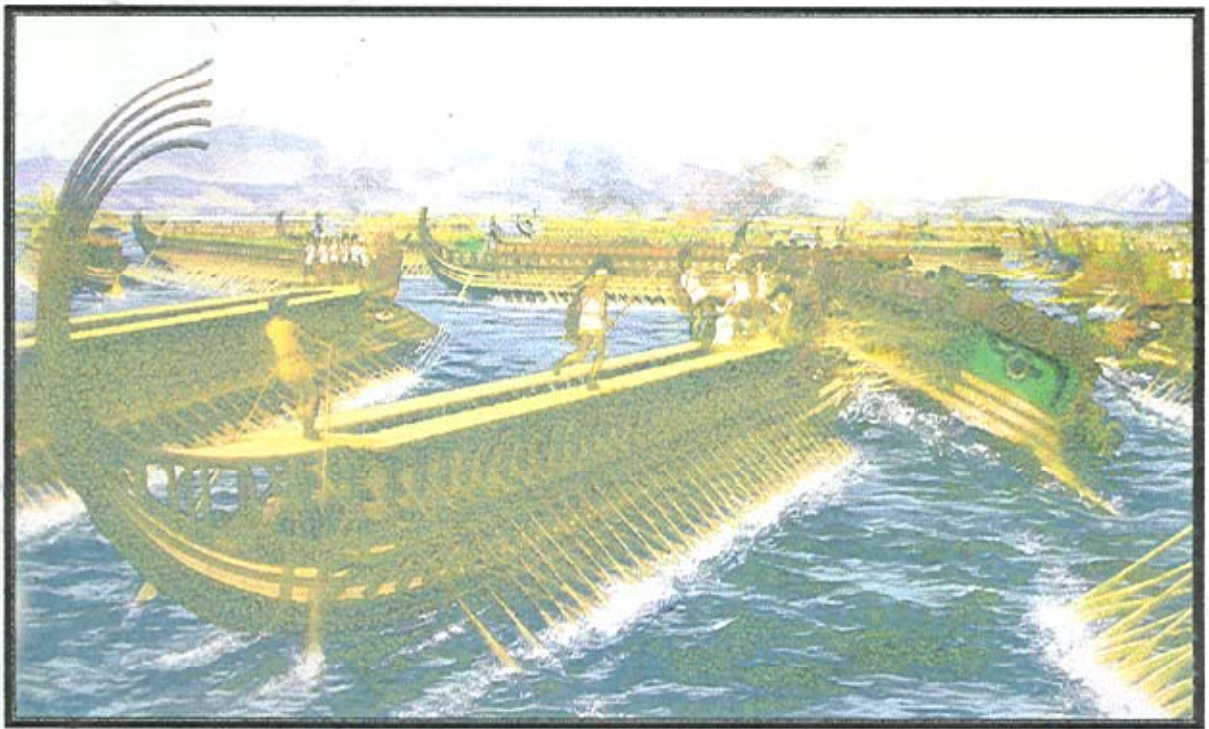

ประวัติการยุทธทางเรือ

(ฉบับย่อ)

โดย พล.ร.อ.สำเภา พอส

(พิมพ์ครั้งที่ ๒)

40.45
216ป
บ.1

ประวัติการยุทธ์ทางเรือ (ฉบับย่อ)

พ.ร.อ. สำเภา พอส

(พิมพ์ครั้งที่ ๒)

940.45
A21621
A1

17672

บทนำ

วิชาประวัติศาสตร์พุทธทางเรือ เป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่ง ที่มีกำรศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายเรือ เหมือนโรงเรียนนายเรือนานาชาติ ในอดีตจะมีการสอนทุกชั้นปี เริ่มตั้งแต่ชั้นเรียนนายเรือปีที่ ๑ เรียนประวัติศาสตร์พุทธทางเรือ “พุทธเรือกระเชียง” ชั้นปีที่ ๒ “พุทธเรือใบ” ชั้นปีที่ ๓ “พุทธเรือกลไฟ” ชั้นปีที่ ๔ - ๕ เรียนเรื่องสงครามโลกครั้งที่ ๑ - ๒ และสงครามที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน คำาเรียนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นคำาประวัติศาสตร์พุทธทางเรือของ หลวงสินธุ สงครามชัย (สินธุ กมลนาวิณ) ต่อมาโรงเรียนนายเรือ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิชาการสมัยใหม่ ทำให้จำนวนชั่วโมงในการเรียนลดลงเป็นลำดับ จนกระทั่งเหลือเวลาให้เรียนอยู่เพียงชั้นเดียว และเรียนอยู่เทอมเดียว สัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง

การศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์สงครามแต่ละยุคแต่ละสงคราม จำเป็นต้องใช้เวลาศึกษาเป็นเวลานาน เมื่อหลักสูตรกำหนดให้สอนในระยะเวลาอันจำกัด จึงทำให้ต้องสอนในลักษณะรวบรัด กะทัดรัด และเลือกหยิบยกเฉพาะการพุทธที่สำคัญรวมทั้งบทเรียนที่ได้รับ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพิจารณาเตรียมกำลังและการใช้กำลังทางเรือต่อไป

เอกสารเล่มนี้ ได้จัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๒ โดยได้มีการแก้ไขเนื้อหาและเพิ่มเติมข้อมูลให้ง่ายต่อการศึกษา แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ ตอน แต่ละตอนจะบรรยายถึงสาเหตุของสงคราม รวมทั้งลักษณะการดำเนินสงคราม การรบ ผลการรบ และบทเรียนที่ได้รับจากสงครามไว้อย่างย่อ ๆ หากนักเรียนสนใจอาจจะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง จากบรรณานุกรมที่แจ้งไว้ หรือหนังสือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด ข้อสำคัญที่ควรระลึกอยู่เสมอเวลาก็อ่ การศึกษาประวัติศาสตร์จากหลักฐานของคู่สงครามทั้งสองฝ่าย รวมทั้งหลักฐานของชาติเป็นกลางประกอบด้วย เพื่อป้องกันมิให้เข้าใจผิดจากเป็นจริง เพราะแต่ละชาติย่อมเห็นฝ่ายของตนถูกเสมอ

ผู้รวบรวมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร “ประวัติศาสตร์พุทธทางเรือ” (ฉบับย่อ) คงจะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าของการทำสงครามทางเรือ ในอันที่จะนำไปใช้ศึกษาต่อไปตามสมควร

พล.ร.อ. สำเภา พลธร

โรงเรียนนายเรือ

๒๘ มี.ย.๕๘

สารบัญ

บทหน้า			หน้า
บทที่ ๑	สงครามขุขเรือกะเหรี่ยง	ตั้งแต่เริ่มมีประวัติ-ค.ศ.๑๕๖๘	๓
บทที่ ๒	สงครามขุขเรือบ	๑๕๖๕ - ๑๘๔๐	๘
บทที่ ๓	สงครามขุขเรือกลไฟ	๑๘๔๐ - ๑๘๐๕	๑๕
บทที่ ๔	สงครามโลกครั้งที่ ๑	๑๘๑๔ - ๑๘๑๘	๒๐
บทที่ ๕	สงครามโลกครั้งที่ ๒	๑๘๓๕ - ๑๘๔๕	๒๘
บทที่ ๖	สงครามเกาหลี	๑๘๕๐ - ๑๘๕๓	๔๑
บทที่ ๗	สงครามเวียดนาม	๑๘๔๖ - ๑๘๖๕	๔๗
บทที่ ๘	สงครามตะวันออกกลาง	๑๘๔๘ - ๑๘๗๓	๕๔
บทที่ ๙	สงครามฟอล์กแลนด์	๑๘๘๒	๖๐
บทที่ ๑๐	สงครามอ่าวเปอร์เซีย	๑๘๕๑	๖๑
ภาคผนวก	ลำดับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับสงครามจนถึงสงครามอ่าวเปอร์เซีย ปี ค.ศ.๑๘๕๑		๘๒
บรรณานุกรม			๘๖

สงครามยุคเรือกระเชียง (ตั้งแต่เริ่มมีประวัติ - ค.ศ.๑๕๗๕)

สงครามยุคเรือกระเชียง (ตั้งแต่เริ่มมีประวัติ - ค.ศ.๑๕๗๕)

๑. กล่าวทั่วไป

ก. ประวัติการยุทธทางเรือ ซึ่งมีสอนอยู่ในโรงเรียนนายเรือ โดยได้แบ่งการยุทธทางเรือไว้ตามยุคของการใช้เรือเป็น ๓ ยุค คือ

๑) ยุคเรือกระเชียง	ตั้งแต่เริ่มมีประวัติ จนถึงปี ๑๕๗๕
๒) ยุคเรือใบ	ตั้งแต่ปี ๑๕๗๕ จนถึงปี ๑๘๔๐
๓) ยุคเรือกลไฟ	ตั้งแต่ปี ๑๘๔๐ จนถึงปี ๑๙๐๕

ข. ยุคเรือกระเชียง เป็นยุคเริ่มต้นของมนุษย์ที่รู้จักใช้เรือเป็นพาหนะเดินทางไปในทะเล และนำมาใช้ในการสู้รบ โดยเริ่มตั้งแต่ ๔๐๐ ปีก่อนคริสตกาล จนถึงปี ๑๕๗๕ ซึ่งเป็นยุคที่ยาวนานที่สุด มากกว่า ๒,๐๐๐ ปี

ก. เรือ แบ่งออกเป็น เรือค้าขายและเรือรบ สำหรับเรือค้าขายได้ออกแบบให้บรรทุกได้มากกินน้ำลึก และมีใบช่วย ส่วนเรือรบต้องการความเร็ว เป็นเรือแบบ ใบริม, ไตรริม จนถึงเรือกระเชียง ๔๐ ชั้น ซึ่งเป็นเรือขนาดใหญ่ และต้องใช้ทหารถึง ๔,๐๐๐ คน ในตอนปลายยุค เรือกระเชียงที่ใช้ในการยุทธเป็นเรือกระเชียง ๒-๓ ชั้น เรียกว่าเรือ โดรมอน, แกลลี และแกลลีแอสส์

ง. อาวุธ แยกออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ๑) อาวุธประจำเรือ ได้แก่ ทวน, เอลโทติด, สีสทอน, อาฟักซ์, สะพานปากกา และ ปืนใหญ่ ซึ่งเกิดขึ้นในตอนปลายยุคนี้
- ๒) อาวุธประจำกาย ได้แก่ ขวาน, หอก, ดาบ, ธนูและโล่
- ๓) อาวุธพิเศษ ได้แก่ เรือเพลิง, ไฟกรีก และเครื่องขว้าง (Catapult)

จ. รูปกระบวน

- ๑) กระบวนเดินทาง เรียงตามกัน และเรียงข้าง
- ๒) กระบวนรบ เรียงข้าง, รูปพระจันทร์ครึ่งซีก, รูปกระบวนวงกลม และรูปกระบวนสามเหลี่ยม

๒. การยุทธทางเรือที่สำคัญ

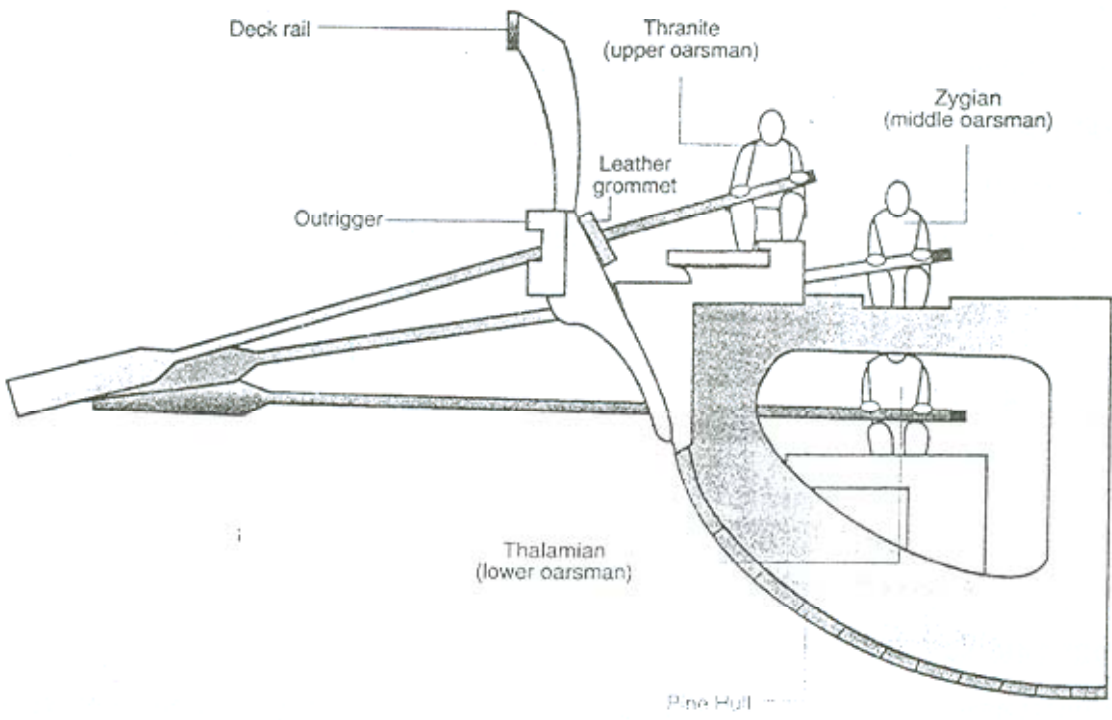
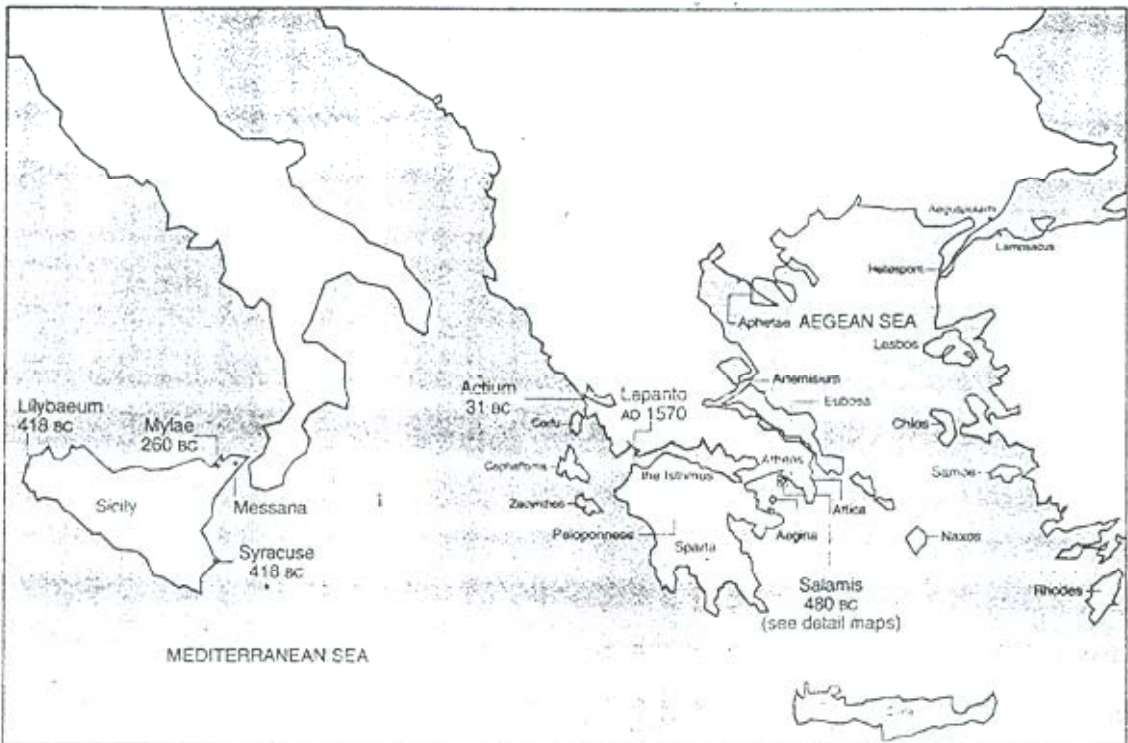
ก. การยุทธทางเรือที่สำคัญในยุคนี้มี ๒ ครั้ง คือ

- ๑) การยุทธที่ซาลามิส
- ๒) การยุทธที่ เลพันโท

ข. การยุทธที่ซาลามิส (๒๘ ก.ย. ปี ๔๘๐ ก.ศ.)

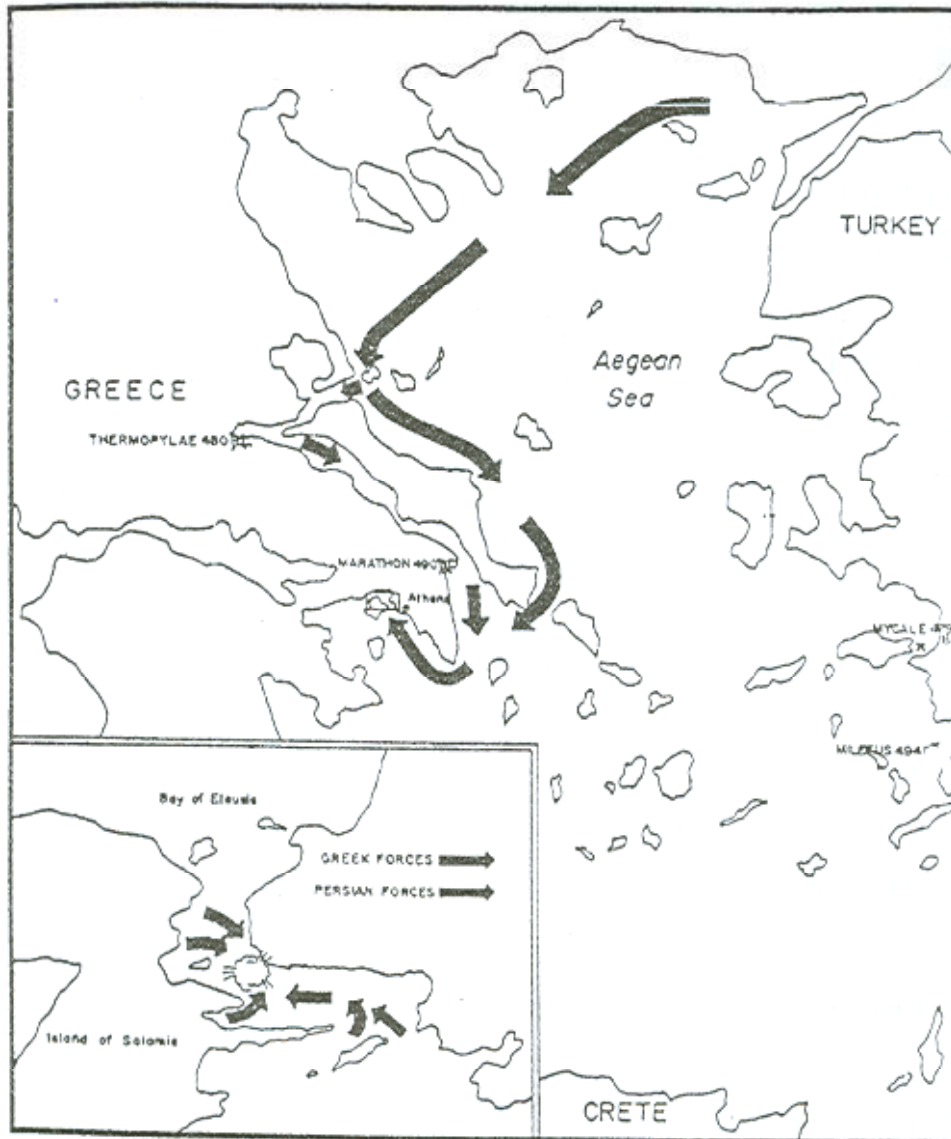
๑) เป็นการยุทธระหว่าง เปอร์เซีย กับ กรีก ที่อ่าวซาลามิส ซึ่งอยู่ทางตะวันตกของกรุงเอเธนส์ การรบในครั้งนั้นกษัตริย์ของเปอร์เซีย ชื่อ เซอร์เสส ต้องการจะยึดครองกรีก ก่อนที่เข้าตีเมื่อต่าง ๆ ของยุโรปต่อไป โดยได้เกณฑ์กำลังพลทั้งกองทัพบก-เรือ จากประเทศราชทั้งหลายมาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะทหารราบมีถึง ๑,๒๐๐,๐๐๐ คน และเรือ ไตรริม ๑,๒๐๗ ลำ เดินทางผ่านเอเชียไมเนอร์ ข้ามช่องแคบเฮลเลสπονท์(ดาร์ดานेल) เข้าโจมตีทางด้านเหนือของกรีก

สงครามทางเรือในยุคเรือกระเชียง

Cross-section of the rowing positions on an ancient Greek trireme

เส้นทางเดินทัพของฝ่ายเปอร์เซีย

๒) กรีก อันประกอบด้วย เอเธนส์และสปาร์ต้า ได้รวมกำลังเข้าป้องกัน โดยเอเธนส์ซึ่งมีความชำนาญทางทะเล รับผิดชอบการป้องกันทางน้ำ สปาร์ต้า มีความสามารถในการรบทางบก รับผิดชอบการป้องกันบนบก

๓) ผลการรบ กำลังพลของกรีก ซึ่งมีกำลังน้อยกว่าหลายเท่า ตกเป็นฝ่ายถอยร่นตามลำดับ ลงจนมาถึงตอนใต้ของประเทศ ได้เกิดมีการยุทธทางเรือครั้งสำคัญ โดยฝ่ายเอเธนส์ซึ่งมีกำลังน้อยกว่า ได้ใช้ความสามารถเลือกพื้นที่ยุทธบริเวณและอาศัยธรรมชาติ เข้าต่อสู้กับฝ่ายเปอร์เซียที่กำลังเหนือกว่า จนประสบชัยชนะ

๔) การที่เปอร์เซียต้องพ่ายแพ้ในการยุทธทางเรือครั้งนี้ทำให้กษัตริย์เซอร์เชส กล่าวว่าจะพานข้ามที่ช่องแคบเฮลเลสพอนท์(ดาร์ดาเนล) จะถูกทำลาย ต้องรีบถอยกองทัพกลับไปยังที่รีบด่วน โดยไม่สามารถจะยึดครองกรีกได้

ก. การยุทธที่เลพันโท (๑ ค.ศ.๑๕๗๑)

๑) เป็นสงครามศาสนา ระหว่าง คริสเตียน ประกอบด้วย เวนิซ, สเปน และ โป๊ป รบกับเตอร์กี เกิดขึ้นเนื่องจากฝ่ายเตอร์กีกำลังมีอิทธิพลอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และรังควานการใช้เส้นทางเดินเรือของชาติต่าง ๆ จนเป็นที่เดือดร้อนอย่างหนัก ฝ่ายคริสเตียน จึงรวบรวมกำลังพลเข้าต่อสู้และปราบปราม โดยมีเจ้าชายคอนชวน เป็นแม่ทัพ

๒) กองเรือของคริสเตียน ได้มาพบกับ กองเรือของเตอร์กี ซึ่งมีพาซาอาลี เป็นหัวหน้า ที่อ่าวเลพันโท และได้เกิดการยุทธขึ้นการยุทธครั้งนี้ ต่างฝ่ายต่างมีเรือกลลามากกว่า ๒๐๐ ลำ มีกำลังพลฝ่ายละเกือบ ๑๐๐,๐๐๐ คน

๓) ผลการยุทธ ฝ่ายคริสเตียนเป็นฝ่ายชนะ เนื่องจาก

- ก) ทหารมีศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้า และร่วมมือกันดี
- ข) ได้แม่ทัพดี จึงทำให้ขวัญของกองทัพดี
- ค) วางกำลังถูกและสมช่วย

๑. บทเรียนทางยุทธศาสตร์

ก. การยุทธในยุครือกระเชียง ทำให้เกิดหลักยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๆ ขึ้นหลายอย่าง กล่าวคือ

๑) "การดำเนินการรุก เป็นวิธีป้องกันตัวที่ดีที่สุด" จากการรบระหว่าง คาร์เธจกับซีราคูส เมื่อปี ๓๑๐ ก.ศ.

๒) "การล่าเชิงหรือยกพลข้ามทะเลในเมื่อยังไม่ได้การครองทะเล แม้จะเป็นเฉพาะตำบลที่หรือชั่วคราวก็เป็นภัยอย่างร้ายกาจ" จากการยุทธที่นอกเกาะเออูซา (ปี ๒๔๑ ก.ศ.) ระหว่าง คาร์เธจกับโรมัน

๓) "พระทูลเกล้าฯ ผู้ใดได้การครองทะเลในไม่ช้าจะครองบกด้วย" เป็นคำกล่าวของ บาร์บารอสซา หัวหน้าสตุลชาวอัลเบียร์ ต่อสุลต่านโซลิมัน ซึ่งต่อมาบาร์บารอสซาก้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพของกองทัพเรือที่อยู่ได้ระมะหะหมัด เมื่อปี ๑๕๓๓

ข. การดำเนินสงคราม กองทัพเรือต้องผูกพันอยู่กับกองทัพบก คล้ายกับเป็นอาวุธอย่างหนึ่งของกองทัพบก เช่น ช่วยในการล่าเชิง เป็นต้น

ค. การรบทางเรือ เป็นการรบแบบตะลุมบอน ระยะประชิด เรือเป็นเพียงฐานสำหรับทหารเท่านั้น ไม่ใช่อาวุธอีกอย่างหนึ่งต่างหาก

ง. กำลังทางเรือช่วยให้ประเทศชาติรอดพ้นจากความหายนะ จากกำลังทางบกของข้าศึก เห็นชัดเจนเป็นครั้งแรกคือการบุทศที่ซาลามิส

สงครามยุคเรอไบ (ค.ศ.๑๕๗๕ - ๑๗๖๓)

สงครามยุคเรือใบ (ค.ศ. ๑๕๗๕ - ๑๗๖๓)

๑. ความเจริญทางเรือ

ก. การเดินเรือและการค้าขายทางเรือ

๑) ในปี ๑๕๘๓ ปีโปอาเล็กซานเดอร์ที่ ๖ ได้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ท่านได้แบ่งแผ่นดินที่พบใหม่ให้แก่โปรตุเกสและสเปน คือโปรตุเกส ได้พื้นแผ่นดินทางตะวันออกของเส้นเมริเดียนที่ผ่านเกาะแกวแหลมเวิร์ต และสเปนได้ทางตะวันตกของเส้นนี้ ประเทศทั้งสองจึงแข่งขันกันหาแผ่นดินใหม่ ทำให้การค้าขายของสองประเทศเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว

๒) ประเทศที่เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วคือ ฮอลแลนด์ อังกฤษ และฝรั่งเศส ได้มีการทำสงครามเพื่อแย่งสิทธิในการค้าขาย และเข้ายึดดินแดนต่าง ๆ ที่ค้นพบ บุคนี้จึงเป็นยุคที่ลัทธิการค้าขายเจริญเต็มที่

ข. เรือ

๑) ต้นยุคยังคงใช้เรือเกลลิเป็นเรือรบอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่นอกน่านน้ำนี้เรือรบมักเป็นเรือใบค้าขายที่ติดอาวุธเป็นส่วนมาก

๒) ในตอนกลางศตวรรษที่ ๑๗ ได้มีการสร้างเรือเพื่อใช้ในการรบโดยเฉพาะขึ้น เพราะเรือค้าขายสร้างขึ้นมาเพื่อการบรรทุก ขาดคุณสมบัติในการรุกและ โครงเรือบอบบาง สำหรับเรือรบที่สร้างยังแยกออกเป็นชนิด ๆ ตามความประสงค์ในการใช้ เช่น เรือประจัญบาน เรือลาดตระเวนเดินสมุทร เรือลาดตระเวนเบา และเรือพิเศษอื่น ๆ

ค. พล

๑) ตามปกติหามาได้โดยวิธีจ้าง แต่วิธีข่มขืนบังคับก็ยังมีมาก

๒) หลายประเทศมีการตั้งโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาและอบรมทั้งนายทหารและพล อย่างเป็นหลักฐาน บุคคลเหล่านี้ในเวลาสงบศึกก็ยังคงทำประโยชน์ในการทหารเรืออยู่เรื่อย ๆ เช่น การปราบโจรสลัดและการค้นหาแผ่นดินใหม่ เป็นต้น

ง. อาวุธ

๑. ได้มีผู้พยายามผลิตอาวุธของเรือให้ใช้ได้สะดวกและง่ายขึ้น โดยเฉพาะปืน การเรียกชื่อ ใช้เรียกตามน้ำหนักของกระสุน

๒. เรือเพลิง ได้เจริญขึ้นมาอีก และเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพเรือตลอดยุคนี้ แต่ภายหลังปี ๑๗๐๐ ก็เกือบไม่ได้ถูกใช้เลย

๒. การยุทธทางเรือที่สำคัญ

ก. การยุทธทางเรือที่สำคัญในยุครือใบมีอยู่ประมาณ ๑๗ ครั้ง ในที่นี้จะขอนามาล่าเพียง ๒ ครั้ง ซึ่งการยุทธทั้ง ๒ ครั้ง เป็นการยุทธระหว่างกองเรือของอังกฤษในยุคของเนลสันกับกองเรือของฝรั่งเศสและสเปนในยุคของนโปเลียน การยุทธดังกล่าวคือ

๑) การยุทธที่อ่าวอาบูกีร์

๒) การยุทธที่ทราฟัลการ์

๑. การยุทธที่อ่าวอาบูกีร์ (๑ พ.ค.๑๗๕๘)

๑) มลเหตุ

ก) ในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๗๕๘ นะโปเลียนได้รวบรวมเรือสำเภาและเรือเล็กเป็นอันมากไว้ที่คันทรีร์ การเตรียมการครั้งนี้เพื่อเป็นการลวงให้อังกฤษหลงเข้าใจผิด เพราะความจริงได้เตรียมอีกจำนวนหนึ่งไว้ที่ตุลอง เพื่อจะไปยกพลขึ้นบกที่อียิปต์

ข) การเข้ายึดอียิปต์ เพื่อจะตัดการคมนาคมของอังกฤษทางด้านตะวันออก ทั้งอียิปต์ เป็นประเทศมั่งคั่งพอที่จะยึดเอาไว้เป็นเมืองขึ้นได้ และประการสุดท้าย อาจจะถูกขับไปซังอินเดียนได้สะดวกขึ้น

ค) เนลสันได้รับหน้าที่ให้มาลาดตระเวนอยู่ที่ตุลอง เมื่อเห็นเรือฝรั่งเศส มารวมกองกันอยู่ในท่าหลายลำ จึงลาดตระเวนเฝ้าอยู่บริเวณนั้น เผอิญเกิดพายุซัดระหว่าง ๑๘-๒๐ พ.ค.๑๗๕๘ ทำให้กองเรือของเนลสันถูกพายุพัดออกทะเลลึก เรือชำรุดเสียหายหลายลำต้องซ่อมแซม เมื่อกลับมาที่ท่าตุลองอีกครั้งก็ปรากฏว่ากองเรือของฝรั่งเศสได้เคลื่อนออกจากท่าไปหมดแล้ว เนลสันจึงออกติดตาม

๒) การยุทธ

ก) เนลสันได้พยายามออกติดตามกองเรือฝรั่งเศสตั้งแต่ ๓๐ พ.ค. จนมาพบกองเรือของฝรั่งเศสจอดอยู่ในอ่าวอาบูกีร์ เมื่อ ๑ พ.ค.๑๗๕๘ รวมเวลาไล่ตามอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนานประมาณ ๒ เดือนเศษ

ข) กองเรือฝรั่งเศสเมื่อส่งกำลังนะโปเลียนยกพลขึ้นบกแล้ว ก็มาจอดทอดสมออยู่ในอ่าวอาบูกีร์ เพราะมีแหลมกำบังคลื่นในฤดูมรสุม นว.เป็นอย่างดี เรือของฝรั่งเศสประกอบด้วยเรือประจัญบาน ปืน ๑๔ กระบอก ๘ ลำ, ปืน ๘๐ กระบอก ๓ ลำ, ปืน ๑๒๐ กระบอก ๑ ลำ และเรือฟริเกตอีก ๔ ลำ ส่วนอังกฤษ มีเรือประจัญบาน ปืน ๑๔ กระบอก ๑๓ ลำ และปืน ๕๑ กระบอก ๑ ลำ

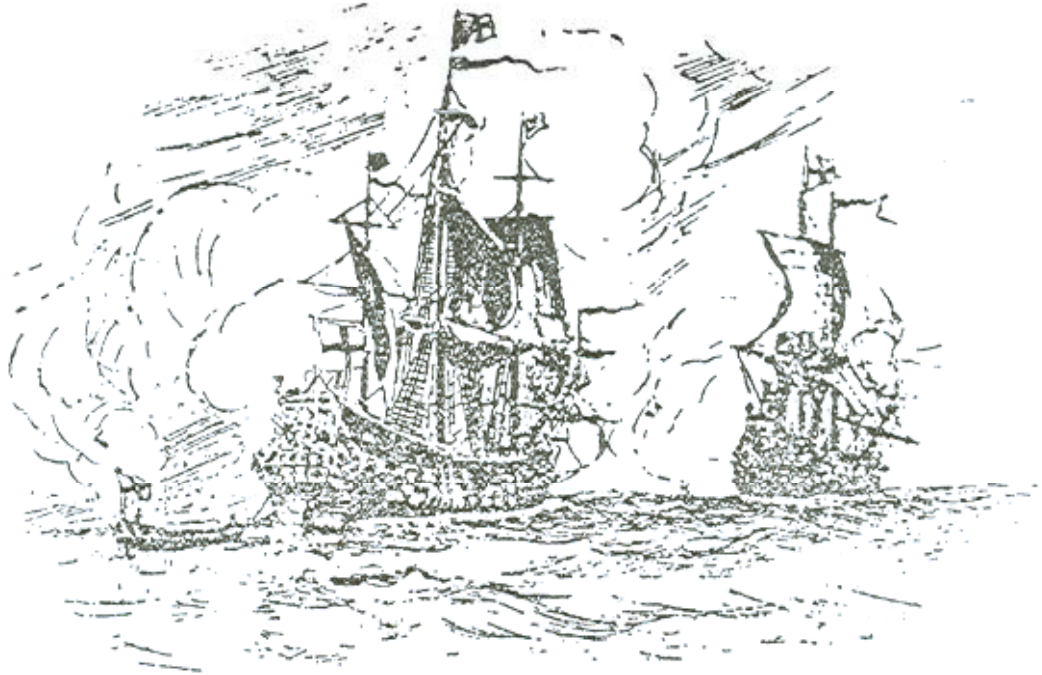
ค) กองเรือของเนลสันเดินทางมาถึงในตอนเย็น เมื่อทราบจำนวนแน่นอนของข้าศึกแล้ว ก็ทำการวางแผนที่จะเข้าตีทางด้านหัวกระบวน โดยวิธีกระหนาบทั้งสองด้าน ทั้งนี้เพื่อให้เรือของอังกฤษ ๒ ลำต่อสู้กับเรือฝรั่งเศสลำเดียว เป็นการโถมกำลังส่วนใหญ่ลงที่กำลังส่วนย่อยของข้าศึก และได้ตกลงใจที่จะเข้ารบในเวลากลางคืน โดยให้เรือทุกลำจุดโคมแขวนไว้ที่พรวนสีดวงในแนวระดับ เพื่อจะไม่หลงยิงกันเอง และยังให้จุดไฟไว้ตามกราบเรือเหนือปืนทุกกระบอกเพื่อสะดวกแก่การยิง ตามคาดฟ้าให้โรยทรายอีกด้วย

๓) ผลการยุทธ

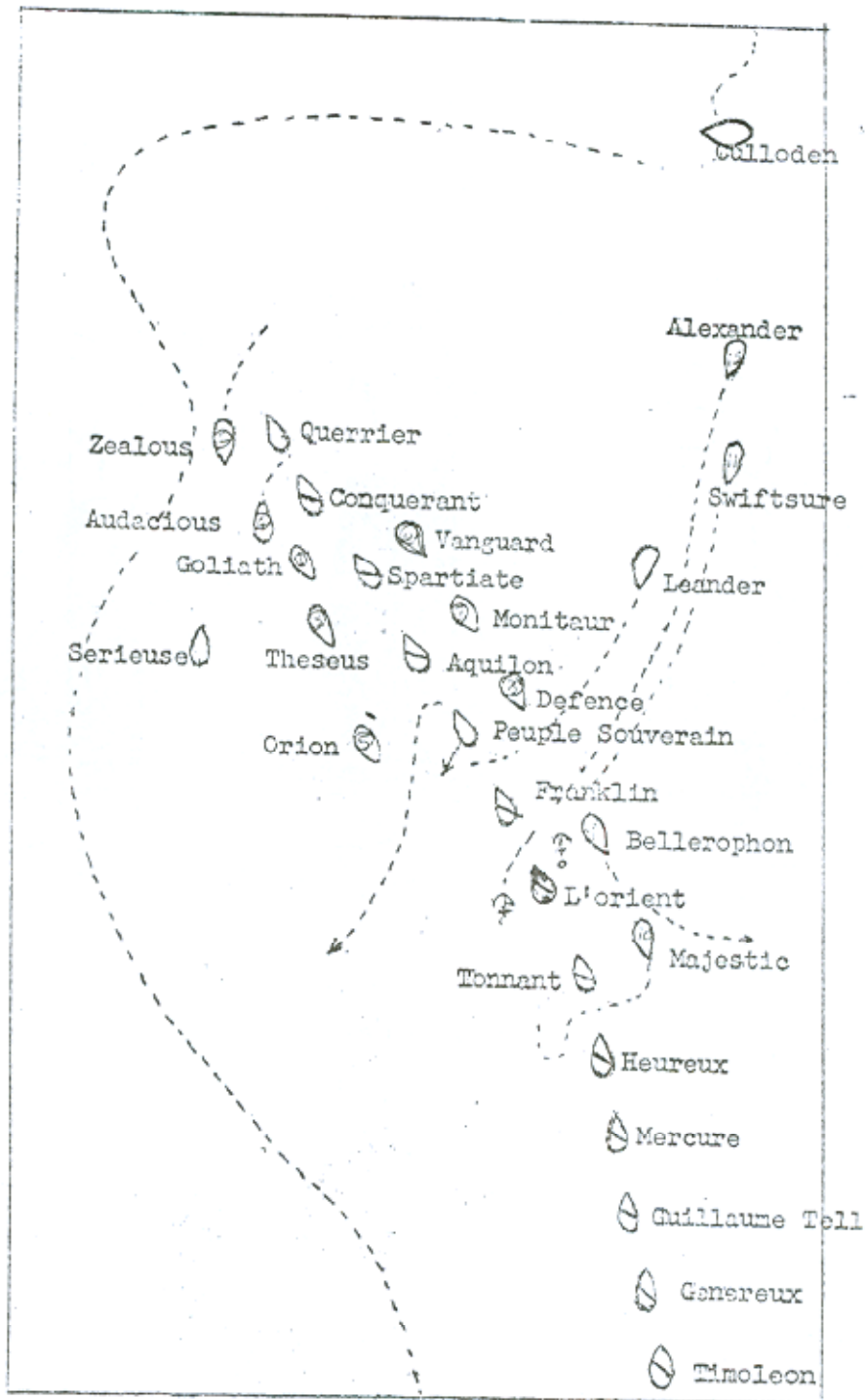
ก) เนลสันเริ่มเข้าตีกองเรือฝรั่งเศสที่จอดทอดสมอตั้งแต่เวลา ๑๘๐๐ และเลิกยิงเวลา ๐๓๐๐ รวมเวลาทำการรบติดต่อกันไม่ได้หยุดเลข ๕ ชั่วโมง พอรุ่งเช้าเหลือเรือฝรั่งเศสเพียง ๓ ลำเท่านั้น เรือส่วนใหญ่จมและถูกยึดเป็นเชลยหมด เรือที่เหลือได้แล่นหนีออกจากอ่าวไปได้

ข) การยุทธครั้งนี้ฝรั่งเศสทำผิดที่ไม่จัดเรือลาดตระเวน และมุ่งที่จะรบอยู่เพียงกราบเดียว ส่วนอังกฤษได้ผู้นำยุทธวิธีแปลก ๆ มาใช้จนฝรั่งเศสไม่รู้จะแก้อย่างไร ทั้งทหารมีความกล้าหาญและเด็ดขาด

ค) การยุทธครั้งนี้เนลสันได้รับคำชมเชยจากบุคคลทั่วไปเกือบทั่วยุโรป และได้รับพระราชทานยศเป็นบารอน ขณะเดียวกันได้มีบางท่านส่งโลงศพมาให้เป็นของกำนัล เพื่อเตือนใจมิให้เนลสันลืมตัว ซึ่งเนลสันได้เก็บไว้เป็นอย่างดีในห้องทำงานของท่าน

เรือประจัญบานและเรือค้าขาย

การยุทธ์ที่อาบูกีร์
วันที่ ๑ ส.ค. ๑๗๙๘

๒. การยุทธที่ทราฟัลการ์ (๒๑ พ.ค.๑๘๐๕)

๑) มูลเหตุ

ก) นโปเลียน ทราบว่าอังกฤษเป็นประเทศเดียวที่เข้มแข็งที่สุดในยุโรป และคิดที่จะเหยียบย่ำเกาะอังกฤษก่อนอื่น ถึงกับมีรับสั่งว่า “ขอให้เราครองช่องอังกฤษเพียง ๖ ชั่วโมงเท่านั้น เราจะได้เป็นเจ้าโลก” คำพูดนี้แสดงให้เห็นว่า การครองทะเลเป็นยุทธศาสตร์อันสำคัญที่สุด และนะโปเลียนก็ได้พยายามที่จะรวบรวมกองเรือดำเนินการให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้

ข) อังกฤษได้วางแผนป้องกันเกาะอังกฤษ โดยการให้กองเรือที่มีอยู่ทั้งหมดทำการปิดอ่าว ไม่ยอมให้กองเรือของฝรั่งเศสรวมกันได้ ถ้าข้าศึกออกมาจากอ่าวก็ให้ทำการรบเค็ดเคียดเป็นราย ๆ ไป

ค) เนลสันได้รับมอบเรือ ๑๓ ลำ ให้ไปทำการปิดอ่าวที่ตุลองเช่นเดิม ซึ่งมีกองเรือใหญ่ของฝรั่งเศสจอดอยู่ที่นั่น ระหว่างปิดอ่าวกองเรือฝรั่งเศสสามารถเล็ดลอดออกไปได้ และเดินทาง มารวมกองอยู่ที่เมืองคาดิซกับกองเรือสเปน

๒) การยุทธ

ก) เนลสันได้อาสาที่จะจัดการกับกองเรือฝรั่งเศสและสเปนที่เมืองท่าคาดิซทันทีความประสงค์อันยิ่งใหญ่ของเนลสันในครั้งนี้ก็คือ จะไม่ยอมให้ฝรั่งเศสมีอิสรภาพที่จะให้ทะเลได้อีกต่อไป โดยพยายามที่จะล่อให้เรือฝรั่งเศสและสเปนออกมานอกอ่าว แล้วท่านจะได้ทำการยุทธเค็ดเคียดในทะเลเปิด

ข) แผนการยุทธของเนลสันครั้งนี้ ได้แบ่งเรือออกเป็น ๓ กอง สองกองแรกเป็นกองหน้าใช้เรือใหญ่กองละ ๑๖ลำ กองที่สามเป็นกองหนุนคอยช่วยเหลือ ซึ่งอาจจะรับคำสั่งให้ไปสมทบกองใดกองหนึ่งก็ได้ มีเรือ ๘ ลำ และในการเข้าตีกองเรือข้าศึกให้ท่วมเทกำลังเข้าตีตรงเรือลำที่ ๒ หรือ ๓ หน้าเรือธงข้าศึก และตีลงไปทางท้าย แผนการยุทธครั้งนี้เป็นการเลิกใช้กระบวนเรียงตามกัน เพราะลำบากในเรื่องสัญญาณและขาดความคล่องตัว และเป็นการกระทำอย่างที่ไม่นึกฝัน เนลสัน กล่าวว่า “มันใหม่ มันแปลก มันง่าย มันต้องดำเรือ”

ค) ตามแผนเนลสันคาดว่าจะมีเรือถึง ๔๐ ลำ แต่เมื่อถึงเวลาต้องปฏิบัติการจริงปรากฏว่ามีเรืออยู่เพียง ๒๗ ลำ ดังนั้นจึงปรับแผนแยกเรือออกเป็น ๒ กอง โดยกองหน้ามีเรือ ๑๕ ลำ ในบังคับบัญชาของกอลลิงวูด และกองหลังมี ๑๒ ลำ มีเนลสันเป็นผู้บังคับบัญชา ส่วนฝรั่งเศสมีเรือ ๓๓ ลำ แยกออกเป็น ๒ กองเช่นเดียวกัน โดยกองหน้ามี ๒๑ ลำ บังคับบัญชาโดย วิลเนฟ และกองหลังมี ๑๒ ลำ ในบังคับบัญชาของกราวินา นายพลเรือสเปน

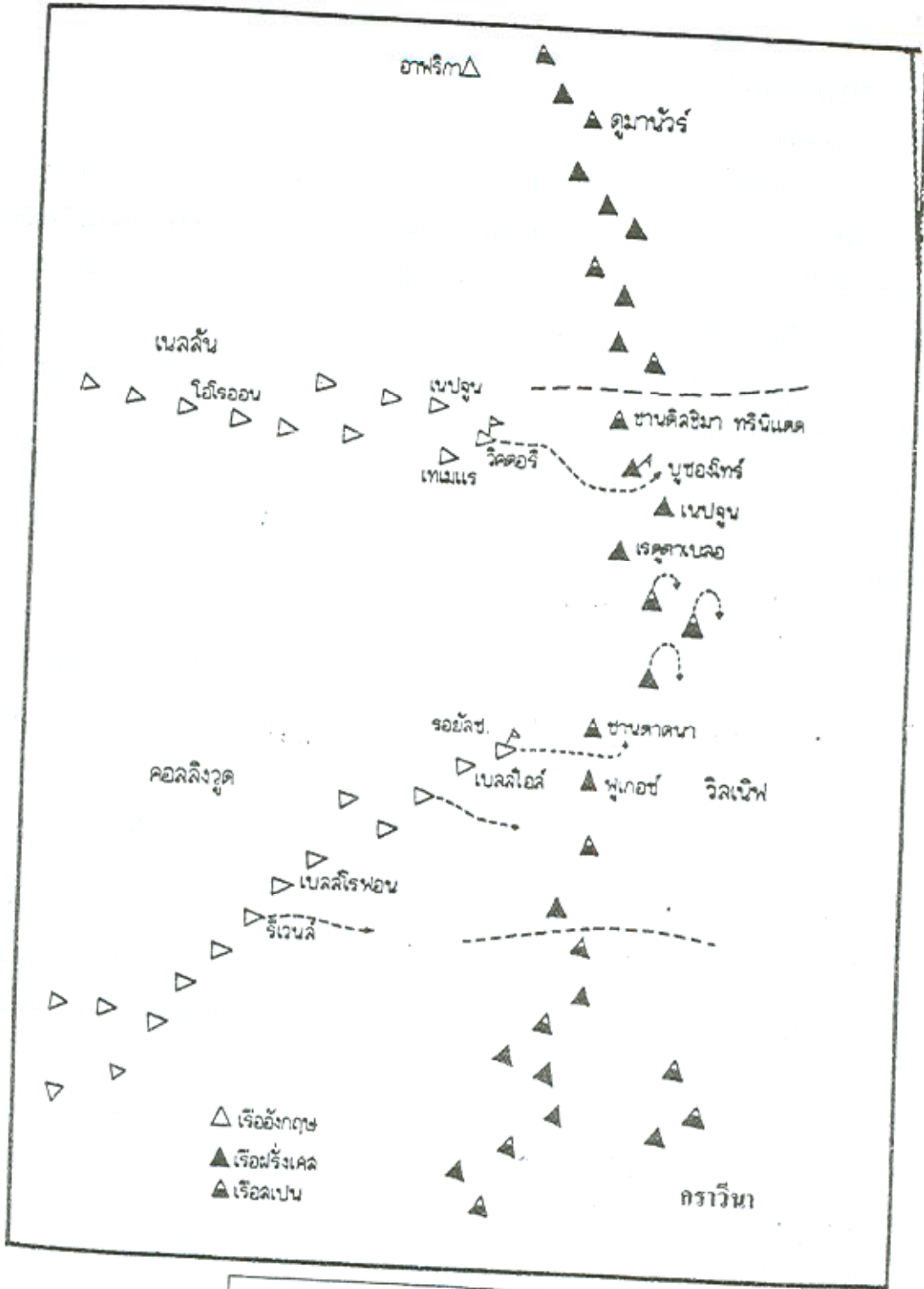
๓) ผลการยุทธ

ก) อังกฤษเป็นฝ่ายชนะ สามารถยึดเรือสัมพันธมิตรได้ถึง ๑๑ ลำ เรือที่เหลือหนีกลับเข้าท่าคาดิซ อังกฤษเสียหาย ๑,๖๖๓ คน รวมทั้งเนลสันด้วยแต่ไม่เสียเรือเลย

ข) สัมพันธมิตรเสียหายประมาณ ๑๔,๐๐๐ คน นายพลเรือถูกจับเป็นเชลยหลายคน รวมทั้งวิลเนฟและกราวินาด้วย เสียเรือไป ๑๘ ลำ (ถูกยึด ๑๗ ลำ จม ๑ ลำ)

ค) ชัยชนะครั้งนี้อังกฤษได้รับผลมากมาย คือ

- ได้การครองทะเลโดยเค็ดเคียด

ยุทธนาวีที่ตราฟัลการ์ ๒๑ ต.ค. ๑๘๐๕

- ฝรั่งเศส ไม่กล้ายกทัพเรือ ไปข่มขู่ใครอีกเลยตลอดสงครามนี้
- ทำให้อังกฤษหมดหวังการรบทางทะเลสามารถเปิดโอกาส ดำเนินการรบทางบก ได้อย่างเต็มที่

๓. บทเรียนทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

ก. ในสมัยก่อน สงครามทางเรื่อนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสงครามทางบกไม่มากนักน้อย เช่น การยกพลไปข่มขู่ หรือเพียงแต่การปล้นสะดม แต่ในกลางศตวรรษที่ ๑๗ สงครามทางเรือ ได้เริ่มแยกตัวออกดำเนินการอย่างอิสระ แสดงว่าเป็นองค์กรสำคัญที่สุดองค์กรหนึ่ง

ข. กฎเกณฑ์ที่จะดำเนินการต่าง ๆ ให้สงครามทางเรือเป็นผลสำเร็จก็คือ การครองทะเลและการที่จะได้การครองทะเลก็ต้องทำลาชกองเรือใหญ่ของข้าศึกเสียก่อน แต่หลักการนี้ยุคนั้นนิยมเป็นครั้งคราว และบางแห่งเท่านั้น

ค. การจัดกระบวนต่างๆ ของกองเรือในตอนแรก ๆ ก่อนข้างลำบากในการที่จะให้เรืออยู่ในกระบวนตามหลักยุทธวิธีได้ เพราะเรือมีจำนวนมาก ทั้งลักษณะขนาดและคุณสมบัติในการเคลื่อนที่ไม่คล้ายกันเลข ดังนั้นจึงมีการแบ่งออกเป็นกอง ๆ แล้วเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะนำเรือเข้าทำการรบให้เหมาะที่สุดเพื่อให้ได้ที่ตั้งเหนือลม

ง. กระบวนที่ใช้ เป็นกระบวนเรียงตามกันแล่นก้าว โดยใช้จำนวนใบน้อย ระยะระหว่างเรือประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ เมตร การใช้กระบวนนี้เพื่อให้เรือป้องกันจุดที่อ่อนแอที่สุดคือ หัวเรือซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันให้สามารถใช้ปืนท้ายได้เต็มที่ การแล่นก้าวเพื่อให้เรือเป็นฐานเป็นอันแน่นอนและมั่นคงที่สุดและมีเสริที่จะเปลี่ยนทิศและความเร็ว

จ. การตีฝ่าแนว(เจาะแนว) หรือตีโอบปีก เป็นยุทธวิธีที่ใช้กันมาก จนกระทั่งปลายศตวรรษที่ ๑๗ ก็เลิกใช้กัน เพราะการรักษารูปกระบวนไว้ให้มั่นและป้องกันมิให้ถูกตีฝ่าแนว ได้เป็นการดีกว่าเพราะเสียหายน้อยกว่า ส่วนการรุกจะเสียหายมากกว่า

สงครามยุคเรืองศิลป์ (ค.ศ. ๑๘๔๐ - ๑๕๐๕)

สงครามยุคเรือกลไฟ (ค.ศ. ๑๘๔๐-๑๘๖๕)

๑. กล่าวทั่วไป

ก. ระยะเวลาของยุคเรือกลไฟ คั้งแต่ปี ๑๘๔๐ ถึงปี ๑๘๖๕ ประมาณ ๒๕ ปี

ข. ในศตวรรษที่ ๑๙ วิทยาศาสตร์ได้เริ่มเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ กันขึ้นมากผิดปกติ จนเกือบนับไม่ถ้วน เครื่องจักรได้เข้ามาแทนการใช้มือ หรือกล่าวอีกในหนึ่งการหัตถกรรม น้อยลง อุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้การค้าขายของโลกเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และมีการตลาดสำหรับถ่ายเทสินค้าของตนทำให้เกิดการค้าเมืองขึ้น

ค. อังกฤษนับเป็นผู้นำของโลกในยุคนี้ กล่าวคือ

๑. มีอาณาเขตประมาณ ๑๐๐ เท่าของประเทศอังกฤษ หรือประมาณ ๑/๕ ของเนื้อที่ทั้งหมดในโลก
๒. มีเรือสินค้าประมาณ ๑/๒ ของน้ำหนักตันของเรือในโลก และมีตู้ต่อเรือให้กับประเทศต่าง ๆ ประมาณ ๑/๒ ของจำนวนน้ำหนักเรือที่มีต่อในโลก
๓. มีบ่อถ่านหินมาก ทำให้เกิดโรงงานขึ้นมากกว่าประเทศอื่น
๔. มีสายโทรเลขติดต่อกับนานาประเทศมากที่สุด

ง. เรือ

๑. โรเบิร์ต ฟูลตัน ได้สร้างเรือกลไฟลำแรกขึ้นชื่อ "Clermont" ในปี ๑๘๐๗
๒. เรือกลไฟในยุคแรกเป็นเรือกลไฟใช้จักรข้าง ซึ่งไม่เหมาะสำหรับการสงคราม ต่อมาในปี ๑๘๔๐ เอริกส์สัน ชาวสวีเดน และสมิธ ชาวอังกฤษ ต่างประดิษฐ์ใบจักรท้ายจนใช้การได้ดี
๓. อาวุธปืนทำให้เรือไม้ต้องเป็นเรือเหล็กหรือต้องใช้เกราะเหล็กบนเรือไม้
๔. ในปี ๑๘๘๐ เมื่อมีผู้ประดิษฐ์ตอร์ปิโดที่แล่นไปเองได้ และเรือคอร์วิโค ได้ใช้อาวุธนี้อย่างแพร่หลาย ทำให้เรือพิฆาตที่เคยทำกันมาแต่ยุคเรือกระเชิงหมดไป เช่น เรือชน และเรือเพลิง เป็นต้น

จ. อาวุธ

๑. กระสุนได้แสดงอำนาจทำให้เรือต้องหุ้มเกราะขึ้น ปืนได้พัฒนาให้มีการทำเกลียวลำกล้อง ทำให้ปืนยาวและใช้กระสุนหนักเพื่อให้สามารถเจาะเกราะได้
๒. มีการเปลี่ยนแปลงจากการบรรจุทางปากกระบอกปืนมาใช้ในการบรรจุทางท้ายแทน เนื่องจากให้ความแม่นยำ อำนาจการเจาะเกราะและการระเบิดดีกว่า รวมทั้งไม่ต้องเลื่อนปืนเข้าออกทุก ๆ นัด ซึ่งทำให้ต้องตั้งศูนย์ใหม่เสมอและยิงได้ช้ากว่า
๓. ในระหว่างสงครามอิสรภาพอเมริกา บุชเนลล์ ชาวอเมริกันได้สร้างเรือได้นำขึ้น เรือลำนี้นำทุ่นระเบิดไปด้วยเพื่อระเบิดท้องเรือข้าศึก
๔. ไวท์เฮค ชาวอังกฤษ ได้ดัดแปลงอาวุธตอร์ปิโดและแก้ไขให้ดีขึ้นจนกองทัพเรือต่าง ๆ นำไปใช้กันอย่างกว้างขวางและทำให้อาวุธชนิดนี้เจริญไปอย่างรวดเร็วในระยะต่อ ๆ มา

ฉ. กำลัังพล

๑. เนื่องด้วยเครื่องจักรและอาวุธ ได้เจริญขึ้น ทำให้ต้องการกำลัังพลที่มีคุณภาพ(Quality) มากกว่าจำนวน(Quantity)
๒. การฝึกหัดการใช้อาวุธ เช่น ปืนใหญ่และตอร์ปิโด ในขณะที่มีคลื่นลมหรือในเวลามืด มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการยุทธ
๓. กำลัังพล ในหลายประเทศยังใช้วิธีเกณฑ์ แต่อังกฤษและสหรัฐ ใช้ทหารจ้างเท่านั้น

๒. การยุทธทางเรือที่สำคัญ

- ก. การยุทธทางเรือที่สำคัญในยุคนี้มี ๒ ครั้ง คือ
 ๑. การยุทธที่ท่าแฮมพ์ตัน ในสงครามกลางเมืองของสหรัฐ
 ๒. การยุทธที่ช่องแคบทสูชิม่า(Tsushima)

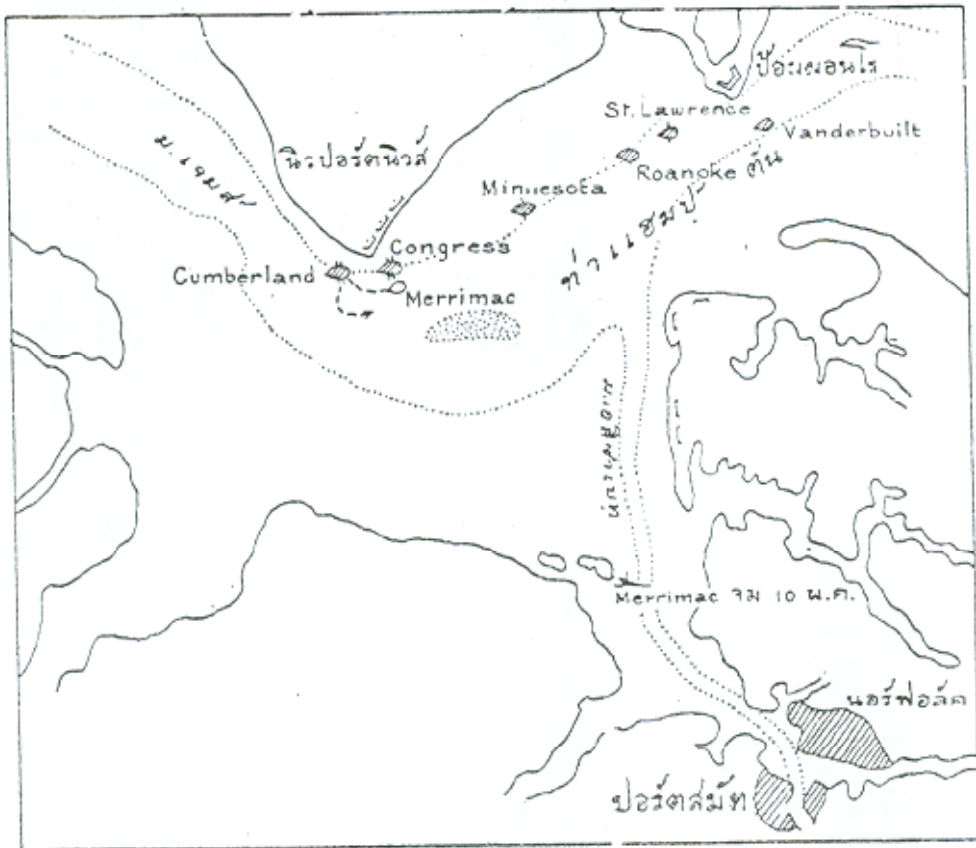
ข. การยุทธที่ท่าแฮมพ์ตัน (๘ - ๘ มี.ค.๑๘๖๒)

๑. เป็นการรบระหว่างเรือฟริเกตกลไฟ "Merimac" ระวังขับน้ำ ๓,๐๐๐ ตัน ของฝ่ายใต้กับเรือ "Monitor" ระวังขับน้ำ ๑,๒๐๐ ตัน ของฝ่ายเหนือ ในท่าแฮมพ์ตัน ไกลันอร์ฟอล์ค
๒. การต่อสู้ของเรือทั้งสองมีลักษณะ
 - ใช้ปืนใหญ่ แทนการใช้หอก ธนู ในยุคเก่า
 - เรือมีเกราะหุ้ม
 - ใช้กำลัังไอน้ำ แทนกระเชียงหรือเรือใบ
๓. การรบต่างฝ่ายต่างถูกกระสุนของฝ่ายตรงข้าม และต่างก็ไม่ได้ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด ซึ่งในที่สุดก็เลิกกรากันไปแบบไม่แพ้ไม่ชนะ
๔. การรบครั้งนี้ทำให้เกิดยุทธวิธีและการสร้างเรือใหม่ขึ้นในหลาย ๆ ประเทศในระยะต่อมา

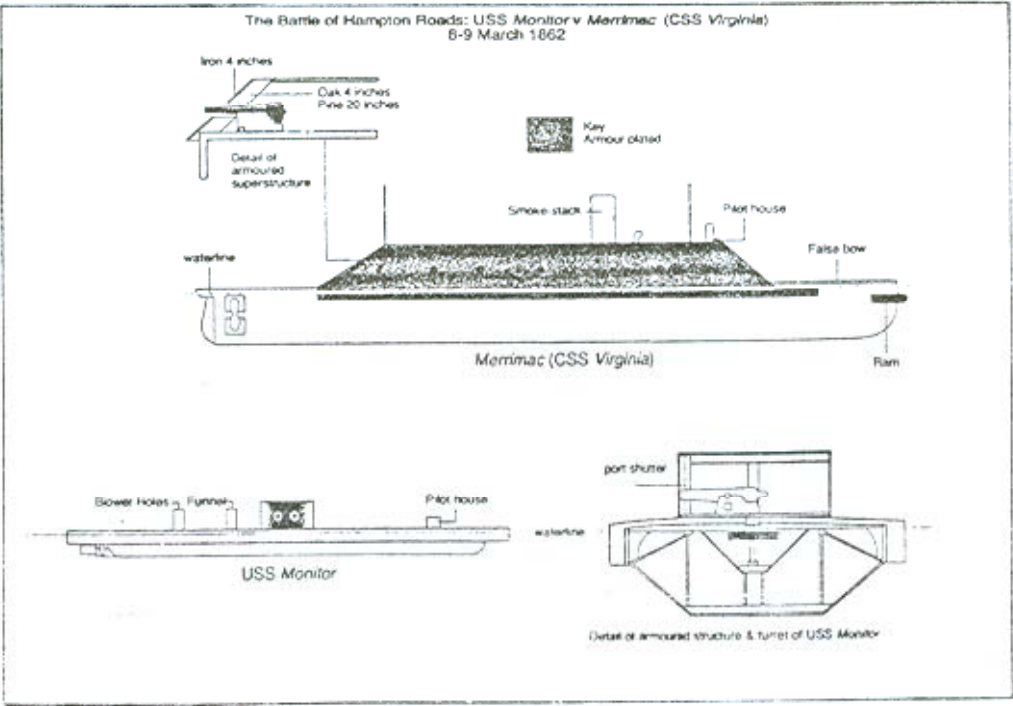
ค. การยุทธที่ช่องแคบทสูชิม่า(Tsushima) (๒๗ พ.ค.๑๘๙๕)

๑. เป็นการรบระหว่างกองเรือโซเวียตกับกองเรือญี่ปุ่น เพื่อแข่งการครองทะเล
๒. กองเรือโซเวียตมีเรือรบ ๓๖ ลำ บังคับบัญชาโดยนายพลเรือ โรเซสเวนสกี ออกเดินทางมาจากทะเลบอลติก เพื่อจะมาช่วยเหลือกองเรือโซเวียตในแปซิฟิก ซึ่งมีฐานทัพอยู่ที่วลาดิวอสตอค คิดเป็นระยะในการเดินทางครั้งนี้ไกลถึง ๑๘,๗๐๐ ไมล์
๓. กองเรือญี่ปุ่นมีพลเรือเอก โตโง เป็นผู้บัญชาการ ประกอบด้วยเรือรบรวม ๒๔ ลำ เตรียมเข้าทำการยุทธขึ้นแตกหักอยู่ในช่องแคบทสูชิม่า(TSUSHIMA)
๔. การรบปรากฏผลฝ่ายโซเวียตเสียหายอย่างยับเยิน มีเรือพิฆาตหนักกลับ ไปถึงฐานทัพวลาดิวอสตอค เพียง ๒-๓ ลำเท่านั้น นอกนั้นถูกยิงจมหมด ทั้งนี้เนื่องจากกองเรือโซเวียตมีความเร็วช้ากว่า องค์กรุกลขนาดความชำนาญในการยุทธ และประการสุดท้ายกองเรือโซเวียตต้องเดินทางมาเป็นระยะทางอันไกล เกือบครึ่งโลก โดยที่ยังไม่มีโอกาสได้พักผ่อนหรือซ่อมบำรุงองค์วัสดุเลย

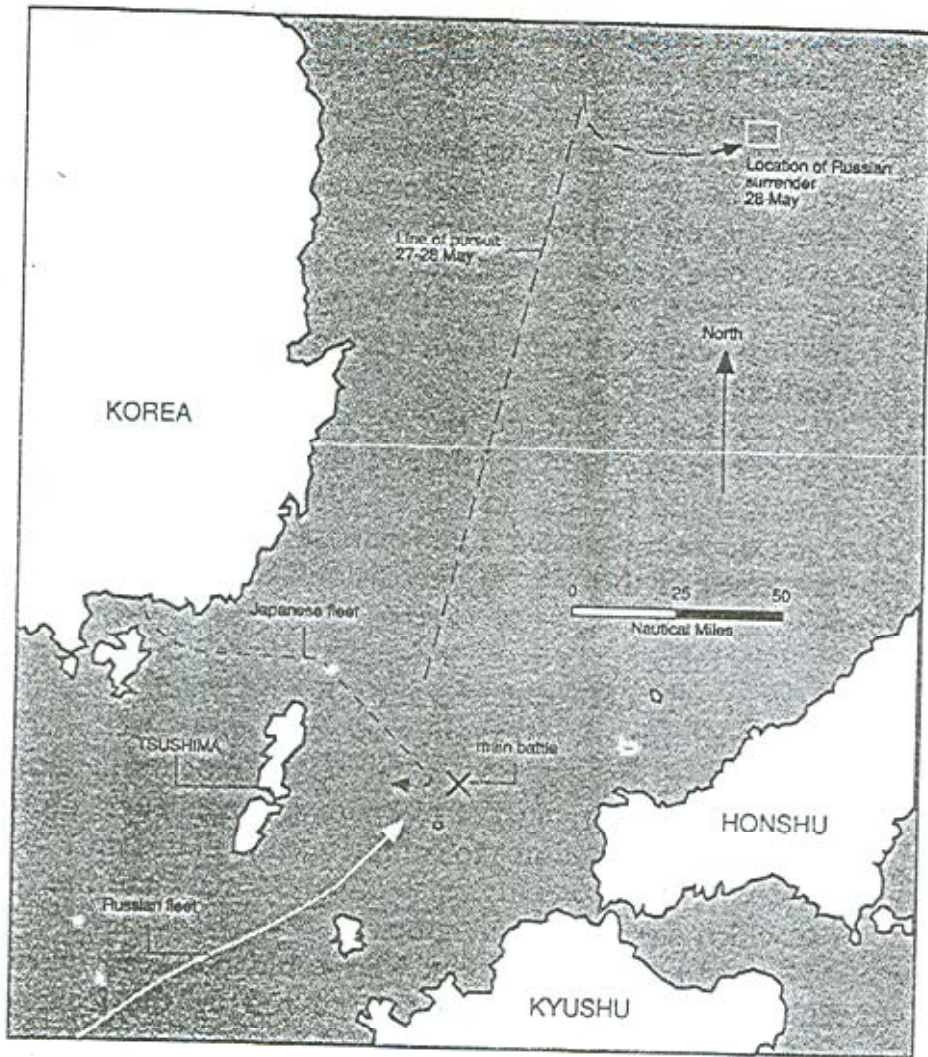
การรบในท่าแฮมป์ตันวันที่ ๘ มี.ค.๑๘๖๒

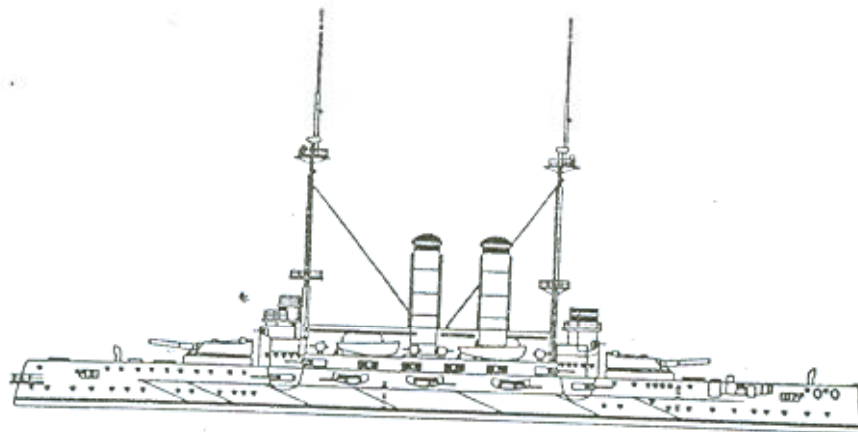
เรือเหล็กที่ใช้ทำสงครามทางเรือครั้งแรก

THE RUSSO-JAPANESE WAR

Map of the Battle of Tsushima (14 May 1905)

Imperial Japanese ship *Mikasa*, Admiral Tojo's flagship at the Battle of Tsushima (1904). *Mikasa* still exists, in Japan, as a museum ship

๓. บทเรียนทางยุทธศาสตร์

ก. การคมนาคมของโลกได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐประกาศนโยบาย(Policy) ของประเทศต่าง ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับมากยิ่งขึ้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งสร้างและพัฒนาท่าล้งทางเรือของตน

ข. ประเทศต่าง ๆ ที่มีท่าล้งทางเรือทั้งใหม่และเก่า ต่างเห็นพ้องกันว่ากรมเรือและแข็งแกร่งนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบในกองทัพเรือ และมีการอบรมท่าล้งพลให้มีความรู้ความชำนาญ เพื่อจะใช้อาวุธประจำเรือให้ได้ผลเต็มที่ด้วย

ค. การประลองยุทธ เป็นเครื่องประกอบในการพิจารณาทั้งด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เพื่อใช้เป็นแนวที่จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จในการยุทธต่อไป

ง. ในยุคนี้ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิเขียนตำราว่าด้วยสงครามทางเรือดี ๆ ซึ่งก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ และประเทศต่าง ๆ นำไปใช้จัดระเบียบกองทัพเรือของตน เตรียมการสงครามตามหลักที่บุคคลเหล่านั้น ได้เขียนขึ้นไว้ บุคคลดังกล่าวคือ นายทหารเรืออเมริกัน ชื่อ มาฮัน, นายพลเรืออังกฤษ โกลอมบ์, นายพลเรือฝรั่งเศส คาร์ริเอต นอกจากนั้นยังมีนักยุทธศาสตร์ทางบกที่ได้เขียนตำรายุทธศาสตร์ยุทธวิธีที่มีชื่อเสียง คือ เคลานชวิทซ์ ชาวเยอรมัน, โจนีนี ชาวสวิสเซอร์แลนด์ และ โมลท์เค ชาวเยอรมัน เป็นต้น

สงครามโลกครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๙๑๔ - ๑๙๑๘)

สงครามโลกครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๙๑๔ - ๑๙๑๘)

ความหมายของคำว่า "สงคราม" หากเป็นทัศนะของนักการทหาร สงคราม คือ การใช้กำลังเข้ากระทำการอย่างรุนแรง เพื่อบีบบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ยอมปฏิบัติตามความประสงค์ของฝ่ายตน แต่ในทัศนะของนักการเมือง ให้ความหมายของคำว่า สงคราม คือ เครื่องมือของนโยบายที่ใช้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของชาติ หลังจากที่ใช้วิธีอื่นแล้วไม่ประสบความสำเร็จ

สำหรับ Von Clausewitz ซึ่งเป็นนักปรัชญาทางยุทธศิลป์ชาวเยอรมัน มีชื่อเสียงโด่งดังจากหนังสือ "On War" ได้ให้ความหมายของสงครามไว้อีกอย่างหนึ่งว่า

"สงครามเป็นการต่อรัฐประกาศนโยบายโดยวิธีอื่น (War is a continuation of policy by other means)"

นอกจากนั้นยังได้แยกสงครามออกเป็น ๒ ชนิด คือ สงครามที่มีจุดประสงค์จำกัด ทำการสู้รบในพื้นที่หรือขอบเขตทางภูมิศาสตร์บริเวณใดบริเวณหนึ่งเท่านั้น เรียกว่า "สงครามจำกัด" (Limited War) เช่น สงครามออสเตรีย-ปรัสเซีย ในปี ค.ศ. ๑๘๖๖ หรือสงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย ในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ กับสงครามที่มีจุดประสงค์ไม่จำกัดมีการใช้ทรัพยากรและอาวุธที่ตนมีเพื่อความอยู่รอดของชาติ และหวังผลแพ้ชนะเด็ดขาด สงครามชนิดนี้ เรียกว่า "สงครามเบ็ดเสร็จ" (Total War) เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๑๘ และสงครามโลกครั้งที่ ๒ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๓๙-๑๙๔๕

๑. มุขเหตุ

ก. มุขเหตุดั้งเดิม

๑. ชาตินิยม (Nationalism) เป็นความรู้สึกอันหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนในความปรารถนาที่จะมีรัฐบาลของตนเอง มีอุดมคติของตนเองมีการใช้ความคิดอ่านและทั้งนี้ต้องการจะมีการนับถือศาสนาเชื้อชาติ และภาษาอย่างเดียวกัน มีชาติเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ได้อิทธิพลของประเทศต่าง ๆ ดังนั้นจะก่อภูมิจนเป็นอิสรภาพของตนเองอยู่อีกไม่น้อย กล่าวคือ

- บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา เป็นชาวสลาฟ เชื้อสายเดียวกับเซอร์เบีย แต่อยู่ในความปกครองของออสเตรีย-ฮังการี

- แคว้นอัลซาสและลอร์เรน ปรัสเซียยึดมาจากฝรั่งเศส เมื่อคราวเกิดสงคราม The Franco-Prussia War ๑๘๗๐ เป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญ(ถ่านหิน-เหล็ก)

- ปัญหาบอลข่าน เกิดจากประเทศเล็ก ๆ พยายามจะก่อกบฏ เพื่อดังตนเป็นอิสระ และได้ทำลายอาณาจักรตุรกีในยุโรปลงทั้งหมด ส่วนประเทศที่ตั้งตัวได้แล้ว เช่น กรีซ เซอร์เบีย และบัลแกเรีย ก็เกิดไม่พอใจกันในการแบ่งปันส่วนดินแดน ส่วนประเทศใหญ่ เช่น รัสเซีย อยากได้คอนสแตนติโนเปิลและเยอรมันอยากจะทำขบวนการรถไฟ ไปแบกแดด ไปลงอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งอังกฤษกลัวจะไปคุกคามผลประโยชน์ของตนในอินเดียและอียิปต์

ข. เหตุปัจจุบัน

๑. เหตุการณ์ใกล้จะเกิดสงคราม

- ปี ๑๕๑๑ ปีญ่ฮามอรรอกโก ครั้งที่ ๒ ระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมัน เรื่องยุติลงด้วยขอมรับของเยอรมัน โคบได้รับดินแดนที่เป็นป่า ในแคว้นคองโกของฝรั่งเศส เป็นการตอบแทนราว ๑๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์

- สงครามเตอร์กีกับอิตาลี ปี ๑๕๑๑ อิตาลีขวยโอกาสเข้ายึดอาครีโปลีจากตุรกี ในขณะที่ตุรกีกำลังยุ่งอยู่ ด้วยการปฏิวัติของพวกเตอร์กิกหนุ่ม ซึ่งสร้างความขมขื่นให้ตุรกีมิใช่น้อย

- สงครามบอลข่านครั้งที่ ๑ (๑๘๑๒-๑๘๑๓) รัฐต่าง ๆ วิวาทกันเอง เนื่องจากการแบ่งสันปันส่วนดินแดนที่ได้มาจากตุรกี เป็นผลให้ออสเตรียและเยอรมันต้องเสียบริเวณ เนื่องจากตุรกีเป็นพันธมิตรของคนต้องเสียดินแดนในยุโรปไปทั้งหมด ทำให้เซอร์เบียซึ่งเป็นอริกับออสเตรียมีดินแดนเพิ่มขึ้น

๒. เตรียมสงคราม หลังจากสงครามบอลข่านครั้งที่ ๑ ทำให้ความตึงเครียดระหว่างประเทศทวียิ่งขึ้นเป็นลำดับ

- เยอรมัน เพิ่มกำลังกองทัพมากขึ้น
- ฝรั่งเศส ยึดอาบูทหารประจำการจาก ๒ ปี เป็น ๓ ปี
- อังกฤษ รวมกำลังทัพเรือในทะเลเหนือ
- รัสเซีย เร่งขยายทางรถไฟ อันเป็นประโยชน์ต่อทางยุทธศาสตร์
- ออสเตรีย จัดระเบียบกองทัพตนใหม่
- กลุ่มพันธมิตรต่าง ๆ คอยหาวิกฤติการณ์ขั้นต่อไปอยู่ และโอกาสนั้นก็มาถึง ไมช้านัก

๓. การลอบปลงพระชนม์อัครยุคฟราซิสมเฟอร์ดินานด์ เมื่อ ๒๘ มิ.ย.๑๘๑๔ ที่เมืองซาราเจโวในแคว้นบอสเนีย ซึ่งเป็นราชอาณาแห่งมหาอาณาจักรออสเตรีย-ฮังการี พร้อมกับชายาถูกปลงพระชนม์ โดยคณะรักชาติชาวเซอร์เบีย อันมีเชื้อสายยูโกสลาฟเดียวกับชาวแคว้นบอสเนีย

- ออสเตรียยื่นคำขาด ๒๓ ก.ค.๑๘๑๔
- เซอร์เบียตอบคำขาด ๒๕ ก.ค.๑๘๑๔ โดยมีรัสเซียให้การสนับสนุน
- อังกฤษเสนอข้อไกลเกลี่ย
- ออสเตรียประกาศสงครามกับเซอร์เบีย ใน ๓๐ ก.ค.๑๘๑๔ แล้ว เคลื่อนทหารข้ามพรมแดน

เซอร์เบียเข้าไป

- เยอรมันประกาศสงครามกับรัสเซียและฝรั่งเศสใน ๑ ส.ค.๑๘๑๔
- เยอรมันบุกเบลเยียมใน ๔ ส.ค.๑๘๑๔
- อังกฤษประกาศสงครามกับเยอรมัน เนื่องจากเป็นผู้รับประกันความเป็นกลางของเบลเยียม
- อิตาลีประกาศเป็นกลาง เนื่องจากเยอรมันเป็นผู้เริ่มสงคราม
- ประเทศไทยประกาศสงครามกับฝ่ายเยอรมัน เมื่อ ๒๒ ก.ค.๑๘๑๖

๔. ความกลัว นักการทูตออสเตรียผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ เมื่อปี ๑๘๑๔ ว่า **“สิ้นสุดลงด้วยความกลัวดีกว่าความกลัวไม่รู้จักสิ้นสุด”** (Better a fearful end than endless fears)

- ฝรั่งเศสกลัวต่อความทวีขึ้นอย่างมากมาของพลเมืองเยอรมัน
- เยอรมัน กลัวสงครามสองด้าน และความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของอังกฤษ

- ออสเตรียกลัวจักรวรรดิของตนจะแตกแยก เนื่องจากลัทธิชาตินิยม
- อังกฤษกลัวการขยายตัวของกองทัพเรือเยอรมันจะทำลายการค้าและการส่งกำลังบำรุงของตน

๕. ระบบการรวมมิตร (The System of Alliance) ยุโรปในครั้งนั้นแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ

ก. **Triple Alliance** กลุ่มไตรภาคี ประกอบด้วยเยอรมัน ออสเตรีย อิตาลี แต่เมื่อเกิดสงครามกองมิเยอรมัน ออสเตรีย-ฮังการี ตุรกี และบัลแกเรีย อิตาลีถอนตัว

ข. **Triple Entente** กลุ่มสัมพันธมิตรสามฝ่าย ประกอบด้วย ฝรั่งเศส รัสเซีย และอังกฤษ เพื่อป้องกันการโจมตีจาก ก. ต่อมา มี อิตาลี และญี่ปุ่นมาเข้าร่วม

๒. มหายุทธสงคราม

ก. ประเทศคู่สงคราม

- เป็นสงครามที่ยิ่งใหญ่กว่าที่ปรากฏมาแล้วในประวัติศาสตร์ของโลก ทั้งนี้พิจารณาจากจำนวนของชาติและประชาชนที่เข้าทำการรบ ความพินาศย่อยยับ อาวุธที่ใช้และผลกระทบกระเทือนถึงอารยธรรมของโลก

- ฝ่ายสัมพันธมิตรมี ๒๓ ประเทศ ฝ่ายศัตรูมี ๔ ประเทศ

ข. เปรียบเทียบกำลังรบ

- ฝ่ายรัสเซีย มีกองทัพประจำการที่ใหญ่ที่สุดในโลกก็จริง แต่เยอรมันมีกองทัพที่ประกอบด้วยอาวุธยุทธภัณฑ์ดีกว่า

- ทางน้ำ อังกฤษมีจำนวนคัมหมือเยอรมันมากก็จริง แต่อาวุธและสมรรถภาพของกองทัพเรือเยอรมันก็มีเท่าเทียมกับอังกฤษ

- เยอรมันมีเครื่องอาวุธยุทธภัณฑ์ชนิดดีเลิศ เช่น ปืนเฮาเวอเซอร์ ปืนกล เรือดำน้ำ และแก๊สพิษ

- สัมพันธมิตรมีกำลังประจำการและกองหนุนมากกว่า ชุมกำลังทางเศรษฐกิจและการอุตสาหกรรมมีมากกว่า

- อังกฤษมีเรือมากกว่า สามารถปิดล้อมและขนส่งเสบียงอาหารจากทวีปอื่นมาช่วยได้ตลอดเวลา

ค. การดำเนินสงคราม

- ประเทศที่เข้าร่วมสงครามครั้งนี้ต่างเสนอะไรต่าง ๆ เป็นเครื่องแลกเปลี่ยนแก่ประเทศที่สนับสนุนตน จึงปรากฏมีสัญญาลับเกิดขึ้นมากมายหลายฉบับที่สำคัญ คือ

- ตุรกี ได้รับคำประกันบูรณภาพแห่งอาณาเขตและความช่วยเหลือทางทหาร ไม่ต้องขอให้รัสเซียผ่านเข้าออกทางช่องแคบดาร์เนลล์ ต้องการทำลายผลประโยชน์ของอังกฤษ ในอียิปต์และไซปรัส

- ญี่ปุ่น มีความปรารถนาใคร่ได้เกิวยเขาและผลประโยชน์อื่น ๆ ของเยอรมันในจีน

- บัลแกเรีย ต้องการแก้แค้นเซอร์เบีย เนื่องจากเคยเป็นผู้นำร่วมกับประเทศอื่น ๆ รุกรบตนเมื่อคราวเกิดสงครามบอลข่านครั้งที่ ๒

- สหรัฐฯ เข้าร่วมสงครามเนื่องจากเยอรมันละเมิดความเป็นกลางของเบลเยียมและเรือดำน้ำทำการจมเรือสินค้า โดยไม่มีขอบเขต ทำให้ชีวิตและทรัพย์สินของสหรัฐพินาศลงเป็นอันมากและที่สำคัญคือเยอรมันชักชวนให้เม็กซิโกรบกับสหรัฐฯ

- เรือดำน้ำจะใช้ได้ผลจริงจังก็จำเป็นต้องละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะกฎหมายระหว่างประเทศห้ามมิให้จมเรือสินค้า โดยมีได้เตือนล่วงหน้าและต้องจัดผู้โดยสารให้ปลอดภัยเสียก่อน ที่สหรัฐฯ ชูนเคื่องมากที่สุด คือ การจมเรือลูซิตาเนีย โดยเยอรมันอ้างเรือนี้เป็นเรือสงคราม เพราะบรรทุกทหารแคนาดา ขนกระสุนดินดำและคิดอาวุธไว้อีก

๓. การยุทธ

ก. การยุทธทางบก

- เยอรมันใช้แผนการรบของฮันนิบาล ในการยุทธระหว่างโรมันกับคาร์เทจที่แม่น้ำกันเน โดยนายพลชลิฟเฟ่นเป็นผู้วางแผนนี้

- เยอรมันมใช้กำลังรบส่วนใหญ่รุกเข้าตีฝรั่งเศสผ่านทางลักเซมเบิร์กและเบลเยียม และได้ทำการรุกตามแผนนี้จนกระทั่งเหลือระยะทางอีก ๑๕ ไมล์ ก็จะเข้าถึงปารีส ได้ปะทะกับกำลังส่วนใหญ่ของฝรั่งเศส ที่ลุ่มแม่น้ำมาร์นขึ้น เมื่อ ๕-๑๒ ก.ย. ๑๙๑๔ เยอรมันเป็นฝ่ายแพ้ เป็นการทำลายแผนของชลิฟเฟ่นลงอย่างสิ้นเชิง

ข. การยุทธทางทะเล

- เยอรมันสำนึกดีว่าอังกฤษมีกองทัพเรือที่เหนือกว่าตนมากมาย จึงสั่งให้ ทร.ตั้งมั่นอยู่ในคลองคีส

- การรังควาน ทำให้ฝ่ายสัมพันธมิตรเสียหายมาก เรือสำคัญที่ออกในคราวนี้ คือ เอ็มเด็น คาร์ลสรูท และ โมเว เป็นต้น

- ยุทธนาวีที่จัตแลนด์ (๓๑ พ.ค.-๑ มิ.ย. ๑๙๑๖) เป็นการยุทธที่สำคัญเพียงครั้งเดียวของในสงครามโลกครั้งที่ ๑ โดยเยอรมันนำกองเรือออกไปต่อสู้กับอังกฤษ และได้สร้างความเสียหายให้กับอังกฤษอย่างมากกองทัพเรือเยอรมันเสียหายน้อยกว่า และสามารถกลับเข้าฐานทัพโดยสวัสดิภาพ แต่อังกฤษก็ยังครองทะเลไว้ได้อยู่และเยอรมันไม่กล้านำกำลังทางเรือออกมาสู้่อีกเลย

ค. สงครามทางอากาศ แก๊สพิษ และ โฆษณา

- เยอรมันเป็นชาติแรกที่ใช้เรือเหาะ(เซปเปลิน) ไปรังควานเมืองอุตสาหกรรม ป้อม และทางคมนาคมของอังกฤษ ค่อมาจึงมีอากาศยานขึ้นแทน มีการใช้ปืนต่อสู้อากาศยาน และการพรางต่าง ๆ

- แก๊สพิษ เยอรมันเป็นผู้นำเอาแก๊สพิษเข้ามาใช้ได้สร้างเสียหายเป็นอันมาก ได้แก่ แก๊สคลอรีน และมาสซาร์ด

- การโฆษณา ทุกฝ่ายต่างมีองค์การของตนเกี่ยวกับงานโฆษณา ซึ่งถือเป็นอาวุธสำคัญชั้นหนึ่งในการทำสงคราม

ง. ความเสียหาย

- เริ่ม ๓๐ ก.ค. ๑๙๑๔ ถึง ๑๑ พ.ย. ๑๙๑๘

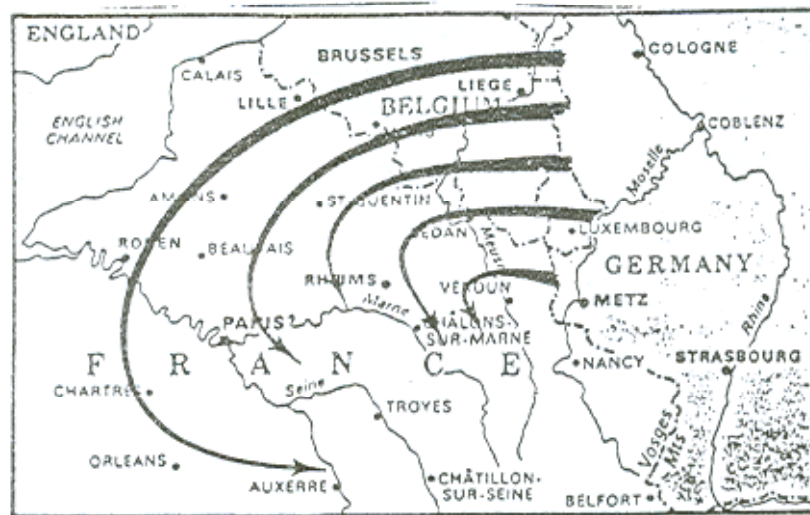
- คนที่เข้าทำสงครามมีประมาณ ๖๕ ล้าน

- ตายในการรบและบาดเจ็บ ๘ ล้าน

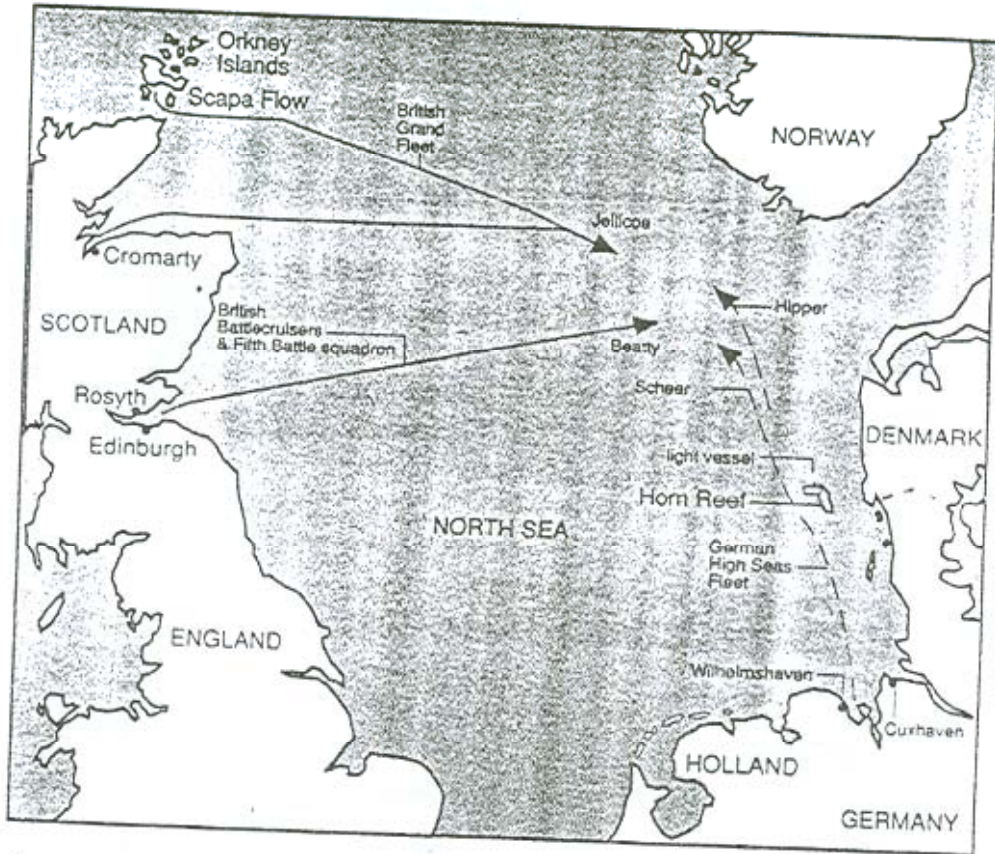
- บาดเจ็บทุพพลภาพ และไม่ทุพพลภาพ ๒๒ ล้าน

ยุโรปก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1

แผนการทัพของเยอรมันตามแนวความคิดของลีเฟิน

Battle of Jutland map 1: positions at 2.30 pm, 31 May 1916

- หาย ๕ ล้าน
- ประชาชนอดอาหารและเป็นโรคระบาดตาย ๘ ล้าน
- สูญเสียชีวิตมนุษย์ครั้งนี้ประมาณ ๑๐ ล้าน

๔. ข้อพิจารณาทางด้านยุทธศาสตร์

ก. เรื่องทั่วไป

- เยอรมันไม่ต้องการให้อังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องกับช่องแคบไต้หวันซึ่งเป็นสงครามคอนติเนนตลกกลับกลายเป็นสงครามโลก
- สงครามทางเรือมีอำนาจและมีอิทธิพลอย่างผิดพลาด เพราะอังกฤษคิดที่จะปิดล้อมเยอรมันมานานแล้วดังนั้นอังกฤษจึงเป็นศัตรูสำคัญของเยอรมัน
- ฟอนทริพพิทซ์ ผู้สร้าง ทร.เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่สามารถจะแจ้งให้ ทบ.ทราบถึงความร่วมมือระหว่างกันได้อาจจะเป็นเพราะ ทร.เพิ่งสร้างใหม่ และ ทบ.อาจจะประมาทกำลังทางบก และทางเรือของข้าศึกมากเกินไป
- เศรษฐกิจของอังกฤษนั้นสัมพันธ์อยู่กับคอนติเนนตล์ ซึ่งประเทศบนคอนติเนนตล์ก็พยายามทำลายอังกฤษ โดยวิธีเดียวกัน คือตัดการคมนาคมทางทะเลเสียด้วย เหตุนี้อังกฤษจึงต้องสร้างกำลังทางเรือให้เข้มแข็ง
- นักปราชญ์ทางยุทธศาสตร์ผู้หนึ่ง (Mahan) ได้กล่าวว่า “เมื่อข้าศึกปิดอ่าวเราแล้ว ไขแต่ว่าสิ่งทะเลเท่านั้นจะได้รับความเสียหาย ความเสียหายนั้นจะแพร่ไปตลอดทั่วทั้งประเทศด้วย เพราะเรือที่ผ่านไปมาในทะเลอาจถูกจับล่าตลอดเวลา เศรษฐกิจและการทหารจะได้รับความเสียหายด้วยอำนาจของการปิดอ่าวนี้อย่างฉะฉาน”

ข. อาวุธ

- ธรรมชาติของสงครามทางเรื่อนั้นย่อมอยู่กับกำลังสัมพัทธ์ทั้งองค์บุคคล องค์วัตถุ ที่ตั้งฐานทัพ อันสัมพันธ์อยู่กับความสำคัญของทางเดินเรือและท่าเรือ
- อังกฤษมีเรือรบมากกว่าเยอรมัน ๑:๒ ทั้งเรือยังใหม่กว่า
- เยอรมันได้เปรียบที่มีปืนขนาดกลางในเรือมากกว่า เพราะได้วางแผนที่จะรบในทะเลเหนือซึ่งตามปกติจะมีคลื่นและมีหมอก หิมะบ่อยๆ อีกประการหนึ่งหวังผลการรบในเวลากลางคืน
- เยอรมันสร้างเรือคอร์บีโคทาสีดำเพื่อมุ่งรบในเวลากลางคืน มีรัศมีทำการน้อย เพราะคิดจะใช้การจู่โจมกองเรือปิดอ่าวใกล้ของอังกฤษเท่านั้น หลังจากการยุทธที่จัทแลนด์ ได้เปลี่ยนเป็นทาสีเทา เพราะเห็นว่ามีโอกาสใช้เวลากลางวันมากขึ้น
- อังกฤษเปลี่ยนแผนเป็นปิดอ่าวระยะไกล ทำให้เรือคอร์บีโคทเหล่านี้ ไม่มีรัศมีทำการมากพอ

ค. พล

- อังกฤษมีความชำนาญมากกว่า แต่เยอรมันมีความรู้มากกว่า
- ระดับทหารต่ำกว่าสัญญาบัตร อังกฤษมีความชำนาญมากกว่า เพราะเป็นทหารรับจ้างหรืออาสาสมัครตั้งแต่เด็ก ๆ

ง. ภูมิประเทศ ฐานทัพ และการเตรียมการ

- เยอรมันมีฐานทัพแห่งเดียว ในอ่าวเฮล โกแลนด์ คือ วิลเฮล์มฮาเฟิน สามารถติดต่อกับทะเลหรือมหาสมุทรได้อย่างเดียว โดยใช้เส้นทางผ่านขึ้นไปทางสกาเก็น

- อังกฤษเป็นเกาะสามารถจะติดต่อกับทะเลได้รอบด้านรับเสบียงอาหาร วัสดุดิบเข้าประเทศได้สะดวก ทำให้รบได้นานกว่า

- ที่ตั้งของประเทศอังกฤษอยู่ในลักษณะปิดอ่าวเยอรมัน ได้เปรียบตั้งแต่ยังไม่เริ่มสงคราม

- ฐานทัพภายนอกของเยอรมันเกือบ ไม่มีเลข รวมทั้งพวกสัมพันธมิตรของตนก็เกือบ ไม่มีเลขเช่นกัน

- เยอรมันต้องการดำเนินการอย่าง “กองเรือธง” ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยทำการรั้งความ แข็งการครองทะเล และคอยตัดทอนกำลังอังกฤษอยู่ตลอดเวลาหลีกเลี่ยงการปะทะ และพยายามให้มีการเสียหายน้อยที่สุด

สงครามโลกครั้งที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙ - ๑๙๔๕)

สงครามโลกครั้งที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙ - ๑๙๔๕)

๑. มุลเหตุ

ก. ผลสืบเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ ๑

๑. มุลเหตุโดยสรุปจากสงครามโลกครั้งที่ ๑

- ความรู้สึกชาตินิยม
- การแข่งขันทางการทหาร
- การแข่งขันทางการค้าและหาเมืองขึ้น
- การพิพาทในอดีตและความคิดที่จะแก้แค้น
- ความกลัว

๒. การเจรจาสันติภาพ ไม่เป็นที่พอใจของทุกฝ่ายและ ไม่สามารถจัดเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวในข้อ ๑. ให้หมดไป

๓. สัญญาสันติภาพก่อให้เกิดผลต่าง ๆ คือ

- เยอรมันต้องเสียดินแดน ทรัพย์สิน และพลเมืองเสียสิทธิและต้องรับภาระจำยอมต่าง ๆ และคิดเสมอว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม

- ประเทศใหม่ ๆ เกิดขึ้นหลายประเทศ บางประเทศขาดเสถียรภาพ และขาดความสามารถในการปกครองตนเอง

- มีการกำหนดให้ยอมรับนับถือสิทธิของชนหมู่น้อยในดินแดนที่เปลี่ยนเจ้าของ
- ฝ่ายสัมพันธมิตรเกิดแตกแยกกัน เพราะไม่ได้รับประโยชน์ตามที่ต้องการ

ข. เหตุการณ์ภายหลังการทำสัญญาสันติภาพ (ระหว่างปี ๑๙๑๙-๑๙๓๙)

๑. ฝรั่งเศส บีบบังคับเยอรมันด้วยวิธีต่าง ๆ อันเป็นการละเมิดสัญญาและกฎหมาย

๒. สันนิบาตชาติไม่สามารถระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศและระงับสงครามตามที่มุ่งหมายไว้

- กรณีพิพาทระหว่างอิตาลีกับกรีซ ปี ๑๙๒๓
- กรณีญี่ปุ่น เข้ายึดแมนจูเรีย ปี ๑๙๓๑
- กรณีอิตาลี รุกรานเอธิโอเปีย ปี ๑๙๓๕
- การเจรจาลาดกำลังรบระหว่างประเทศไม่ได้ผล ไม่เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

๓. เยอรมันฟื้นฟูประเทศด้วยการ

- เข้าเป็นสมาชิกสันนิบาตชาติ ปี ๑๙๒๖
- ฮิตเลอร์ตั้งพรรคนาซี ได้รับความนิยมจากประชาชนมากขึ้น
- เตรียมการขยายกำลังทางทหารไว้อย่างลับ ๆ
- เยอรมันลาออกจากสันนิบาตชาติ เมื่อขอเพิ่มกำลังรับ ไม่สำเร็จ
- ๓๐ ม.ค. ๑๙๓๓ ฮิตเลอร์ประกาศว่าจะ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาแวร์ไซร์

๔. สงครามกลางเมืองสเปน ปี ๑๙๓๗ - ๑๙๓๙

- นายพลฟรังโก เป็นกบฏต่อต้านรัฐบาลซึ่งดำเนินนโยบายเอียงไปทางคอมมิวนิสต์ ฝรั่งเศสและรัสเซียสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล เฮอร์มันและอิตาลีสนับสนุนนายพลฟรังโก

- ทั้งสองฝ่ายใช้เป็นสถานที่ทดลองอาวุธยุทธโปกรณ์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ และส่งพวกอาสาสมัครไปช่วยรบ

- นานาชาติต้องตกลงกันว่าจะไม่แทรกแซง ในที่สุดนายพลฟรังโกชนะ

๕. เฮอร์มันขยายอาณาเขตและพยายามเอาดินแดนที่เสียไปคืน

- ๑๒ มี.ค.๑๙๓๘ เข้ายึดออสเตรีย

- ๒๘ ก.ย.๑๙๓๘ ได้แกว้นชูเดเดนจากเชกโกสโลวาเกีย โดยการยินยอมของอังกฤษ ฝรั่งเศสและอิตาลี

- ๑๓ มี.ค.๑๙๓๙ เข้ายึด โปฮิเมีย และ โมราเวีย ทำให้ประเทศเชกโกสโลวาเกียสลายตัว

๖. อิตาลี เข้ายึดอัลบาเนีย ใน ๑ เม.ย.๑๙๓๙

ก. โปแลนด์ ประธานเหตุสงครามโลกครั้งที่ ๒

๑. สัญญาแวร์ไซร์ ได้ก่อเชื้อแห่งความขุ่นขากไว้ คือ

- ก่อความเกลียดชังระหว่างเยอรมันกับโปแลนด์ เพราะชกดินแดนบางส่วนของเยอรมันให้โปแลนด์

- การแบ่งดินแดนให้โปแลนด์ เพื่อโปแลนด์จะได้มีทางออกสู่ทะเลทำให้แบ่งเยอรมันออกเป็น ๒ ส่วน

- กำหนดให้แกว้นดานซิก ซึ่งแต่เดิมเป็นของเยอรมันให้เป็นเสรีนคร ควบคุมโดยกรรมการส่วนใหญ่เป็นโปแลนด์

๒. ๒๑ มี.ค.๑๙๓๙ เฮอร์มันเรียกร้องขอแกว้นดานซิกคืน ขอสิทธิสร้างทางรถไฟและถนนผ่านพื้นที่ที่ถูกแบ่ง และขอมีสภาพนอกอาณาเขตในทางที่สร้างขึ้น

- ๒๓ ส.ค.๑๙๓๙ เฮอร์มันทำสัญญาไม่รุกรานกับรัสเซีย ๑๐ ปี

- ๓๑ ส.ค. โปแลนด์ส่งระคมพล

- ๑ ก.ย.๑๙๓๙ กองทัพเยอรมันรุกเข้าโปแลนด์

- ๓ ก.ย. อังกฤษประกาศสงครามกับเยอรมันเมื่อ เวลา ๑๑๐๐ และฝรั่งเศสประกาศในวันเดียวกันเวลา ๑๗๐๐

๒. มูลเหตุที่ทำให้ญี่ปุ่นตัดสินใจทำสงครามกับสหรัฐ (๗ ธ.ค.๑๙๔๑ - ๑๕ ธ.ค.๑๙๔๕)

ก. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

๑. ญี่ปุ่น เป็นประเทศอุตสาหกรรม มีพลเมืองมาก แต่ประเทศไม่มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างเพียงพอที่จะสนับสนุนการอุตสาหกรรม จะต้องนำเข้ามาจากประเทศภายนอก

๒. จากเหตุในข้อ ๑. ญี่ปุ่นจึงทำสงครามขยายอาณาเขตบุกเข้าไปในจีน เพื่อจะระบายนเมืองและหา วัตถุประสงค์เข้าป้อนประเทศ และระบายนสินค้า

๓. จากข้อ ๒. ทำให้สหรัฐฯ ไม่พอใจและทำการ BOYCOTT ส่งวัตถุประสงค์และน้ำมัน ไปให้ญี่ปุ่น ซึ่งทำให้ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง

๔. ญี่ปุ่นตัดสินใจทำสงครามกับสหรัฐฯ เพื่อจะรุกรานสู่เอเชียอาคเนย์ เพื่อหาแหล่งวัตถุประสงค์และน้ำมันมา แทน เพราะขณะนั้นญี่ปุ่นมีความต้องการวัตถุประสงค์มาก เนื่องจากกำลังทำสงครามกับจีน

๕. การเจรจาระหว่างญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ล้มเหลว จึงทำให้สงครามเกิดขึ้น

ข. ปัญหาทางการทหาร

๑. ในขณะนั้นกำลังของพันธมิตรในเอเชียกำลังอ่อนแอ เนื่องจากถูกถอนกำลังไปเสริมแนวรบด้านยุโรป

๒. ฝรั่งเศสและฮอลันดา ก็พ่ายแพ้แก่เยอรมัน ทำให้อาณาเขตแดนนี้ ตกอยู่ในสภาพไร้ที่พึ่ง

๓. ในช่วงเวลานั้น เยอรมัน กำลังเป็นฝ่ายรุกในทุกแนวรบในยุทธภูมิยุโรป ขณะเดียวกันญี่ปุ่นก็ปกครอง โดยรัฐบาลทหารที่หัวรุนแรง มีความกล้าหาญที่ต้องการจะทำสงครามขยายดินแดน จึงทำสัญญาไตรภาคีกับ เยอรมันและอิตาลี

๔. เยอรมันขอให้ญี่ปุ่นเปิดสงครามในเอเชีย เพื่อจะให้ฝ่ายพันธมิตรอ่อนแอลง

๕. ในระยะต้น ๆ มหาอำนาจในยุโรปขาดการเอาใจใส่ที่จะสนับสนุนสหรัฐฯ ในการยับยั้งญี่ปุ่น ทำให้ ญี่ปุ่นไม่กลัวเกรง

๓. การยุทธทางเรือที่สำคัญ

ก. ด้านแอตแลนติก มีการยุทธที่สำคัญ คือ

- การล่าทำลายเรือบิสมาร์ค
- การขกพลขึ้นบกที่นอร์มังดี

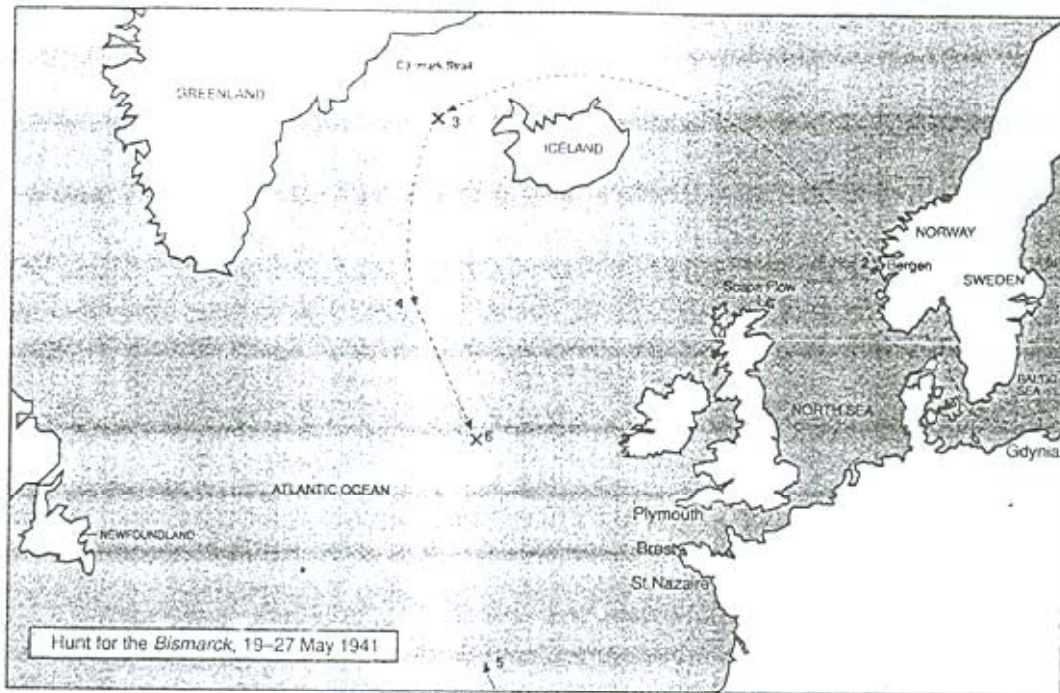
ข. ด้านแปซิฟิก มีการยุทธที่สำคัญ คือ

- การโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์
- การโจมตีเกาะมิดเวย์
- การยุทธที่อ่าวเลเตย์

ค. การล่าทำลายเรือบิสมาร์ค (๒๑ - ๒๗ พ.ค.๑๙๔๑)

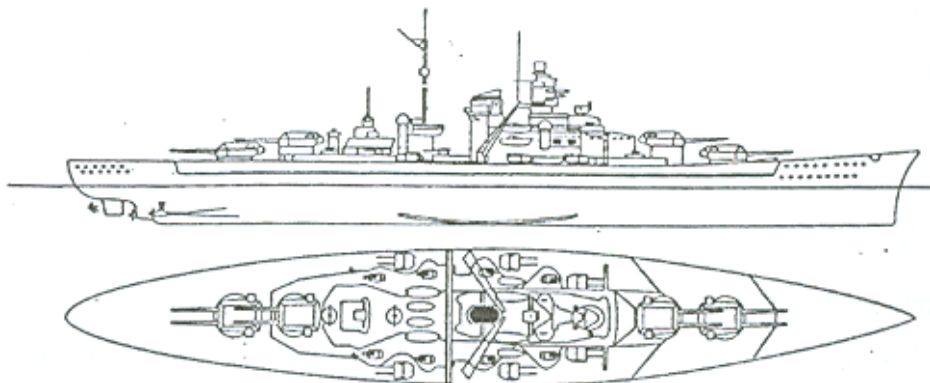
๑. การดำเนินการในทะเล เยอรมันได้เลือกเอาการทำสงครามค้าขายเป็นจุดมุ่งและหลีกเลี่ยงการปะทะ แม้แต่กำลังที่ด้อยกว่า โดยปฏิบัติดังนี้

- การดำเนินการต่อเรือค้าขายในทะเลกว้าง ใช้เรือผิวน้ำไล่ล่าทำลาย
- การดำเนินการต่อการเดินเรือใกล้ฝั่งเป็นหน้าที่ของเรือดำน้ำที่จะระวังตามช่องทางเข้าทำต่าง ๆ
- การดำเนินการ โจมตีท่าเรือและฐานทัพเป็นหน้าที่กองทัพอากาศ

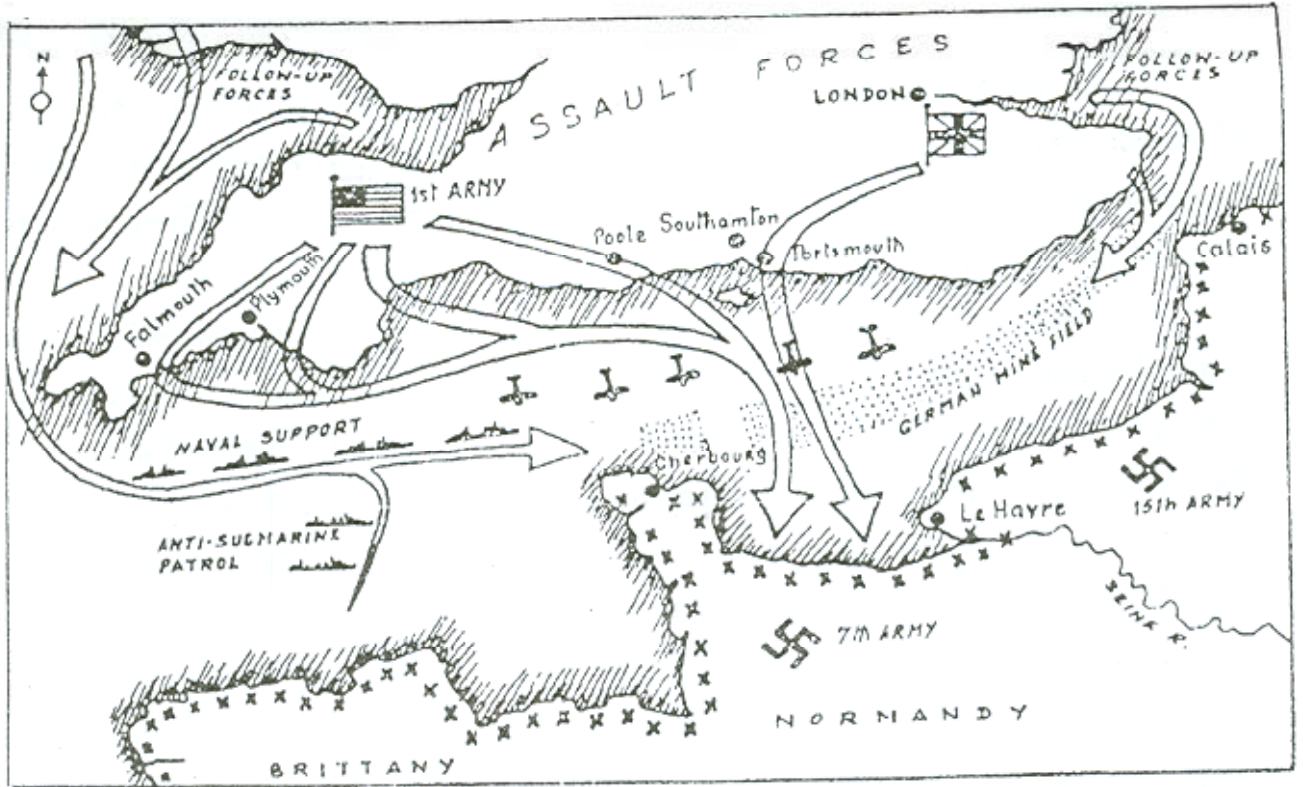

- 1 *Bismarck* sails from Gdynia on 19 May
- 2 *Bismarck* sighted by RAF
- 3 *Bismarck* sinks HMS *Hood* on 24 May
- 4 *Bismarck* sighted on 26 May
- 5 Force H (*Ark Royal*) launches Swordfish strikes on 26 May
- 6 *Bismarck* sunk on 27 May

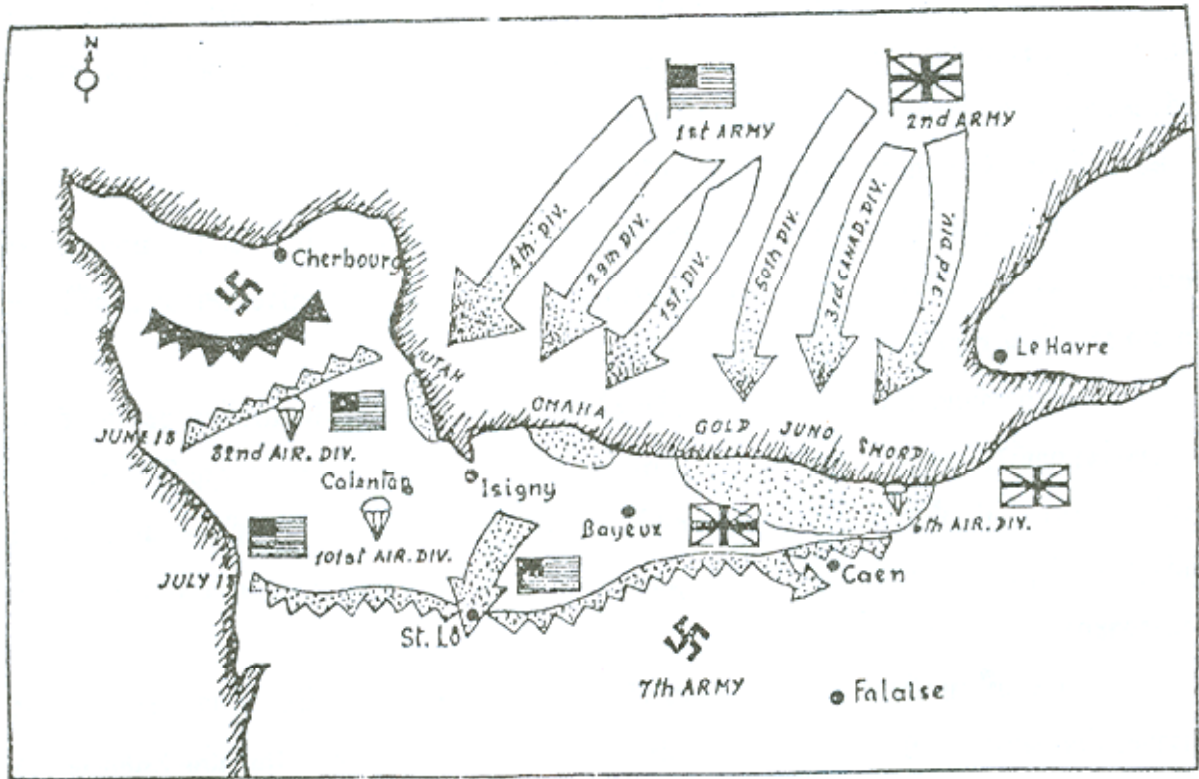
การไล่ล่าเรือบิสมาร์ค

Bismarck (1941) sunk 27 May 1941

การเคลื่อนกำลังเข้าสู่พื้นที่ยกพลขึ้นบก

หาดยกพลขึ้นบกที่ นอร์ม็องดี

๒. เรือบิสมาร์ค เป็นเรือประจัญบานที่ทันสมัยและทรงคุณภาพในยุคนั้นมีระวางขับน้ำ ๓๕,๐๐๐ ตัน สร้างเสร็จเมื่อ ๑๙๔๐ มีความเร็วสูงกว่า ๓๐ นอต ปืนหลักเป็นปืนใหญ่ขนาด ๑๕ นิ้ว รวม ๘ กระบอก เรือลำนี้ได้ออกเดินทางจาก Bergen ในตอนเย็นวันที่ ๒๑ พ.ค.๑๙๔๑ พร้อมด้วยเรือลาดตระเวนหนักปรีนซ์ออยแกน เพื่อจะออกไปปฏิบัติการรังควานการล่าเหยียดของอังกฤษ

๓. ฝ่ายอังกฤษได้ทราบข่าวและเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของเรือบิสมาร์ค มาโดยตลอดกับได้ส่งเรือขนาดใหญ่ของตนออกสกัดเพื่อจะทำลายเรือลำนี้ให้ได้ เรือลำแรกที่เข้าปะทะกับเรือบิสมาร์คเมื่อตอนเช้ามีค่วันที่ ๒๔ พ.ค. ในช่องแคบมาร์ก คือ เรือลาดตระเวนหนักฮุกและเรือประจัญบานปรีนซ์ออฟเวลล์ ผลการปะทะเพียงการยิงในครั้งแรกของเรือบิสมาร์ค ได้ทำให้เรือลาดตระเวนหนักฮุกของอังกฤษจมลงทันที

๔. อังกฤษได้เรียกระดมเรือรบจากที่ต่าง ๆ โดยให้หยุดภารกิจที่กำลังปฏิบัติอยู่ชั่วคราวมาทำการล่าทำลายเรือบิสมาร์ค และในที่สุดก็สามารถจมเรือลำนี้ได้เมื่อ ๒๗ พ.ค.๑๙๔๑ ขณะอยู่ห่างจากเมืองท่า Breast ประมาณ ๕๐๐ ไร่ โดยอังกฤษได้ใช้ทั้งกำลังทางอากาศและเรือผิวน้ำเข้าดำเนินการ

๕. การจมของเรือบิสมาร์ค ทำให้เยอรมันเลิกใช้เรือรบขนาดใหญ่ออกรังควานอีกต่อไป การรบกวานการล่าเหยียดของอังกฤษ คงปล่อยให้เป็นการระของเรือดำน้ำและเรือค้าขายคัดแปลงต่อไป

จ. การยกพลขึ้นบกที่นอร์มันดี (๖ มิ.ย.๑๙๔๔)

๑. นับเป็นการยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่ที่สุดในประวัติของการยุทธสะเทินน้ำสะเทินบก โดยใช้เรือของพันธมิตรมากกว่า ๔,๐๐๐ ลำ ประกอบด้วยเรือของสหรัฐฯ อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส ฮอลแลนด์ และนอร์เวย์ สำหรับจำนวนกำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ใน ๖ วันแรก ที่สามารถยกพลขึ้นบก บิดหัวหาดได้เป็นผลสำเร็จ มีทหารถึง ๓๒๖,๐๐๐ คน ยานพาหนะ ๕๔,๐๐๐ คัน อาวุธยุทธโปกรณ์ถึง ๑๐๔,๐๐๐ ตัน

๒. บทเรียนที่ได้รับจากการยุทธสะเทินน้ำสะเทินบกครั้งนี้มีดังนี้

ก. การที่จะทำการยุทธขนาดใหญ่เช่นนี้ต้องอาศัย **War Potential** คือ ศักย์สงครามของสหรัฐฯ สนับสนุนเป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านกำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ ซึ่งล่าฝังกอังกฤษประเทศเดียว แล้วก็ไม่อาจจะทำการยุทธสะเทินน้ำสะเทินบกขนาดใหญ่เช่นนี้ได้

ข. การที่เยอรมันทำศึกสองด้าน ทั้งด้านยุโรปและด้านรัสเซีย ทำให้ตัวเองต้องกระจายกำลังพลและอาวุธยุทธโปกรณ์ไปทั่วทุกด้านยุโรป โดยเฉพาะในการเปิดศึกด้านรัสเซีย เยอรมันต้องสูญเสียกำลังในด้านรัสเซียเป็นจำนวนมาก ทำให้แนวป้องกันการบุกของสัมพันธมิตรที่นอร์มันดีต้องอ่อนกำลังลง แม้จะได้มีการเปลี่ยนตัวผู้บังคับบัญชาเป็นจอมพลรอมเมิลมาช่วยดูแลเสริมสร้างกำแพงแอตแลนติก (Atlantic Wall) แล้วก็ตาม ก็ไม่สามารถจะกอบกู้สถานการณ์ได้

ค. นับเป็นบทเรียนที่ดีในการวางแผนที่ดีเลิศของกองบัญชาการพันธมิตร มีการประสานงานวางแผนในรายละเอียดโดยใช้เวลาเป็นแรมเดือน มีการกำกับดูแล กำกับแผน หรือการทำ **Running Estimate** คือ การประมาณสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดผลสำเร็จอย่างดียิ่ง

ง. เป็นบทเรียนที่ดีในการประสานงานของนายทหารฝ่ายเสนาธิการ ทุกชาติทุกเหล่าทัพ เป็นการผสมผสานการใช้กำลังทางบก ทางเรือ ทางอากาศ รวมทั้งพาณิชย์นาวีเข้าช่วยปฏิบัติการ ทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน

จ. การรัฐโจม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขกพลขึ้นบก ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ด้วยปัจจัยเกื้อกูล ๒ ประการ คือ

๑. **การรักษาความลับ** กล่าวคือ กำหนดวัน D - DAY เป็นวันที่ ๕ มิ.ย.๑๙๔๔ โดยได้มีการบอกให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยรบทราบเมื่อ ๒๘ พ.ค.๑๙๔๔ คือบอกล่วงหน้าประมาณ ๑-๘ วัน เมื่อกำหนด D - DAY แล้ว ทหารทุกคนถูกกักอยู่ในเรือ ในค่าย หรือในที่รวมพล Assembly Area ต่าง ๆ โดยไม่มีการปล่อยทหารอื่น รวมทั้งมีการเซ็นเซอร์จดหมายต่าง ๆ กวดขันการติดต่อของทหารอย่างเข้มงวด

๒. **ลมฟ้าอากาศ** เนื่องจากสภาพลมฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวย มีเมฆมาก ทะเลมีคลื่น ลมแรง ผ่นตกหนัก ต้องเลื่อนวัน D - DAY โดยกะทันหัน นายพลไอเซนฮาว ได้ตกลงใจเลื่อนกำหนดปฏิบัติการไป ๒๔ ชม. โดยให้เรือใหญ่แล่นวนเวียนอยู่ในทะเล ส่วนเรือเล็กเข้าจอดหาที่กำบังใกล้ฝั่ง และทำการขกพลขึ้นบกจริงใน ๖ มิ.ย.๑๙๔๔

ฉ. แผนการลวง (Deception Plan) ทำให้เกิดผลในการรัฐโจม คือ ได้มีการลวงเป็นอย่างดี โดยมีการชุมนุมกำลังในที่อื่นบ้าง รวมทั้งการไปซ้อมกันที่อื่น ทำให้เยอรมันไม่คาดคิดว่าพันธมิตรจะขกพลขึ้นบกที่นอร์ม็องดี

ช. การครองทะเลและการครองอากาศ เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของการขกพลขึ้นบก ถ้ากระทำให้ตอนเริ่มสงครามใหม่ ๆ ซึ่งเยอรมันมีกำลังเข้มแข็งเต็มที่ทั้งทางบก หรืออากาศแล้ว ก็น่าจะสำเร็จได้ยาก

๑. **การโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์** (๑ ธ.ค.๑๙๔๑)

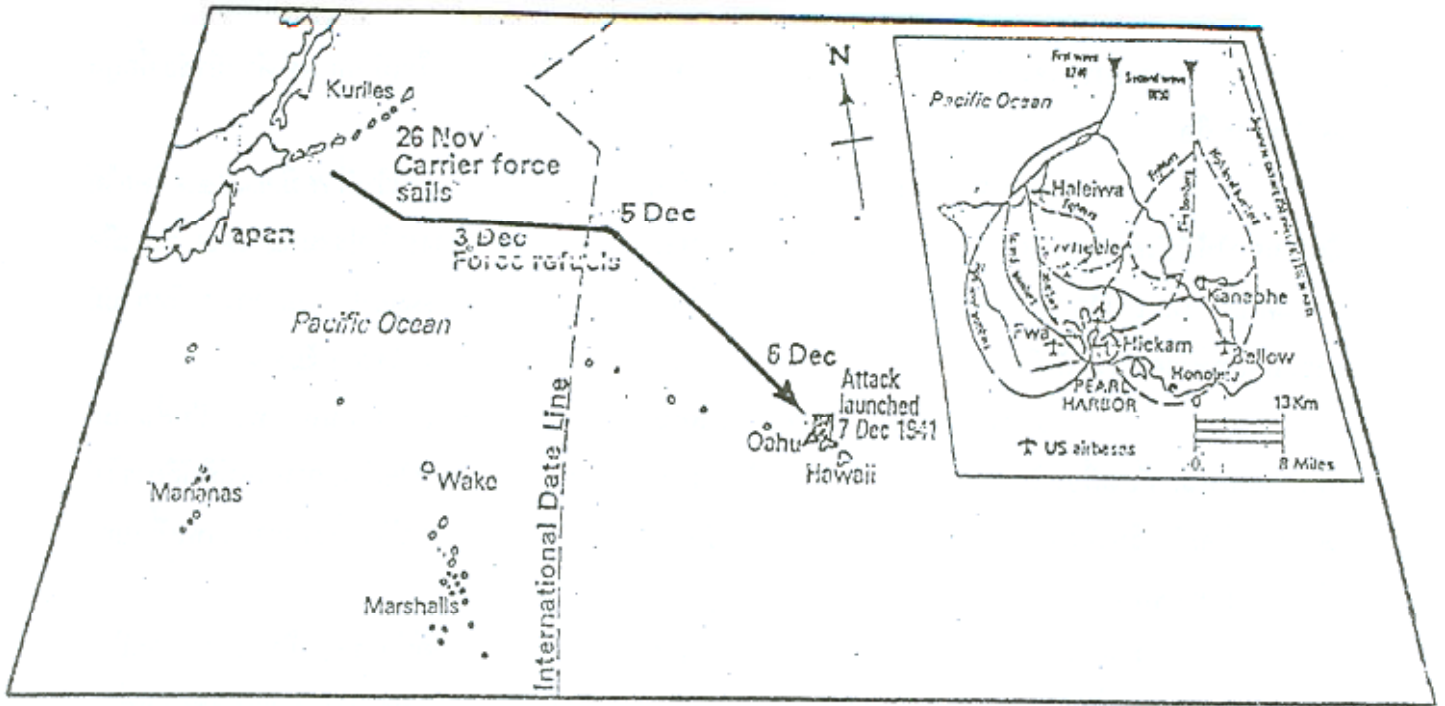
๑. การโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ เป็นการเปิดฉากสงครามด้านแปซิฟิก ระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐฯ โดยญี่ปุ่นใช้กองเรือบรรทุกเครื่องบินโจมตี (Aircraft Carrier Striking Force) จำนวน ๖ ลำ พร้อมเรือสนับสนุนอีกรวม ๑๔ ลำ ภายใต้การบังคับบัญชาของ พล.ร.ท.ซูอิชิ นาอุมุ ส่งเครื่องบินจำนวน ๑๘๑ เครื่อง ขณะอยู่ห่างจากฐานทัพเพิร์ลฮาร์เบอร์ ๒๓๐ ไมล์

๒. การโจมตีครั้งนี้ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยอาศัยเมฆหมอก และพายุฝนอ่อน ๆ เป็นฉากกำลังเข้าโจมตี โดยฝ่ายสหรัฐฯ ไม่อาจจะตรวจพบได้ ในตอนเช้าตรู่ของวันอาทิตย์ที่ ๗ ธ.ค.๑๙๔๑ ทำให้สหรัฐฯ สูญเสียเรือประจัญบาน ๕ ลำ เรืออื่น ๆ ๔ ลำ เครื่องบิน ๒๐๐ เครื่อง คนเสียชีวิตรวม ๒,๓๕๐ คน ส่วนญี่ปุ่นเสียเครื่องบิน ๒๘ เครื่อง กับนักบินรวม ๕๕ คน ใช้เวลาโจมตีประมาณ ๒ ชั่วโมง

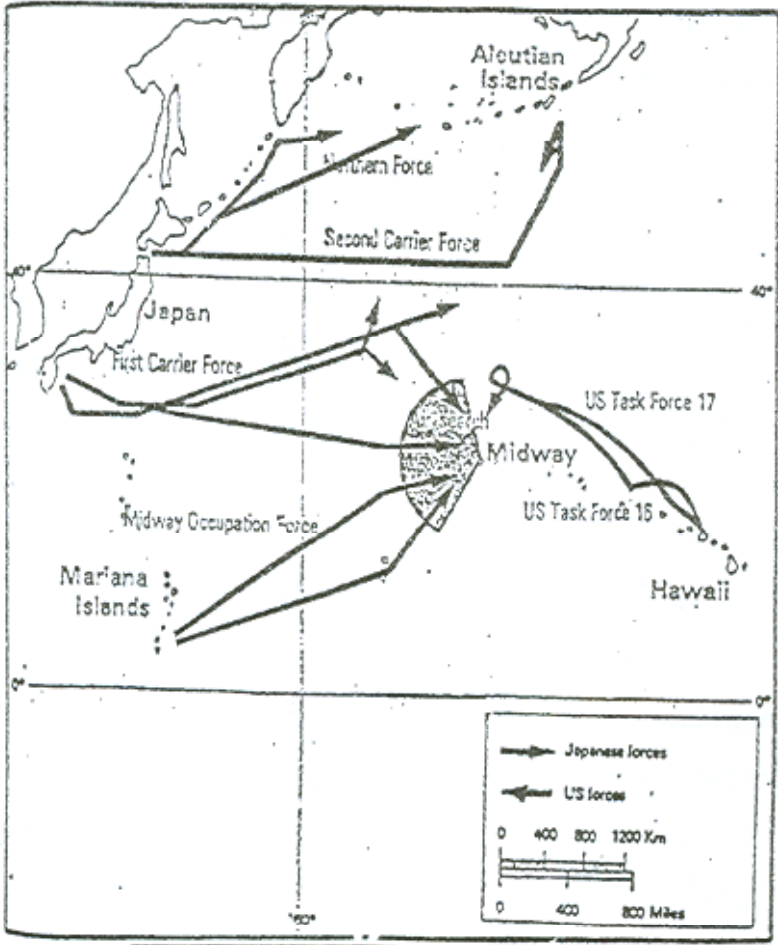
๓. บทเรียนที่ได้จากการโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ ที่สำคัญมีดังนี้

ก. การตัดสินใจเข้าโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ของ นายพลเรือ ชามาโมโต ผบ.ทร. ใช้ได้หลักทำลายที่ **ชุมกำลังของข้าศึก(Attack at sources)** ในลักษณะรัฐโจม เพื่อลิดรอนกำลังของสหรัฐฯ นับเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการหาการครองทะเล ตามหลักยุทธศาสตร์ทางเรือที่สำคัญตราบเท่าทุกวันนี้

ข. การเลือกเป้าหมาย จากการลาดตระเวนหาข่าวเกี่ยวกับเรือที่จอดอยู่ในอ่าวครั้งสุดท้ายเมื่อ ๖ ธ.ค.๑๙๔๑ ปรากฏว่าเรือบรรทุกเครื่องบินของสหรัฐฯ ๒ ลำคือ เอนเตอร์ไพรส์ และเล็กซิงตัน ไม่ได้จอดอยู่ในท่า แต่ออกไปฝักอยู่ในทะเล ในเรื่องนี้ฝ่ายปฏิบัติการทางอากาศเห็นว่าควรจะต้องออกติดตามทำลายเรือบรรทุกเครื่องบินดังกล่าว เพราะเป็นเป้าหมายสำคัญ และกำลังทางเรือของญี่ปุ่นมีอยู่เหนือกว่ามาก(ประมาณ ๓ ต่อ ๑)

เส้นทางการโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์

เส้นทางการโจมตีเกาะมิดเวย์

ก. ในด้านการข่าวของสหรัฐฯ โดยทั่ว ๆ ไปดีมาก แต่การเข้าโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ของญี่ปุ่นครั้งนี้ การข่าวไม่ดีพอ คือไม่ได้ข่าวมาก่อน โดยเชื่อว่าญี่ปุ่นคงจะไม่อาจหาญมาโจมตีไกลถึงเพิร์ลฮาร์เบอร์ ซึ่งอยู่กลางมหาสมุทรเช่นนั้น ฉะนั้นผู้บัญชาการเกาะฮาวาย จึงมิได้มีการเตรียมการป้องกันหรือกวาดล้างการรักษาความปลอดภัยฐานทัพแต่อย่างใด

ง. **บทเรียนอันสำคัญ** อีกข้อหนึ่งคือ ญี่ปุ่นมุ่งแต่โจมตีทำลายเรือ เครื่องบิน และสนามบิน แต่ไม่ได้โจมตีโรงงาน เครื่องจักร เครื่องอำนวยความสะดวก อุตสาหกรรมต่าง ๆ โรงงานในการซ่อมต่าง ๆ รวมทั้งถังน้ำมันขนาดใหญ่ที่อยู่ในบ้านเก็บเชื้อเพลิง ใกล้อ่าวไม่ได้ถูกทำลาย แสดงว่าการเลือกเป้าหมายทางวัตถุยังไม่รอบคอบนัก

ฉ. การโจมตีเกาะมิดเวย์ (๔-๕ มิ.ย.๑๙๔๒)

๑. การที่ญี่ปุ่นต้องการยึดเกาะมิดเวย์ เพราะเมื่อ ๑๘ เม.ย.๑๙๔๒ สหรัฐฯ ได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบินฮอร์นททบรรทุกเครื่องบิน B-25 ของ ทบ. จำนวน ๑๖ เครื่อง เดินทางเข้าไปจนอยู่ห่าง ๖๕๐ ไมล์ จากญี่ปุ่นจึงส่งเครื่องบิน B-25 ขึ้นไปโจมตีเมืองต่าง ๆ รวมทั้งโตเกียว แล้วบินไปลงในประเทศจีน การโจมตีครั้งนี้ ได้สร้างความตกใจและประหลาดใจให้แก่ฝ่ายญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก ทำให้ญี่ปุ่นต้องวางแผนป้องกันทางลึกออกไปโดยการยึดเกาะมิดเวย์และหมู่เกาะอลิวเซียน ญี่ปุ่นได้ส่งกองเรือเฉพาะกิจกระจายออกไปดำเนินการครั้งนี้รวม ๕ กองเรือ

๒. แผนการดำเนินการของญี่ปุ่นครั้งนี้ ใช้เรือเป็นจำนวนมากมาย ทั้งแผนได้วางไว้อย่างแนบคายแต่ปรากฏว่าล้มเหลว ทั้งนี้เนื่องจากการข่าวทำให้สหรัฐฯ สามารถทราบเรื่องราวของแผนนี้โดยตลอดและนายพลนิมิตซ์ ได้นำเอาเรือบรรทุกเครื่องบิน ๓ ลำ มาใช้ในการรบครั้งนี้ได้ทันเวลา หากไม่ทราบข่าวก่อนสหรัฐฯ ก็คงไม่สามารถทำได้เช่นนี้ และการที่สหรัฐฯ รู้ตัวล่วงหน้า ทำให้การรู้โหมของญี่ปุ่นไม่ได้ผล

๓. ตีเกาะมิดเวย์ เป็นการพ่ายแพ้ครั้งแรกของญี่ปุ่นในสงครามแปซิฟิกที่ใหญ่หลวงนัก ต้องสูญเสียเรือบรรทุกเครื่องบินถึง ๔ ลำ เรือลาดตระเวนหนัก ๑ ลำ เครื่องบิน ๓๒๒ เครื่อง ทหารเสียชีวิตประมาณ ๓,๕๐๐ คน รวมทั้งนักบินฝีมือดีอีก ๑๐๐ คน การสูญเสียนักบินฝีมือดีเหล่านี้มิใช่เรื่องเล็กน้อย แต่เป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งมีส่วนให้ญี่ปุ่นพบกับจุดจบในบั้นปลาย สำหรับสหรัฐฯ เสียหายเครื่องบิน ๑๕๐ เครื่อง กับทหารอีกประมาณ ๓๐๗ คน

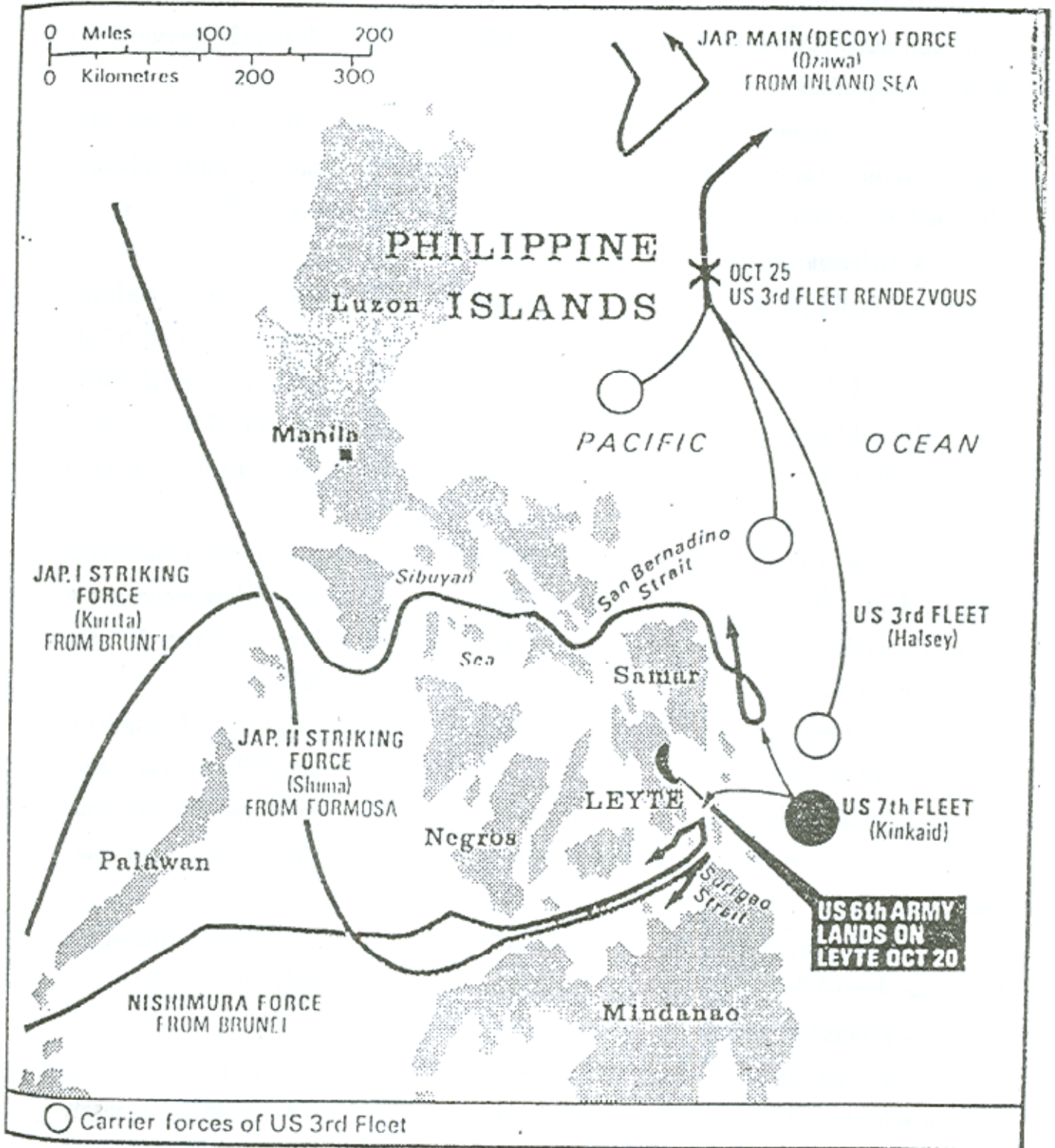
๔. การรบครั้งนี้เป็น Turning Point ของสงคราม คือ สามารถลดความยิ่งใหญ่การเป็นฝ่ายรุกของญี่ปุ่นลงได้ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสสำหรับสหรัฐฯ ที่เป็นฝ่ายรับมาตลอด ได้กลายเป็นผู้เริ่มทำการรุกบ้าง

ข. การยุทธที่อ่าวเลเตย์ (๒๓ - ๒๖ ต.ค.๑๙๔๔)

๑. การยุทธที่อ่าวเลเตย์ เป็นการรบที่ยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ทางเรือ กินเวลานานถึง ๔ วัน การรบเกิดขึ้นหลายแห่ง ที่สำคัญได้แก่ การยุทธที่ทะเล ชิบูซัน ใน ๒๔ ต.ค. การยุทธที่ช่องสุริกา การยุทธที่แหลมเอ็นกาโน และการยุทธนอกเกาะซามาร์ ใน ๒๕ ต.ค.๑๙๔๔

๒. มุลเหตุของการยุทธครั้งนี้ เนื่องจากกำลังของสหรัฐฯ ได้ทำการยกพลขึ้นบกที่เลเตย์ เพื่อจะเข้ายึดฟิลิปปินส์ต่อไป ขณะเดียวกันฟิลิปปินส์ก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อญี่ปุ่น หากต้องเสียฟิลิปปินส์ ก็เหมือน

การรบที่อ่าวเลเตย์ (๒๓-๒๖ ก.ค.๑๙๔๔)

คิดว่าญี่ปุ่นได้เสียไปแล้วทุกสิ่งทุกอย่าง เส้นชีวิตระหว่างญี่ปุ่นและหมู่เกาะอินเดียนตะวันออกจะถูกทำลาย ดังนี้ ญี่ปุ่นจึงรวบรวมกำลังทางเรือและทางอากาศเท่าที่มีอยู่ทำการขัดขวางการยกพลขึ้นบกครั้งนี้

๓. กองเรือของญี่ปุ่นที่ส่งเข้าดำเนินการครั้งนี้มี ๔ กองเรือ โดยแยกกันเข้าตีกำลังของสหรัฐฯ ที่กำลังทำการสนับสนุนการยกพลขึ้นบกที่อ่าวเลเดย์ เป็น ๓ ทิศทางคือ

ก. กองกำลังด้านใต้ มี ๒ กองเรือ รวมกำลังเข้าตีทางช่องสุริเกา

ข. กองกำลังด้านเหนือ ซึ่งเป็นกองเรือบรรทุกเครื่องบิน ทำหน้าที่ล่อกำลังคุ้มกันของสหรัฐฯ ขึ้นไปทางด้านเหนือของแปลมเอ็นกาโน

ค. กองกำลังด้านกลาง ซึ่งมีเรือประจัญบาน เรือลาดตระเวน และเรือพิฆาต เป็นกองเรือเข้าตีหลักผ่านเข้าตีทางช่องซานเบอร์นาร์ดีโน

๔. ในการยกพลขึ้นบกที่อ่าวเลเดย์ครั้งนี้ สหรัฐฯ ได้มอบหมายให้กองเรือที่ ๗ สนับสนุนและเข้าดำเนินการ ส่วนกองเรือที่ ๓ มาช่วยสนับสนุนกองเรือที่ ๗

๕. การรบบทางเรือครั้งนี้เป็นการรบบทางเรือ ที่มีความสลับซับซ้อนมากครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การรบบทางเรือ ปัจจัยที่มีผลกระทบกระเทือนในการยุทธคือ ความเหนือกว่ามากของกองเรือสหรัฐฯ รวมทั้งการสนับสนุนทางอากาศ ส่วนกองเรือญี่ปุ่นแยกกำลังกองเรือเข้าดำเนินการ การติดต่อสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ไม่ได้ติดต่อกันได้ยาก ทำให้ต้องสูญเสียเรือบรรทุกเครื่องบิน ๔ ลำ เรือประจัญบาน ๓ ลำ เรือลาดตระเวน ๑๐ลำ และเรือพิฆาต ๘ ลำ เป็นการสูญเสียครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งของกองทัพเรือญี่ปุ่น ฝ่ายสหรัฐฯ เสียหายเพียงเล็กน้อยและสามารถป้องกันกองเรือยกพลขึ้นบกของตนให้ปลอดภัยไว้ได้

๔. บทเรียนจากสงคราม

ก. สงครามทางบก

๑. สมุทรยานุภาพ (Sea Power) ได้เข้ามามีอิทธิพลบีบคั้นทางเศรษฐกิจต่อประเทศผู้สงครามได้โดยไม่ต้องทำการยุทธด้วยกำลังทางบกเลย

๒. ได้เกิดมีกำลังทางอากาศขึ้น สามารถโจมตีทำลายแหล่งอุตสาหกรรม ทำลายขวัญ โดยไม่จำเป็นต้องทำลาย กำลังรบทางบกในยุทธภูมิโดยตรง

๓. การพัฒนาขานยนต์ ขานเกราะ และรถไฟขึ้น ทำให้กำลังทางบกสามารถเคลื่อนกำลังได้ด้วยเครื่องจักร จึงมีความคล่องตัวสูง สามารถทำให้ข้าศึกต้องยอมจำนนโดยไม่ต้องเข้าทำการยุทธอย่างรุนแรงก็ได้ และกำลังขานเกราะสามารถเข้าโจมตีต่อศูนย์ประสาทของประเทศศัตรูได้

๔. เยอรมันนี้ ใช้มาตรการบีบคั้นทางเศรษฐกิจ การโฆษณาชวนเชื่อ และมาตรการทางการทูตเข้าร่วม พร้อมทั้งใช้ Storm troopers ข้ามแดนเข้าไปตั้งแต่ยามสงบเพื่อหาข่าวและบ่อนทำลาย เมื่อเปิดสงครามขึ้นพวกเหล่านี้ทำลายข่ายการสื่อสาร กระจายข่าวลือ จัดการลักพาคนสำคัญ ๆ ของศัตรู ฯลฯ กำลังทหารที่ถูกข้ามแดนเข้าไปเมื่อเปิดสงครามเป็นเพียงการรบลิ้น หรือเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเท่านั้นเอง

๕. การใช้กำลังทหาร เยอรมันจะพยายามหลีกเลี่ยงการโจมตีโดยตรงแบบ Head-on แต่จะบุกในทิศทาง

ที่ข้าศึกไม่คาดคิดมาก่อน ด้วยหน่วยยานเกราะ และหน่วยทหารเคลื่อนที่เร็ว พร้อมทั้งการโอบล้อมทางดิ่งหลัง แนวข้าศึก เรียกว่า **“การบุกแบบสายฟ้าแลบ”** (Blitz Krieg Tactic)

ข. สงครามทางเรือ

๑. ในอดีตเป็นที่ยอมรับกันว่า ท้าเรือ (The Fleet) ที่จะใช้ควบคุมทะเลจะต้องประกอบไปด้วยเรือหลัก ๓ ชนิด คือ เรือประจัญบาน เรือลาดตระเวน เรือพิฆาต แต่พอมาถึงสงครามครั้งนี้ แนวความคิดดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป นับตั้งแต่เริ่มของสงคราม กล่าวคือ เครื่องบินจากฐานบินบนบกหรือจากเรือบรรทุกเครื่องบินสามารถประกอบหน้าที่บางส่วน หรือทั้งหมด (ในบางกรณี) ของเรือรบชนิดใดชนิดหนึ่งได้

๒. ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีการประกอบกำลังทางเรือ ด้วยเรือเกือบทุกชนิดกับเครื่องบินนาวิก เพื่อร่วมในการยุทธทางเรือต่าง ๆ ซึ่งเรียกกองเรือรบนี้ว่า **“กองเรือเฉพาะกิจ”** (Task Force)

๓. ในสงครามทางเรือด้านแปซิฟิก กำลังทางเรือของสหรัฐฯ ไม่เพียงแต่ต้องรบกับกองเรือของข้าศึกเท่านั้น แต่ในหลายโอกาส ต้องเข้าทำการยุทธเพื่อวัตถุประสงค์ทางบก (Land Objective) เช่น การเข้ายึดโอกินาวา ต้องระดมกำลังทางเรือมากที่สุด รบหนักหน่วงที่สุดและเป็นการรบกับเกาะไม่ใช่รบกับกองเรือข้าศึก

๔. การพัฒนาลักษณะของสงครามทางเรือที่สำคัญอีกอย่างคือ การปฏิบัติการร่วม คือ ความสมบูรณ์ของขบวนการรบ ซึ่งเป็นการยุทธที่ยุ่งยากที่สุด ต้องมีการวางแผนและฝึกซ้อมกันอย่างเหน็ดเหนื่อย มีการสนธิกำลังภายใต้การบังคับบัญชาการร่วม (Unified Command) การบัญชาการในสนามนั้นจะต้องร่วมประสานกันหรือผสมกันภายในโครงสร้าง Joint Operational Organization และสถานการณ์จะไม่เคยเหมือนกันเลยในแต่ละพื้นที่ แต่ละคราว ได้จัดเพื่อให้เหมาะกับภาวะและลักษณะของสถานการณ์ขณะนั้นในยุทธบริเวณนั้น

ค. สงครามทางอากาศ

๑. เยอรมันได้ประยุกต์ใช้เครื่องบินดำทิ้งระเบิด และปฏิบัติการรบรวม Air - Ground Operation และการยุทธส่งกำลังทางอากาศ (Airborne Operation) อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การรบทางบกได้ชัยชนะรวดเร็วอย่างสายฟ้าแลบ เป็นการ Surprise ข้าศึก เพราะไม่เคยเห็นมาก่อน จนฝ่ายสัมพันธมิตรต้องศึกษาและนำมาใช้บ้างในตอนหลังสงคราม และนำมาพัฒนากรรมวิธีให้ดียิ่งขึ้น และนำมาใช้ในสงครามเกาหลีอย่างได้ผลมีประสิทธิภาพ นับว่าเยอรมันเป็นผู้ริเริ่มในเรื่องนี้ที่น่าสนใจยิ่ง

๒. การปฏิบัติการ Strategic Bombing ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้กระทำกันอย่างกว้างขวางตามทฤษฎีของนักยุทธศาสตร์ทางอากาศ General Douhet ของอิตาลี แต่ก็ได้ก่อให้เกิดการตอบโต้อย่างรุนแรงเช่นเดียวกัน เพราะเป็นการทำลายล้างไม่เฉพาะแต่กำลังรบเท่านั้น แต่เป็นการทำลายล้างประชาชนบ้านเมืองอุตสาหกรรมและ Civilization ดั้งเดิมของประเทศ (แต่ถ้าได้ประกาศเป็นเมืองเปิดตามกฎหมายระหว่างประเทศทั้งสองฝ่ายก็จะไม่ทิ้งระเบิดทำลาย เพื่อสงวนอารยธรรมในอดีตเอาไว้ เช่น กรุงปารีส เป็นต้น)

๓. การประยุกต์ใช้กำลังทางอากาศนาวิกในสงครามทางเรือ สหรัฐฯ และญี่ปุ่นควรได้รับเกียรติเป็นผู้ริเริ่มและพัฒนายุทธวิธีด้านนี้อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ได้มีประสบการณ์มากกว่าประเทศใดส่วนประเทศอังกฤษก็นับได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มเช่นกัน แต่เนื่องจากไม่ได้สร้างและใช้เรือบรรทุกเครื่องบินมากมายเหมือนสหรัฐฯ และญี่ปุ่น จึงดูประหนึ่งว่าจะไม่ได้ประสบการณ์พัฒนายุทธวิธีนี้มากเท่าเทียม

๔. การประยุกต์ร่วมระหว่างกำลังทางเรือและเครื่องบินของกองทัพอากาศนับได้ว่าอังกฤษเป็นผู้ริเริ่มและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดียิ่ง ส่วนเยอรมันนี้ก็มีปฏิบัติเช่นเดียวกัน แต่หาประสิทธิภาพอย่างอังกฤษไม่ เพราะไม่สามารถจัดการขัดแย้งระหว่างเหล่าทัพเรือและกองทัพอากาศได้ ผลของสงครามจึงเทียบกันไม่ได้

สงครามเกาหลี (ค.ศ. ๑๙๕๐ - ๑๙๕๓)

สงครามเกาหลี (ค.ศ. ๑๙๕๐ - ๑๙๕๓)

๑. มูลเหตุ

ก. เกาหลี เป็นประเทศเก่าแก่มากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก ตลอดระยะเวลาอันยาวนานในประวัติศาสตร์ของเกาหลีเต็มไปด้วยสงคราม ทั้งนี้เพราะเกาหลีตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของทั้งญี่ปุ่น จีนและรัสเซีย ซึ่งประเทศดังกล่าวต้องการจะเข้าไปมีอิทธิพลเหนือเกาหลีตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๑๐-๑๙๔๕ เป็นเวลายาวนานถึง ๓๕ ปี ญี่ปุ่นได้เข้าครอบครองประเทศเกาหลี และได้เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น “โชเซน” (Chosen)

ข. ภายหลังจากที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อ ๑๕ ส.ค. ๑๙๔๕ ทำให้ญี่ปุ่นต้องถอนกำลังออกจากคาบสมุทรเกาหลี ขณะเดียวกันโซเวียตก็ได้ส่งกำลังเข้ายึดทางด้านเหนือไว้ และสหรัฐเข้ายึดทางด้านใต้ โดยแบ่งกันด้วยเส้นขนานที่ ๓๘ ต่อมาประเทศมหาอำนาจทั้งสองได้มอบให้เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จัดตั้งรัฐบาลปกครองตนเอง เมื่อปี ๑๙๔๗ โดยมีหลักการปกครองที่ต่างกัน

ค. ใน ๒๕ มิ.ย. ๑๙๕๐ เวลา ๐๔๐๐ เกาหลีเหนือ ได้ส่งกำลัง ๑ กองพลทหารราบ ๑ กองพลน้อยยานเกราะและส่วนสนับสนุน รวม ๘๐,๐๐๐ คน บุกข้ามเส้นขนานที่ ๓๘ เข้ายึดกรุงเซอูล เมืองหลวงของเกาหลีใต้ จากนั้นได้บุกลงใต้อย่างรวดเร็ว โดยที่กำลังรบของเกาหลีใต้ที่มีอยู่เพียง ๔ กองพลทหารราบกับ ๑ กองพลน้อยอาวุธหนัก ไม่สามารถจะต้านทานการบุกรุกไว้ได้ต้องถอยร่นลงมาตามลำดับ จนเมื่อ ๕ ก.ย. ๑๙๕๐ ได้มาตั้งรับอยู่ที่เมืองปูซาน

ง. การบุกของเกาหลีเหนือครั้งนี้ โซเวียตเป็นผู้สนับสนุนเกาหลีเหนือใช้กำลังเข้ายึดเกาหลีใต้ เพื่อหวังจะขยายอิทธิพลของตนและเป็นการหยั่งเท้าที่ของสหรัฐ ในลักษณะสงครามตัวแทนในแบบสงครามจำกัด

๒. การดำเนินกิจการทางการเมือง

ก. หลังการบุก ๑ วัน ได้มีการประชุมสภาความมั่นคงที่กรุงนิวยอร์ก ไม่มีการคัดค้านการปฏิบัติของเกาหลีเหนือ เพราะโซเวียต ไม่ยอมเข้าประชุม แต่ที่ประชุมได้ตกลงในหลักการ ดังนี้

๑. ให้ประธานการรุกรานของเกาหลีเหนือว่า เป็นผู้ก่อกวนสันติภาพของโลก

๒. ให้ใช้กำลังทหารเข้าขัดขวาง

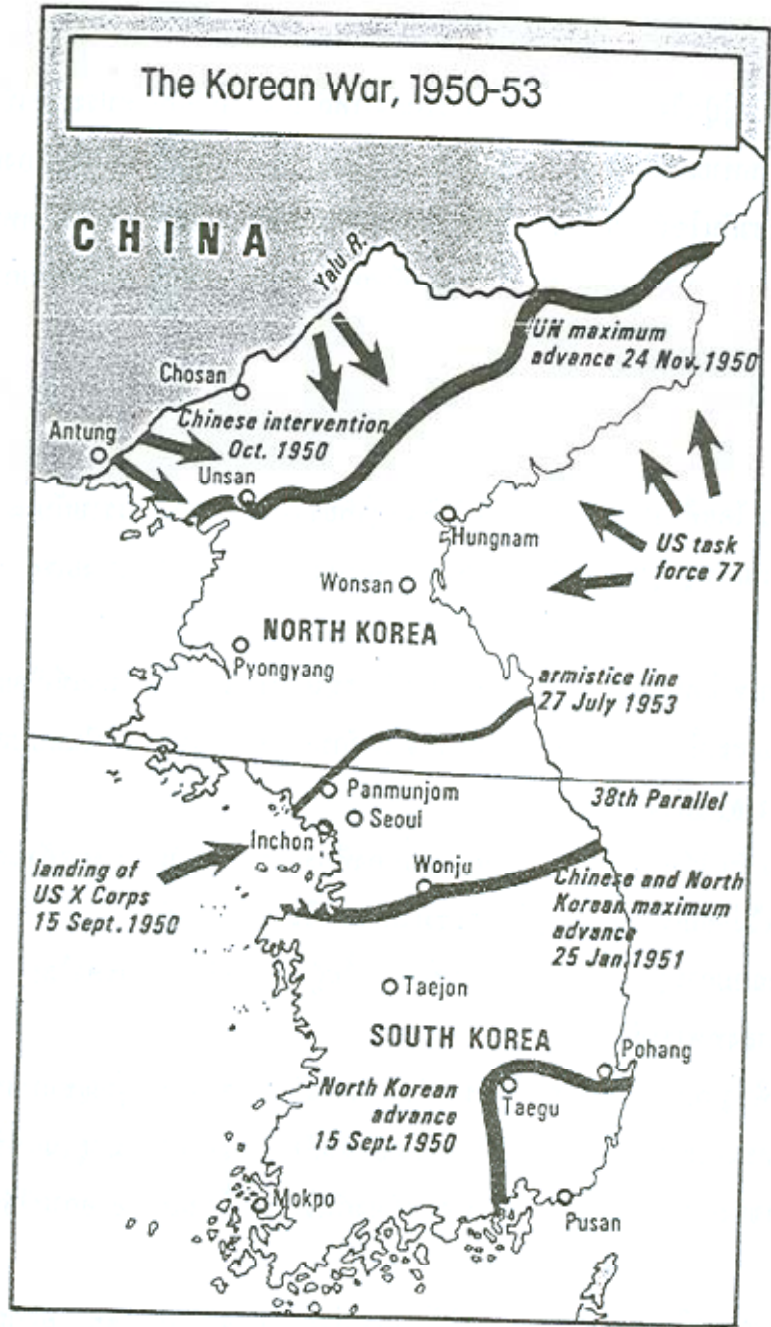
ข. ประธานาธิบดีทรูแมน ได้เลือก พล.อ. ดักลาส แม็คอาเธอร์ เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด เข้าควบคุมงานด้านยุทธการ และมอบกำลังจากกองเรือที่ ๗ ตลอดจนกำลังทางอากาศที่มีอยู่ในแปซิฟิก เพื่อเข้าดำเนินการขัดขวางการใช้กำลังของเกาหลีเหนือ ตลอดจนป้องกันจีนคอมมิวนิสต์ถือโอกาสใช้กำลังเข้าโจมตีเกาะฟอร์โมซา ด้วย

ค. กำลังสหประชาชาติที่ส่งไปช่วยเกาหลีใต้มี ๑๕ ประเทศ ดังนี้ สหรัฐฯ, อังกฤษ, เดอร์เก้, แคนาดา, ออสเตรเลีย, ไทย, ฝรั่งเศส, กรีซ, นิวซีแลนด์, ฮอลแลนด์, โคลัมเบีย, เบลเยียม, เอิโอเปีย, ลักเซมเบิร์ก และแอฟริกาใต้

๓. การยุทธที่สำคัญ

การยุทธที่สำคัญในสงครามเกาหลีคือ **การยกพลขึ้นบกที่อินซอน** ซึ่งมีนักการทหารบางท่านให้ชื่อว่า **The Impossible Landing** มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการครั้งนี้ ดังนี้

ก. พล.อ. แม็คอาเธอร์ ต้องการจะตัดการส่งกำลังบำรุงของข้าศึก และเห็นว่า หากยกพลขึ้นบกที่อินซอนสำเร็จ จะตัดการส่งกำลังบำรุงของข้าศึกไม่ถึง ๕๐%

ข. อุปสรรคในการปฏิบัติการครั้งนี้

๑. ช่องทางเข้าแคบและยาว
๒. กระแสน้ำแรง ๓ - ๕ นอต
๓. ทางเข้าท่าเรืออยู่ในรัศมีการยิงของปืนจากเกาะโวลมิโคและโซลโวลมิโค ทำให้เรือสนับสนุนต้องจอดห่างจากฝั่งถึง ๓๐ ไมล์
๔. ระดับน้ำขึ้น - ลงต่างกันถึง ๒๘ - ๓๖ ฟุต(เรือLST. กินน้ำลึก ๒๘ ฟุต) ซึ่งมีเวลาอยู่เพียง ๓ วัน ในแต่ละเดือน
๕. การวางแผนใช้เวลาดำเนินการเพียง ๓ สัปดาห์ เพราะสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย
๖. ขณะล่นเลียงกำลัง นย.ขึ้นสู่เรือที่ท่าเรือโกเบ มีพายุพัดผ่านทำให้การล่นเลียงต้องล่าช้าไป ๑ วัน ขณะเดินทางในทะเลมีพายุพัดผ่าน แต่ไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด

ค. ปัญหาเร่งด่วน คือ ความต้องการเกี่ยวกับข่าวสาร ณ บริเวณที่หมาย ซึ่งกองเรือเฉพาะกิจใช้เครื่องบินเข้าไปถ่ายภาพทางอากาศ และส่งหน่วยทำลายใต้น้ำลอบเข้าไปสำรวจช่องทางเข้าออกด้วย

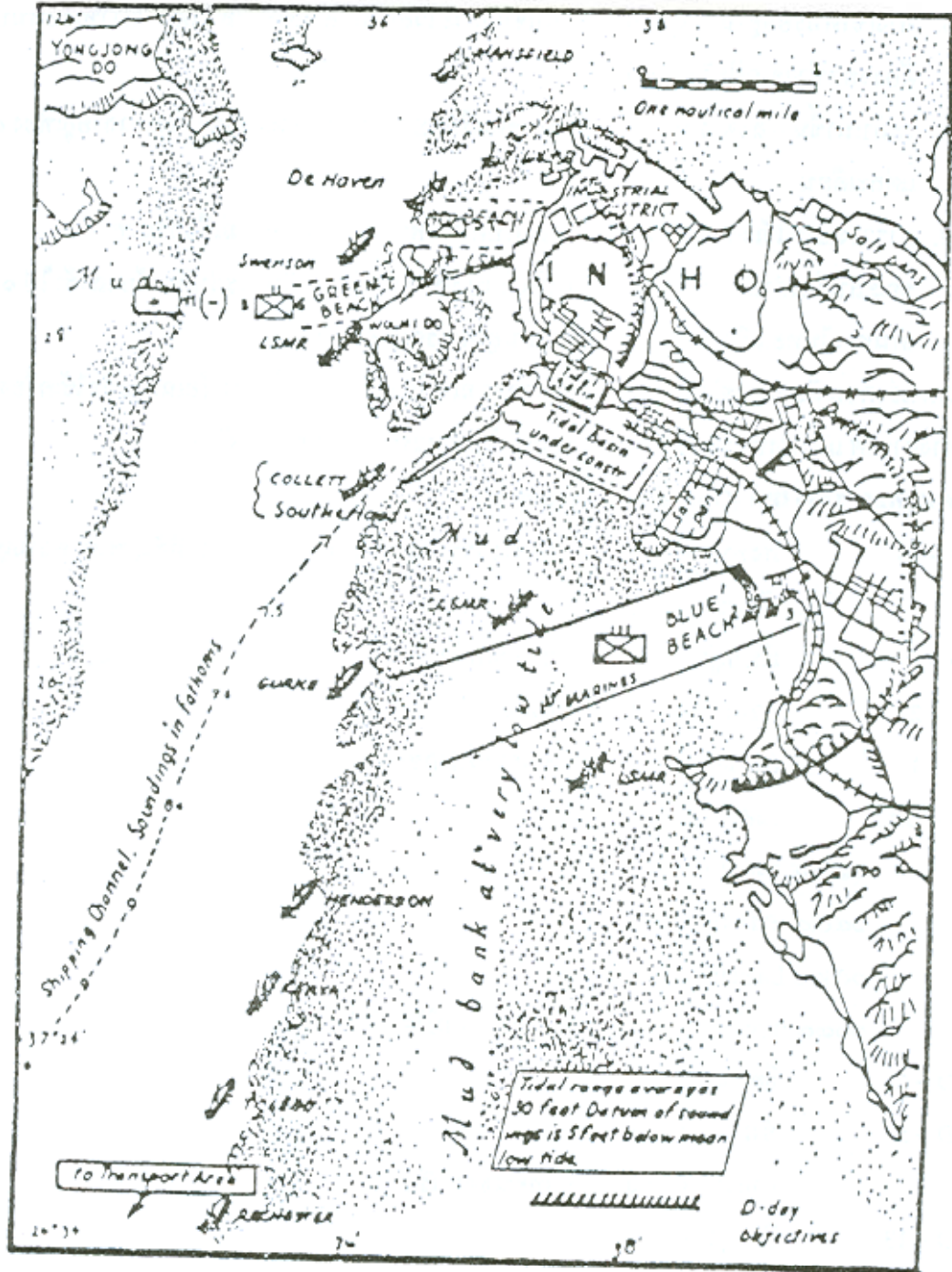
จ. แผนยุทธการโครไมท์ (Operation Chromite)

D - 14	ส่งหน่วยลาดตระเวนเข้าสำรวจรายละเอียดต่าง ๆ เช่น น้ำ, ที่ตั้ง, หาด, ความสูงของสันทราย, ช่องทางเข้า.....
D - 5	เริ่มปฏิบัติการของหน่วยล่องหน้า
D - 2	กวาดทุ่นฯ และระดมยิงฝั่ง
D - 1	(กลางคืน) เรือต่าง ๆ เข้าสถานีปากช่องทาง
D - DAY	(๑๕ ก.ย.๑๙๕๐)
	๐๒๕๔ ยิงด้วยปืนเรือ
	๐๔๕๔ เครื่องบินเริ่มปฏิบัติการ
	๐๕๒๐ Land the Landing Force
	๐๖๓๓ กองร้อยแรกเข้าถึงหาดที่เกาะโวลมิโค (ช้าไป ๓ นาที)
D + 2	ยึดสนามบิน Kimpo
D + 5	ข้ามลำน้ำ Han
	กำลังรบทั้งหมดขึ้นบกที่อินซอน เรียบร้อย
D + 13	ยึดกรุงเซอูลได้

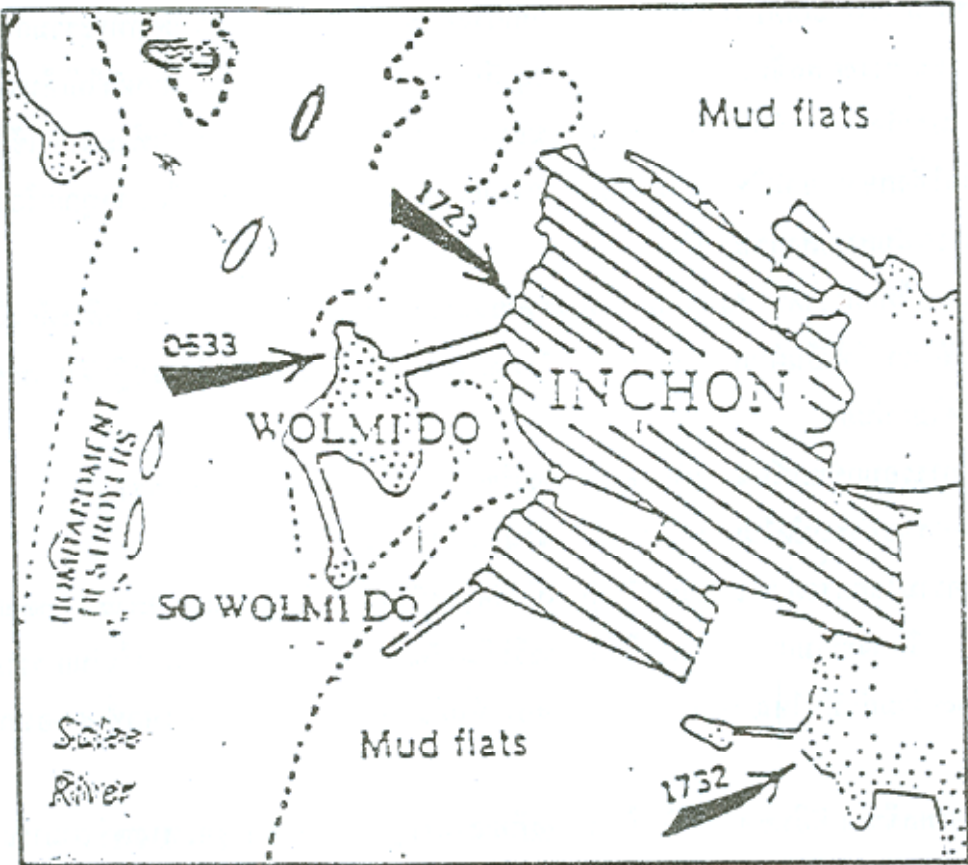
๔. การรบบนบก

- ก. กำลัง นย.เข้ายึดเมืองปองยาง ได้เมื่อ ๑๘ ต.ค.๑๙๕๐
- ข. การรบดุเดือด ระหว่าง ทหาร นย.กับกำลังรบของจีนแดง เกิดที่อ่างเก็บน้ำโซชิน ทำให้ นย.เสียชีวิต ๑,๐๐๐ คน ส่วนจีนแดงเสียชีวิต ๒๕,๐๐๐ คน
- ค. การดำเนินการเกี่ยวกับกำลังรบของจีนแดงที่ส่งเข้ามาช่วย พล.อ.แม็กอาเธอร์ ให้ความเห็น
- ให้ Hot Pursuit เข้าไปในแมนจูเรีย
- ทิ้งระเบิดฐานส่งกำลังบำรุงและสนามบินในแมนจูเรีย

ท่าเรืออินซอน ปี ค.ศ. 1950

ตำบลที่ยกพลขึ้นบกที่อินชอน

- ปิดอ่าวตามาขอบฝั่งจีน

- ใช้ทหารจีนชาติเข้ารบในเกาหลี หรือส่งขึ้นดินแดนจีน เพื่อสกัดแรงกดดันในเกาหลี

ง. ความคิดเห็นดังกล่าว เจ้าหน้าที่ทางการเมืองไม่เห็นด้วย แต่ต่อมาประธานาธิบดีทรูแมนได้ปลด พล.อ.ดัก กลาส เม็คอาเธอร์ ออกจากตำแหน่ง

ข. การสูญเสียครั้งนี้ฝ่ายสหประชาชาติ ๑๑๘,๕๑๕ คน บาดเจ็บ ๒๖๔,๕๕๑ คน ฝ่ายคอมมิวนิสต์เสียชีวิต ประมาณ ๑,๖๐๐,๐๐๐ คน

๕. บทเรียนจากสงคราม

ก. ภายหลังจากใช้ระเบิดปรมาณูในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้แนวความคิดที่จะรวมกำลังพลเป็นกลุ่ม ก้อนมาก ๆ เช่น การยกพลขึ้นบกจะเสี่ยงต่อการสูญเสีย แต่สงครามเกาหลีได้แสดงให้เห็นว่า การยกพลขึ้น บกในสงครามจำกัด ซึ่งรบกันด้วยอาวุธตามแบบยังสามารถและมีความจำเป็นที่จะนำมาใช้ได้ เพราะการมี อาวุธนิวเคลียร์ทั้งสองฝ่าย ทำให้เกิดความกลัวต่อการถูกตอบโต้ และในการรบเรือบรรทุกเครื่องบินยังมีคุณค่า อย่างยิ่งในการสนับสนุนสงครามจำกัด

ข. Clausewitz ได้กล่าวได้ว่า "สงครามเป็นการขยายนโยบายของรัฐ" ฉะนั้นชาติจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนแน่นอน จึงจะทำให้เป็นฝ่ายชนะสงครามได้ ในสงครามครั้งนี้ มี ๒ ครั้ง ที่การปฏิบัติทางทหารถูกฝ่ายการเมืองตัดสินใจไม่แน่นอน

๑. การรอกบข้ามเส้นขนานที่ ๓๘ ซึ่งต้องเสียเวลาหลายวัน ทำให้เสียผลการรบ

๒. การขอกทิ้งระเบิดในแมนจูเรีย ซึ่งเป็นฐานส่งกำลังของข้าศึก

ค. ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เยอรมันเป็นผู้บุกเบิกคิดยุทธวิธีการรบร่วม Air - Ground Operation นำมาใช้ อย่างได้ผลดี ในสงครามเกาหลี สหรัฐได้นำยุทธวิธีนี้มาพัฒนาใช้และประสบผลสำเร็จในการรบร่วมของกอง บิน นย.ที่ ๑๓ ร่วมกับปืนใหญ่ ทำการรบกับกำลังภาคพื้นดินจนสามารถทำลายกองพลที่ ๔ ของเกาหลีเหนือได้ ทั้งกองพล

ง. การยกพลขึ้นบกที่อินซอน ซึ่งเป็น ตำบลที่ที่เลวทางยุทธวิธีแต่ดีทางยุทธศาสตร์ สามารถเปลี่ยนแปลง สถานการณ์จากฝ่ายรับกลับเป็นฝ่ายรุกในทันที การยกพลขึ้นบกที่อินซอนเป็นการ Surprise ข้าศึก เพราะเป็น เส้นทาง หรือจุดที่ไม่เคยคาดคิดว่าฝ่ายตรงข้ามจะเลือกกระทำ ฉะนั้น ณ ตำบลที่ที่ไม่ถูกต้องตามยุทธวิธีบางทีก็ จำเป็นต้องกระทำ ถ้าหากจะให้ผลทางยุทธศาสตร์ที่มีคุณค่าเพียงพอ และถ้าเรามีขีดความสามารถที่จะทำได้

สงครามเวียดนาม (ค.ศ.๑๙๕๔-๑๙๗๕)

สงครามเวียดนาม (ค.ศ. ๑๙๕๔ - ๑๙๗๕)

๑. กล่าวโดยทั่วไป

ก. ประวัติตั้งเดิม

๑. เวียดนามเป็นประเทศเก่าแก่ที่มีประวัติคู่เคียงมากับไทย แต่ตลอดระยะเวลาอันยาวนานในอดีตเวียดนามต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีนมานับพันปี โดยจีนได้ส่งข้าหลวงมาปกครอง ต่อมาเมื่อกษัตริย์ราชวงศ์ถังเสื่อมลง เวียดนามจึงมีโอกาสดำรงปกครองตนเอง

๒. เวียดนามมีโอกาสดำรงอิสรภาพเป็นตัวของตัวเองไม่นานนัก ก็มาถึงยุคล่าอาณานิคมของฝรั่งเศส การดำเนินนโยบายของเวียดนามต่อต้านการแพร่ศาสนาและต่อต้านฝรั่งเศส โดยไม่ประนีประนอมกำลังของตนเหมือนไทย ในที่สุดก็ต้องตกต้องเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสอีกครั้ง โดยฝรั่งเศสใช้เวลาถึง ๒๕ ปี (ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๕๘-๑๘๘๓) จึงยึดเวียดนามได้ หลังจากนั้นได้ใช้อำนาจกดขี่ชาวเวียดนามเหมือนดังทาส เวียดนามจึงคิดอยู่ตลอดเวลาที่จะคืนชนให้พ้นจากการเป็นข้าของฝรั่งเศสให้จงได้

ข. สงครามอินโดจีนครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๙๔๕ - ๕๔)

๑. เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ ปรากฏว่าฝรั่งเศสต้องพ่ายแพ้สงครามในระยะแรกและกองทัพญี่ปุ่นได้ก้าวเข้ามายึดครองเวียดนามแทน ในช่วงนี้โฮจิมินห์ได้รวบรวมขบวนการกู้ชาติหลายกลุ่มของเวียดนามที่จะกอบกู้เอกราชของเวียดนาม โดยได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์ ซึ่งเรียกขบวนการนี้ว่า “เวียดมินห์” เมื่อสงครามโลกยุติลง โฮจิมินห์ก็ได้นำกำลังเข้ายึดกรุงฮานอยไว้เมื่อ ๑๙ ส.ค. ๑๙๔๕

๒. ฝรั่งเศส ก้าวออกมาจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในฐานะผู้ชนะสงครามได้พยายามที่จะหวนกลับมาปกครองเวียดนามอีก โดยได้ส่งกำลังเข้าปราบปรามกองทัพเวียดมินห์ของโฮจิมินห์ที่จะตั้งตนเป็นเอกราช จึงทำให้เกิดสงครามอินโดจีนครั้งแรกขึ้น โดยฝรั่งเศสได้รับการสนับสนุนทั้งด้านการเงินและการทหารจากสหรัฐ แต่ในที่สุดก็ต้องพ่ายแพ้ในการรบที่เมืองเดียนเบียนฟู เมื่อ ๑ พ.ค. ๑๙๕๔

๓. สงครามระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศสได้ดำเนินมาเป็นเวลานานถึง ๘ ปีเศษ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจที่มีชัยในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต่างเห็นอกเห็นใจประเทศทั้ง ๒ เป็นอย่างมาก จึงได้ปรึกษารือกันที่จะนำสันติภาพมาสู่อินโดจีนเสียที เป็นเหตุให้มีการประชุมขึ้นที่เมืองเจนีวา ประเทศที่ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ประกอบด้วย ฝรั่งเศส อังกฤษ สหรัฐ โซเวียต สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนามภาคใต้ เวียดนามภาคเหนือ ลาว และเขมร การประชุมได้มีขึ้นตั้งแต่ ๒๖ เม.ย. - ๒๑ ก.ค. ๑๙๕๔

๔. ข้อตกลงที่เจนีวา ให้แบ่งประเทศเวียดนามเป็น ๒ ประเทศ โดยถือเส้นขนานที่ ๑๗ เป็นเส้นแบ่งเขตแดน ให้มีการหยุดยิงกันแล้วเคลื่อนย้ายกำลังทหารของทั้งสองฝ่ายเข้าไปในเขตที่กำหนดไว้ ราษฎรผู้ใดใคร่จะอพยพให้เคลื่อนย้ายให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๘ พ.ค. ๑๙๕๕ หลังจากนั้นอีก ๑ ปี คือ ในปี ๑๙๕๖ จึงให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ชาวเวียดนามได้เลือกอนาคตของตนเอง

ค. ยุคของโงดinhห์ดียม (ค.ศ. ๑๙๕๔ - ๖๓)

๑. ภายหลังจากการลงนามในสัญญาสงบศึก ได้เปิดโอกาสให้ชาวเวียดนามมีเสรีภาพในการโยกย้ายสำมะโนครัว ก่อนปิดพรมแดน ๓๐๐ วัน ซึ่งมีผู้อพยพอยู่ในเวียดนามใต้ ๕๐๐,๐๐๐ คน และอพยพไปอยู่เวียดนามเหนือ ๑๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งอันนี้เองเป็นโอกาสให้เวียดนามเหนือแทรกซึมเข้ามาอยู่เวียดนามใต้

สงครามเวียดนาม ๑๙๕๗-๗๓

๒. เมื่อถึงกำหนดที่จะให้มีการเลือกตั้งทั่วไป เวียดนามได้จึงไม่ยอมให้มีการเลือกตั้งเพื่อการรวมเวียดนาม เพราะเห็นว่าเวียดนามเหนือดำเนินการมิชอบโดยตลอด หากปล่อยจะเสียที่เวียดนามเหนือ ขณะเดียวกัน เวียดนามใต้ได้ประกาศเป็นสาธารณรัฐเวียดนาม เมื่อ ๒๖ ต.ค.๑๙๕๕ โดยมีโงดinhเดียม เป็นประธานาธิบดี สัมผัสพรรคเบนาไคที่ฝรั่งเศสได้สถาปนาไว้ เพื่อยุตินโยบายที่เรียกว่า “ต่อต้านการรุกรานจากคอมมิวนิสต์”

๓. รัฐบาลโงดinhเดียม ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายภายในประเทศ ไม่สามารถจะแก้ไขให้หมดไปได้ จึงเป็นเหตุให้โงดinhเดียมต้องเปลี่ยนนโยบาย การเมืองหันเข้าหาระบบเผด็จการเพื่อใช้อำนาจเด็ดขาด ที่จะสถาปนาสันติสุขให้แก่ประเทศชาติได้ แต่แทนที่จะเป็นผลดีกลับไม่ได้รับความนิยมนอกจากประชาชนเท่าที่ควร ในที่สุดก็เกิดกองโจรต่อต้านขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อต้นปี ๑๙๕๕ กองโจรนี้คือค่านักเนคของเวียดกง(อเมริกา) เวียดกงกลุ่มนี้ว่า “เวียดกง” เป็นคำแสลง แปลว่า “คอมมิวนิสต์ชาวเวียดนาม) หรือแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติ ผู้ประสบชัยชนะขยายตราทัพเข้ายึดครองไซ่ง่อนในที่สุดเมื่อ ๓๐ เม.ย.๑๙๗๕

๔. เวียดกงและกำลังทางบกของเวียดนามเหนือ ที่แฝงตัวอยู่ในเวียดนามใต้พยายามจะเข้ายึดอำนาจและเปลี่ยนแปลงการปกครองในเวียดนามใต้ โดยการดำเนินการข่มขู่ โฆษณาชวนเชื่อ บ่อนทำลายทางการเมืองและเศรษฐกิจ รวมทั้งการรุกรานทางทหาร ซึ่งเวียดนามใต้ไม่สามารถที่จะต่อสู้โดยลำพังได้ จึงขอความช่วยเหลือสหรัฐ และสหรัฐก็ให้การสนับสนุนมาเป็นลำดับและเพิ่มจำนวนการช่วยขึ้นเรื่อย ๆ

๕. บุคของโงดinhเดียม ยุติลงเมื่อ ๑ พ.ย.๑๙๖๑ ได้เกิดมีการรัฐประหาร โดยนายพลทหารบก ๓ คน เป็นผู้นำคือ พลเอกเดื่องวันมินห์ พลเอก ตรันวันคอน และพลเอก เสวันคิม เพื่อจะแก้ไขความเลวร้ายในการบริหารประเทศของรัฐบาล โงดinhเดียมเสียใหม่

๖. สงครามอินโดจีนครั้งที่ ๒ (ค.ศ.๑๙๖๑ - ๖๘)

๑. ในช่วงเวลาเพียง ๑ ปี ๑ เดือน หลังรัฐประหาร เวียดนามใต้กลับเต็มไปด้วยความยุ่งยากหาเอกภาพทางการเมืองไม่ได้ มีรัฐบาลผลัดเปลี่ยนเข้ามาปกครองประเทศถึง ๕ ชุด ใน ๑๒ มิ.ย.๑๙๖๔ รัฐบาลชุดใหม่ภายใต้การนำของ พลตรี เหงียนวันเทียว ก็ได้รับเลือกเข้ามาเป็นประธานาธิบดี โดยมี นายพล เหงียนเถาก็ ได้เลือกเป็นนายกรัฐมนตรี เวียดนามใต้ยุคนี้ตกอยู่ในสภาวะที่มีคิมานที่สุด เพราะไม่ทราบว่าจะอนาคตจะเป็นอย่างไร ประชาชนแตกแยกความคิดเห็นกันโดยสิ้นเชิง เศรษฐกิจตกต่ำอย่างน่าใจหาย ความอลหม่านวุ่นวายปกคลุมอยู่ทั่วไป ทั้งคอมมิวนิสต์เวียดกงและเวียดนามเหนือก็ถูกคามอยู่อย่างมาก ในสายตาของคนทั่วไป เห็นว่าเวียดนามใต้น่าจะไปไม่รอด

๒. นายจอห์นเอฟ คัลเลส รมต.กระทรวงต่างประเทศสมัยประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ได้กล่าวไว้ว่า “ความพ่ายแพ้ของอินโดจีนต่อคอมมิวนิสต์จะเป็นสาเหตุแห่งการสูญเสียดินแดนทั้งหมด” เพราะสหรัฐเชื่อใน “ทฤษฎีโดมิโน” ซึ่งรัฐบาลสหรัฐทุกยุคทุกสมัยต่างมีความเห็นพ้องต้องกันกับคำกล่าวดังกล่าว ดังนั้นจึงพยายามให้การช่วยเหลือนับตั้งแต่ฝรั่งเศสได้เริ่มถอนตัวออกไปจากอินโดจีนปี ๑๙๕๔ ขณะเดียวกันคอมมิวนิสต์ก็มีได้รอช้าที่จะฉวยโอกาสเข้ามาแทนที่ในทันที ด้วยเหตุนี้ดินแดนแห่งนี้จึงกลายเป็นสมรภูมิรบที่ดุเดือดระหว่างค่ายคอมมิวนิสต์กับค่ายเสรีประชาธิปไตย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๓. สหรัฐได้เริ่มส่งทหารเข้ารบอย่างแท้จริง หลังเหตุการณ์เรือคอร์บีโดเวียดนามเหนือ ๒ ลำ ได้รอบเข้าโจมตีเรือพิฆาต แมคค็อกซ์ ของสหรัฐที่กำลังลาดตระเวนอยู่ในอ่าวตังเกี๋ย เมื่อ ๒ ต.ค.๑๙๖๔ ประธานาธิบดี

จอห์นสัน จึงตกลงใจส่งทหารออกศึกครั้งนี้ เพื่อจะชำระรักษาเสรีภาพและสันติภาพในอาเซียนอาเคนย์ไว้ โดยรัฐสภาอเมริกัน ได้ให้การสนับสนุนอย่างท่วมท้น และประชาชนทั่ว ๆ ไปก็มิได้มีปฏิกิริยาแต่อย่างใด

๔. สหรัฐได้มุ่งทุ่มเททั้งกำลังทหารและเศรษฐกิจเข้าช่วยเวียดนามได้อย่างเต็มที่ ในปี ๑๙๖๕ ได้ส่งทหารเข้ามาในเวียดนามได้ถึง ๕๔๓,๐๐๐ คน และต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการรบอีกเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันฝ่ายคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือก็พยายามดำเนินการทุกอย่าง ที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเวียดนามใต้ให้ได้ ในต้นเดือน ก.พ.๑๙๖๘ เวียดนามเหนือได้ส่งกำลังทั้งในและนอกประเทศเข้าโจมตีเปิดฉากรุกรบ โดยกองทัพเวียดนามใต้และกองพันอเมริกันไม่ทันรู้ตัว การรุกรบดำเนินไปประมาณเดือนเศษ โดยไร้ผล กองทัพคอมมิวนิสต์ต้องล่าถอยและสลายตัวไป โดยถูกฆ่าตายจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ถูกจับเป็นเชลย ๑๕๐,๐๐๐ คน

๕. การเจรจาเพื่อยุติสงครามได้เริ่มขึ้นในกรุงปารีส เมื่อ ๓ พ.ค.๑๙๖๘ เป็นการเจรจายาวนานที่สุด และเป็นการประชุมที่เกือบจะไม่ได้ผลอะไร เพราะฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่พยายามที่จะพุดจากกลางหรือประนีประนอมด้วย

๖. ยุคสุดท้ายของสงครามอินโดจีน

๑. ในปี ๑๙๖๕ นายนิคสันได้ก้าวขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐ เวียดนามใต้ได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ทั้งด้านกำลังพลและอาวุธ กองทัพเวียดนามใต้ประกอบด้วยกำลังพลถึง ๑ ล้านคน นับว่าเป็นกองทัพที่ใหญ่มากและเข้มแข็งพอจะป้องกันตนเองได้ ส่วนรัฐบาลซึ่งมีนายเหงียนวันเทียมเป็นประธานาธิบดี และนายพล เหงียนเกากี้ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็นับว่าเป็นรัฐบาลที่มีเอกภาพมากที่สุด ขณะเดียวกันสหรัฐได้เริ่มถอนกำลังหน่วยแรกเมื่อ ๘ มิ.ย.๑๙๖๕ จำนวน ๒๕,๐๐๐ คน

๒. ขณะที่สหรัฐเริ่มถอนกำลังออกจากเวียดนามใต้ ทางฝ่ายเวียดนามเหนือก็ได้พยายามปฏิบัติการให้สอดคล้องในอันที่จะช่วยให้เกิดสันติภาพ กลับถือโอกาสเปิดฉากรุกใหญ่ระหว่างเทศกาลตรุษอีสเตอร์ ปี ๑๙๖๑ ทหารเวียดนามเหนือ ๓ กองพล ได้รุกผ่านเขตปลอดทหารเข้าแดนเวียดนามใต้ เป็นการหยั่งกำลังของเวียดนามใต้ สหรัฐได้ใช้เครื่องบินเข้าทิ้งระเบิดขัดขวางเกือบ ๔๐๐ เครื่อง ซึ่งฝ่ายเวียดนามเหนือต้องประสบกับการสูญเสียอย่างหนัก และต้องถอยร่นกลับไปอีก

๓. ใน ๑๖ ธ.ค.๑๙๖๒ สหรัฐได้ทำการทิ้งระเบิดในเขตเวียดนามเหนืออย่างหนัก พร้อมกับปิดอ่าวเมืองท่าไฮฟองด้วยทุ่นระเบิด เพื่อจะดึงเวียดนามเหนือให้เข้ามาเจรจายุติสงคราม การเจรจาครั้งใหม่ก็ได้เริ่มขึ้นต้นปี ๑๙๖๓ และได้มีการลงนามในสัญญาสงบศึกที่กรุงปารีส เมื่อ ๒๘ ม.ค.๑๙๖๓

๔. ในปลายปี ๑๙๖๔ ฝ่ายเวียดนามเหนือได้ละเมิดข้อตกลงด้วยการส่งกำลังเข้าโจมตีทางด้านเหนือของเวียดนามใต้ใหม่ และได้ทำการรุกคืบหน้าลงได้อย่างรวดเร็ว โดยสหรัฐ ไม่สามารถจะให้การช่วยเหลือได้ ในที่สุดเวียดนามใต้ก็ถึงวาระสุดท้ายเมื่อ ๒๑ เม.ย.๑๙๗๕

๒. การดำเนินการทางด้านทะเล

ก. การปฏิบัติการทางทะเลของเวียดนาม ได้ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ได้มีการลักลอบลำเลียงอาวุธจากทางทะเลเข้าไปสนับสนุนกองกำลังเวียดกง ทร.เวียดนามใต้เล็กน้อยไปที่จะปฏิบัติการป้องกันการแทรกซึมทางทะเลต่อฝั่งทะเลอันฮาวถึง ๑,๑๖๒ ไมล์ จึงขอให้ ทร.สหรัฐเข้าช่วยเหลือและได้รับการตอบสนองโดยทันที ในรูปของกองเรือเฉพาะกิจ ๑๑๕ (Coastal Surveillance Force - TF 115) ซึ่งมีใก้ตทางยุทธการว่า Market

Time Operation เป็นการลาดตระเวนชายฝั่งทั้งทางเรือและทางอากาศ เพื่อป้องกันการแทรกซึมโดยได้เริ่มปฏิบัติเมื่อ ๑๖ มี.ค.๑๙๖๕

ข. เวียดนามส่วนใหญ่ได้เข้าไปตั้งมั่นอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยมแม่น้ำโขง และไซ่ง่อน ซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่ถึง ๖๕% ของพลเมืองเวียดนามใต้ และเป็นแหล่งผลิตข้าวถึง ๘๐% ของข้าวที่เวียดนามใต้ผลิตได้ และมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำภายในยาวกว่า ๓,๐๐๐ ไมล์(๔,๘๐๐ กม.) ซึ่งเวียดนามใต้อาศัยทางน้ำเหล่านี้ในการลำเลียงกำลังพลและสัมภาระ เก็บภาษีขึ้นและตรึงกำลังของ ทบ.เวียดนามใต้ไว้ได้ สหรัฐได้ช่วยเข้ามาจัดตั้งกองเรือลำน้ำ (River Patrol Force-TF 116) โดยมีกัปตันการว่า Game Warden ลาดตระเวนในแม่น้ำสำคัญ ๆ บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง เมื่อ ๑๘ ธ.ค.๑๙๖๕ และต่อมาในปี ๑๙๖๖ สหรัฐได้จัดตั้งกองกำลังโจมตีตามลำน้ำ(River Assault Flotilla -TF 117) ในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง เป็นการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกำลังทางบกกำลังทางเรือ และกำลังทางอากาศ

ค. สหรัฐเริ่มใช้กำลังทางอากาศโจมตีเวียดนามเหนือ บริเวณเหนือเส้นแบ่งเขตแดนเป็นครั้งแรก เมื่อ ๑ ก.พ.๑๙๖๔ จากนั้นการรบได้เริ่มทวีความเข้มข้นเป็นลำดับ การโจมตีทางอากาศด้วยเครื่องบินจากเรือบรรทุกเครื่องบินในเขตเวียดนามเหนือ จนถึงกรุงฮานอย ก็ได้เริ่มขึ้นด้วย ส่วนทางเวียดนามเหนือก็มีการป้องกันภัยทางอากาศเพิ่มขึ้น มีเรดาร์อากาศ และขีปนาวุธพื้น-สู่-อากาศ และเครื่องบินมิค ซึ่งทำให้ฝ่ายสหรัฐต้องสูญเสียเครื่องบินไปมีใช้น้อย การโจมตีทางอากาศได้ยุติลงเมื่อ ๓๑ มี.ค.๑๙๖๘ โดยการประกาศของประธานาธิบดี จอห์นสัน ผลการสูญเสียที่ผ่านมา สหรัฐเสียเครื่องบินไปประมาณ ๓๐๐ เครื่อง นักบินเสียชีวิต ๘๓ คน ถูกจับเป็นเชลย ๒๐๐ คน

๓. บทเรียนจากสงคราม

ก. การจัดขวางข้าศึก โดยใช้กำลังทางอากาศเข้าโจมตีเวียดนามเหนือ นั้น ส่วนใหญ่ได้รับความสำเร็จทั้ง ๆ ที่ถูกกำหนดกฎเกณฑ์มากมายจากวอชิงตัน เช่น การกำหนดเป้าหมายจากการโจมตี การโจมตีเป้าหมายบางแห่งต้องขออนุมัติหรือแจ้งให้ทราบก่อน ความล่าช้าในการที่จะตอบรับหรือปฏิเสธคำขอร้องของผู้บังคับบัญชาในสนามรบ..... ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติทั้งสิ้น การควบคุมสงคราม โดยที่ผู้ควบคุมอยู่ห่างไกลจากสนามรบ แต่ทำการควบคุมอยู่ใกล้ชิด แม้กระทั่งเป้าหมายใด ขนาดใด จำนวนและถูกระเบิดก็ถูกที่จะใช้ตลอดจนจำนวนและชนิดของเครื่องบินที่จะไปปฏิบัติการ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่บรรดาผู้นำทหารในสนามรบเป็นอย่างมาก

ข. การปิดท่าเรือไฮฟอง เรื่องนี้ทหารเรือและผู้เชี่ยวชาญทางทหารอื่น ๆ เห็นว่าควรจะทำอย่างยิ่ง เพราะประมาณ ๘๕% ของอาวุธยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในสงครามผ่านขึ้นที่นี้ แต่ทางวอชิงตันไม่เห็นด้วย เพราะกลัวจะเป็นการเพิ่มความรุนแรงของสงคราม ซึ่งสหรัฐจะต้องเผชิญหน้ากับโซเวียตหรือจีนคอมมิวนิสต์ อีกประการหนึ่งถึงแม้จะปิดอ่าวไฮฟองได้สำเร็จ ข้าศึกก็อาจใช้การลำเลียงทางรถไฟผ่านมาทางจีน หรือใช้การลำเลียงทางอากาศได้ แต่ต่อมาเมื่อทางทหารได้เสนอเรื่องให้พิจารณาใหม่ ทางวอชิงตันจึงยินยอมให้ปฏิบัติได้

ค. บทเรียนจากสงครามเกาหลี สามารถนำมาใช้ได้คือ **“การจัดขวางทางอากาศต่อข้าศึกจะไม่ได้รับความตำหนิ หากไม่กระทำอย่างสม่ำเสมอ”** นั่นคือต้องทำการทิ้งระเบิดทั้งกลางวันและกลางคืนอย่างต่อเนื่อง และทุกกาลอากาศด้วย

ง. เป็นเวลา ๕ ปีที่เรือบรรทุกเครื่องบินแล่นอยู่ในอ่าวตังเกี๋ย(๑๙๖๕ - ๑๙๗๐ และ ๓ ปีในทะเลญี่ปุ่น (๑๙๕๐ - ๑๙๕๓) เพื่อให้เป็นสนามบินลอยน้ำอยู่ประจำตำบลที่ห่างจากฝั่งข้าศึกน้อยกว่า ๑๐๐ ไมล์ ส่งเครื่องบินโจมตี ลึกเข้าไปในดินแดนข้าศึก จนกระทั่งทุกคนคิดว่าเป็นหน้าที่ประจำและไม่แย่งหน้าที่ของ ทอ. ความจริงแล้วภารกิจหลักของเรือบรรทุกเครื่องบินโจมตี คือ การสนับสนุนภารกิจสำคัญของกำลังทางเรือให้ได้มา ซึ่งการครองทะเล ส่วนการสนับสนุนการรบบนบกเป็นเพียงภารกิจรอง

จ. บทเรียนที่สำคัญในสงครามอินโดจีนครั้งนี้คือ **“ข้อขัดแย้งจะดำรงลงไม่ได้ถ้าฝ่ายที่ก่อความขัดแย้งนั้น ยังอ้างว่ามันยังไม่เสร็จ”**

ฉ. บทเรียนที่สหรัฐได้เรียนรู้จากการส่งกำลังเข้าไปช่วยเวียดนามใต้ ครั้งนี้คือ การจัด Organization ของรัฐบาลเวียดนามใต้เอง มีข้ออยู่ที่มีการมีทหารมากเกินไป แต่การมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพได้รับความเชื่อถือจากประชาชน นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการที่จะเอาชนะสงครามปฏิวัติหรือสงครามประชาชน

๔. การสูญเสีย

สงครามเวียดนาม ถือเป็นสงครามทำลายล้างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมวลมนุษยชาติในภูมิภาคนี้ เพราะไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงเวียดนามทั้งสองเท่านั้น แต่ยังขยายแผ่เข้าไปในเขมรและลาวเกือบครึ่งประเทศสร้างความพินาศเสียหาย และสูญเสียให้กับผู้คนเหลือคณานับ ส่วนคู่สงครามพอสรูปได้ดังนี้

ก. สหรัฐ

๑. ทหารเสียชีวิต ๕๘,๐๑๒๒ คน บาดเจ็บ ๓๐๓,๖๐๐ คน
๒. เครื่องบินประมาณ ๓,๖๐๐ เครื่อง และเฮลิคอปเตอร์ ๔,๕๐๐ เครื่อง
๓. วัตถุประสงค์ที่ใช้ในสงคราม คิดเป็นน้ำหนักประมาณ ๑๕ ล้านตัน

ข. เวียดนามใต้

๑. ทหารเสียชีวิต ๒๒๐,๓๕๖ คน
๒. บาดเจ็บตั้งแต่ปี ๑๙๖๑ ประมาณ ๔๕๕,๐๐๐ คน

ค. เวียดนามเหนือและเวียดนาม

๑. เสียชีวิตประมาณ ๔๔๔,๐๐๐ คน ไม่มีรายงานผู้ได้รับบาดเจ็บ
๒. พลเรือนชาวเวียดนาม (ทั้งเวียดนามเหนือ-ใต้) เสียชีวิต ๕๘๗,๐๐๐ คน บาดเจ็บ ๓ ล้านคน

ลำดับบทบาทและเหตุการณ์สำคัญของสหรัฐอเมริกาในสงครามเวียดนาม

- ปี ๑๙๕๐: ประธานาธิบดีทรูแมนจัดส่งความช่วยเหลือให้แก่กองทัพฝรั่งเศสในอินโดจีน, ที่ปรึกษาชาวอเมริกัน ๓๕ คน ถูกส่งไปยังเวียดนาม
- ปี ๑๙๕๔: การประชุมปัญหาของอินโดจีนที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ให้คำสัญญาที่จะส่งความช่วยเหลือให้แก่เวียดนามใต้
- ปี ๑๙๖๑: ประธานาธิบดีเคนเนดีเพิ่มจำนวนที่ปรึกษาทางทหารของสหรัฐอเมริกาในเวียดนามใต้
- ปี ๑๙๖๔: ทหารอเมริกันปะทะกับทหารเวียดนามเหนือที่อ่าวตังเกี๋ย
- สภาองเกรสอนุมัติอำนาจแก่ประธานาธิบดีจอห์นสัน “ให้ใช้ความระมัดระวังทุกวิถีทางและอย่างกว้างในการขับไล่ศัตรูของกองทัพอเมริกัน และป้องกันผู้รุกรานต่อไป”

- ปี ๑๙๖๕: กองทัพสหรัฐฯ เริ่มต้นทิ้งระเบิดเวียคนามเหนือ
กองทหารภาคพื้นดินของสหรัฐฯ หน่วยแรกเดินทางเข้าเวียคนาม
- ปี ๑๙๖๘: เปิดฉากการรุก "เทค ออฟเฟนซีฟ"
ประธานาธิบดีจอห์นสัน สั่งหยุดการทิ้งระเบิดเวียคนามเหนือ, เตรียมการเพื่อการเจรจาสงบฝ่าย
- ปี ๑๙๖๘: การเจรจาที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เริ่มต้นอย่างจริงจัง
ประธานาธิบดีนิกสัน เรียกร้องให้ สงครามเวียคนามเป็นเรื่องของชาวเวียคนาม โดยตรง และมีคำสั่ง
ให้เตรียมการ เพื่อการถอนทหารออกจากเวียคนาม
- ปี ๑๙๗๐: กองทัพสหรัฐฯ บุกเข้าไปในกัมพูชา โจมตีฐานที่มั่นของทหารเวียคนามเหนือ
- ปี ๑๙๗๑: เปิดการเจรจาสันติภาพกับเวียคนามเหนือเพื่อแสวงหาสันติภาพ โดยที่ปรึกษาประธานาธิบดี เฮนรี
คิสซิงเจอร์
- ปี ๑๙๗๒: กองทหารภาคพื้นดินสหรัฐฯ หน่วยสุดท้ายเดินทางออกจากเวียคนามได้
ทิ้งระเบิดฐานขบถและเมืองไฮฟองในวันคริสต์มาส
- ปี ๑๙๗๓: เซ็นสัญญาหยุดยิงชั่วคราวที่กรุงปารีส, กาหยุดยิงมีขึ้นในเวียคนาม
เจ้าหน้าที่ทางทหารคนสุดท้ายของสหรัฐฯ เดินทางออกจากเวียคนามได้ เซลยศีกอเมริกัน ได้รับการ
ปล่อยตัว
- ปี ๑๙๗๕: กรุงไซ่ง่อนล่มสลาย

สงครามตะวันออกเฉียง

(ก.ศ.๑๕๔๘ - ๑๕๗๓)

สงครามตะวันออกกลาง (ค.ศ. ๑๕๔๘ - ๑๕๗๓)

๑. ความเป็นมา

ก. ยิวหรืออิสราเอลหรือฮีบรู มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า ๔,๐๐ ปี ยิวอ้างว่าเป็นคนที่พระเจ้าเลือกแล้ว และดินแดนปาเลสไตน์ อันเป็นที่ตั้งของประเทศขณะนี้ เป็นดินแดนที่พระเจ้ายกให้ ในคัมภีร์ไบเบิลบอกว่ชนชาติยิวมีผู้นำชื่อ อับราฮัม เคยอาศัยอยู่ในดินแดนแห่งนี้ ต่อมาเกิดความแห้งแล้งอดอยาก ชาวยิวส่วนใหญ่จึงอพยพไปอยู่ในดินแดนที่เป็นประเทศอียิปต์ในปัจจุบัน จนกระทั่งราว ๒,๐๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล จึงอพยพกลับมาอยู่ในดินแดนปาเลสไตน์อีกครั้ง โดยมีผู้นำคนใหม่ชื่อ โมเสส และเริ่มตั้งอาณาจักรจนเป็นปึกแผ่นเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณ ๑,๐๒๕ ปี ก่อนคริสตกาล

ข. ในระยะต่อมา อาณาจักรของชาวยิวเริ่มเสื่อมถอยอำนาจ ตกเป็นเมืองขึ้นของจักรวรรดิอื่น ๆ เช่น จักรวรรดิบาบิโลเนีย เปอร์เซีย และกรีก จนกระทั่งถึงยุคจักรวรรดิโรมันเรืองอำนาจ แผ่นดินยิวเข้ายึดครองและกวาดต้อนชาวยิวไปเป็นทาสใช้แรงงาน ทำให้ชาวยิวต้องหนีกระจัดกระจายไปทั่วยุโรป แต่ชาวยิวทุกคนก็ตั้งความหวัง จะต้องหาทางกลับสู่ดินแดนเดิมที่ทุกคนถือว่าเป็น "ดินแดนแห่งคำมั่นสัญญา" ที่พระเจ้าทรงประทานให้ไว้

ค. ตอนปลายทศวรรษที่ ๑๕ ชาวยิวเริ่มอพยพออกจากประเทศที่เข้าไปอาศัย กลับไปยังดินแดนปาเลสไตน์ โดยมีชาวยิวที่กระจัดกระจายอยู่ในยุโรปและมีฐานะร่ำรวยช่วยกันออกทุนช่วยเหลือในช่วงนั้น ซีโอดอร์ เฮอร์ซล ชาวยิวในออสเตรียได้ก่อตั้ง "ลัทธิไซออนนิสต์" โดยมีเป้าหมายเพื่อหาทางก่อตั้งประเทศยิวขึ้นมาใหม่

ง. ในปี ค.ศ. ๑๘๙๗ สภาไซออนนิสต์ ได้จัดประชุมที่เมืองบาสเซล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ผู้แทนชาวยิวที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่งเดินทางเข้าร่วมหารือ ที่ประชุมเห็นว่าประเทศต่าง ๆ ในยุโรป มีความรังเกียจและเป็นปรปักษ์กับชาวยิวอย่างลึกซึ้งและไร้เหตุผล จำเป็นจะต้องหาประเทศเป็นที่อยู่ของตนเองและประเทศนั้นก็คือ ปาเลสไตน์ โดยวางนโยบายที่จะกว้านซื้อที่ดิน โดยถูกต้องตามกฎหมายไว้ให้มากที่สุด เพื่อรองรับชาวยิวจากประเทศต่าง ๆ ที่จะอพยพกลับไป

จ. ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาวยิวได้อพยพเข้าไปอยู่ในปาเลสไตน์เป็นจำนวนมากจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ยิวเริ่มมีกองทัพเป็นของตนเอง และได้ประกาศตั้งประเทศเมื่อ ๑๔ พ.ค. ๑๙๔๘ โดยมีกำลังพลอยู่เพียง ๑๕,๐๐๐ คน ไม่มีเครื่องบินปืนใหญ่และรถถังที่จะต่อสู้กับจากประเทศอาหรับที่อยู่รอบ ๆ ประเทศของตน

๒. สงคราม

ก. ภายหลังประกาศตั้งประเทศได้เพียง ๑ วัน อาหรับทั้ง ๔ ประเทศ ประกอบด้วย อียิปต์ จอร์แดน ซิเรีย และเลบานอน ก็ยกทัพเข้าทำลายอิสราเอล ซึ่งอาหรับไม่สามารถจะทำลาย อิสราเอลได้ เนื่องจากทหารที่เกณฑ์มารบเป็นพวกชาวนา ไม่มีความรู้ และความสามารถในการรบ

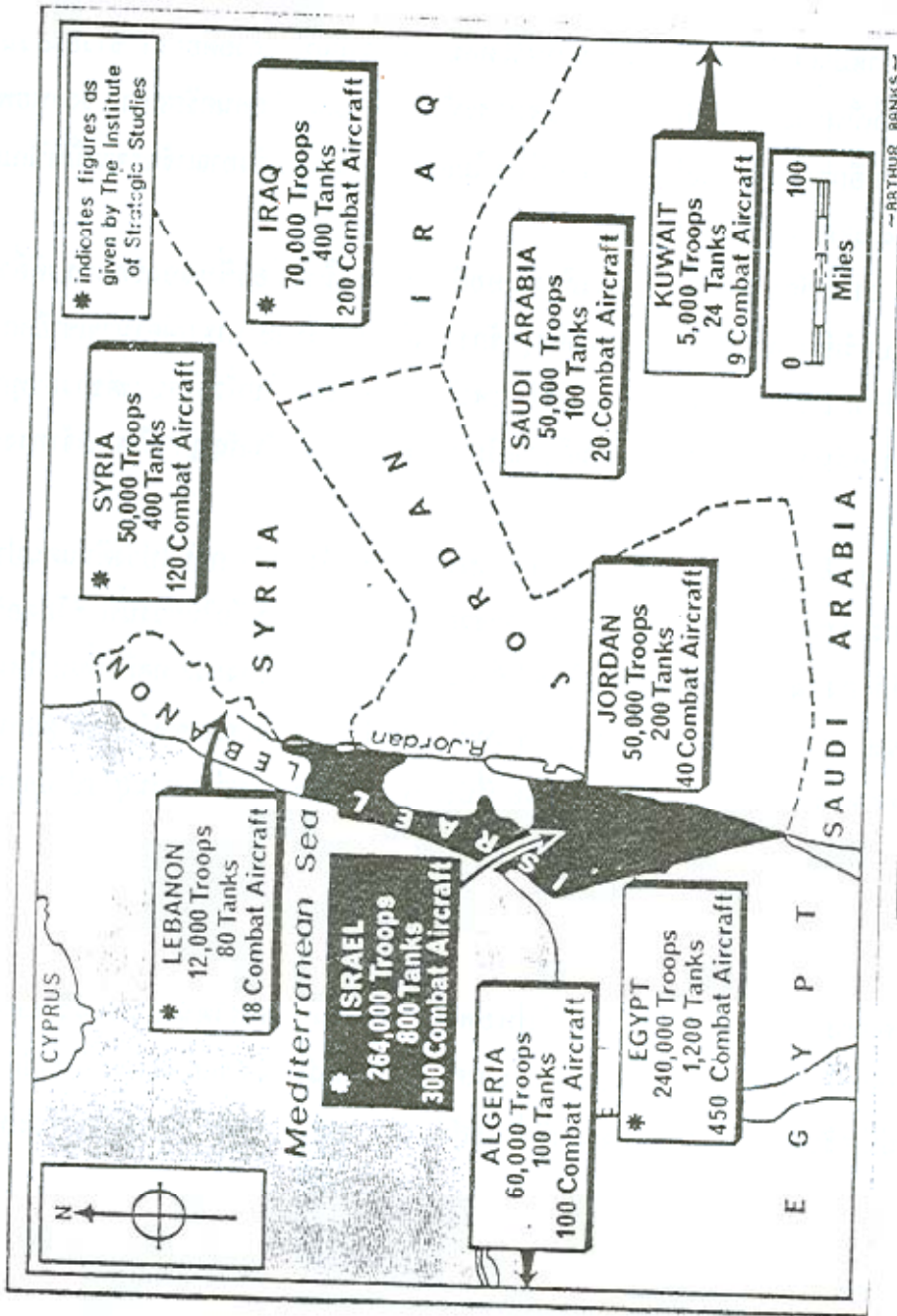
ข. สงครามระหว่างอิสราเอล - อาหรับ เกิดมาแล้วรวม ๔ ครั้ง คือ

๑. สงครามอิสราเอล ค.ศ. ๑๙๔๘ - ๑๙๔๙

๒. สงครามคลองสุเอซและซีนาย ค.ศ. ๑๙๕๖

๓. สงครามหกวัน ค.ศ. ๑๙๖๗

๔. สงครามขมคิปปเปอร์ ค.ศ. ๑๙๗๓

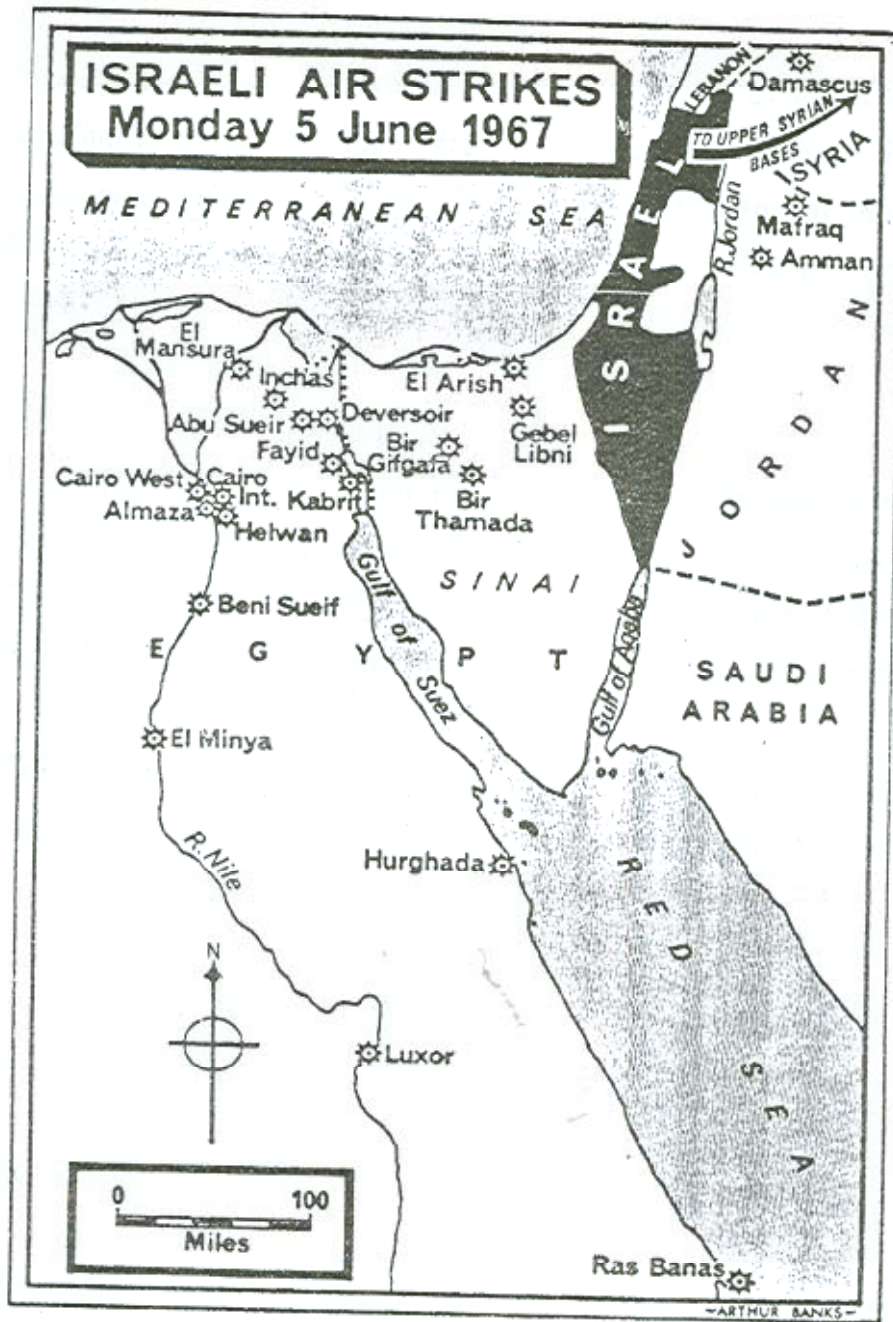
การเตรียมกำลังในสงครามหกวัน

ก. **สงครามหกวัน (๕ - ๑๐ มิ.ย.๑๙๖๗)** ก่อนที่จะเกิดสงครามครั้งนี้เมื่อ ๒๒ ม.ค.๑๙๖๗ อียิปต์ได้ประกาศปิดอ่าวอากาบา ซึ่งเป็นอ่าวออกทะเลแดง และมีเมืองเอลัด(Eilat) อันเป็นเมืองท่าสำคัญที่อิสราเอลใช้เป็นที่ขนสินค้าติดต่อกับโลกภายนอก โดยเฉพาะด้านทวีปเอเชียเท่ากับปิดปากปิดจมูกของชีวอาหรับต่างร่วมใจที่จะทำลายอิสราเอลให้หมดไป โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ล้อมรอบอิสราเอล ต่างชุมนุมพลไว้พร้อมที่จะเข้าทำสงครามได้ทันที ขณะเดียวกันทหารของสหประชาชาติ ที่ส่งเข้าไปรักษาความสงบอยู่ในฉนวนกาซาก็ได้ถอนกำลังออกไปตามคำร้องขอของอียิปต์ เสมือนจะเปิดไปเขียวให้รบกันได้ อิสราเอลเคยถูกอาหรับโจมตีมาก่อน และเคยสู้สงครามในบ้านเมืองของตนมาแล้ว มาคราวนี้ได้เปลี่ยนยุทธวิธีใหม่ ไม่ยอมให้สงครามเข้ามาในประเทศของตน แต่รีบบุกออกไปทำสงครามนอกประเทศที่เขียว สงครามที่เร็วที่สุดในโลกกินเวลาเพียง ๖ วันจึงยุติขึ้น

วันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๑๙๖๗ กองทัพอากาศอิสราเอลได้ส่งเครื่องบินออกโจมตีที่ตั้งฐานทัพของอียิปต์ ซีเรีย และจอร์แดน พร้อมกันอย่างรุนแรง โดยที่ฝ่ายข้าศึกไม่ทันรู้ตัว ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างยับเยินที่สุด การโจมตีดำเนินไปตลอดทั้งวัน ทำให้อียิปต์สูญเสียเครื่องบินถึง ๒๘๐ เครื่อง, ซีเรีย ๒๕ เครื่อง และจอร์แดน ๒๐ เครื่อง ขณะที่เครื่องบินของอิสราเอลออกปฏิบัติการ รถถังของอิสราเอลก็รุกเข้าไปในซีนายด้านเหนือ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะตัดฉนวนกาซา ซึ่งมีกำลังทหารอียิปต์ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่นั้นให้ขาดจากตัวประเทศแม่

วันอังคารที่ ๖ มิถุนายน ๑๙๖๗ อิสราเอลได้การครองอากาศอย่างเด็ดขาด จึงได้ใช้เครื่องบินเข้าสนับสนุนกำลังรบภาคพื้นดินทำให้อิสราเอลสามารถยึดครองฉนวนกาซา ไว้ได้เกือบทั้งหมด รวมทั้งที่ตั้งหน่วยทหารอันสำคัญของอียิปต์ที่เอลอารีช ในซีนายภาคเหนือด้วย หน่วยรถถังของอิสราเอลรุกเข้าไปในทะเลทรายซีนาย เป็นระยะทาง ๕๐ - ๑๐ ไมล์ ผ่านฐานทัพบางแห่งของอียิปต์ไปก่อน เช่นที่ อาบู อามิลลา และบิระกีฟกาฟา เพื่อรีบมุ่งไปให้ถึงฝั่งตะวันออกของกรองสุเอซ แต่ฐานทัพเหล่านี้ก็ถูกระเบิดเป็นจุลไป โดยเครื่องบินในภายหลัง และถูกบุกพิณาศไปด้วยหน่วยรถถังอิสราเอล ซึ่งใช้รถเซนจูเรียนทำในอังกฤษที่คิดตามมา กองทัพอียิปต์นั้นเรียกได้ว่าถูกตีหลังหักไปแล้ว แต่ส่วนกองทัพจอร์แดน ซึ่งได้ระดมยิงอิสราเอลอย่างหนักในทันทีที่สงครามเกิดขึ้นนั้นก็ถูกกองทัพอิสราเอลตีกลับจนพ่ายแพ้ไปอย่างตั้งตัวไม่ติด คีนนันอิสราเอลยึดได้เมืองเบ็ชเลเฮมเมืองเฮบรอน และขานินในจอร์แดน

วันพุธที่ ๗ มิถุนายน ๑๙๖๗ กรุงเบรูซาเล็มเก่าได้ตกเป็นของอิสราเอล หลังจากที่ได้มีการรบกันอย่างดุเดือด ระหว่างทหารอิสราเอลกับจอร์แดน ความถนต่าง ๆ ในวันนี้จอร์แดนซึ่งได้เสียกองทัพออกไปแล้ว ได้ยอมหยุดยิงตามมติของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ นายพลโมเชดาชาน รมต.กลาโหมของอิสราเอล พร้อมด้วยทหารอีกจำนวนมาก ได้เข้าไปยังวิหารเก่าของชาวยิว ซึ่งยังเหลือแต่กำแพงด้านเดียวเพื่อสวดมนต์อธิษฐานตามลัทธิศาสนาของตน ในวันเดียวกันนี้อิสราเอลได้ส่งหน่วยพลร่ม ๑ กองพัน เพื่อจะเข้าไปโคตร่มลงยึดป้อมซารัมเอลซีคของอียิปต์ ซึ่งเป็นที่ที่อียิปต์ใช้ยึดอ่าวอากาบา แต่พอไปถึงก็ไม่ต้องโคตร่ม นำเครื่องบินลงได้เสีย เพราะปรากฏว่าเรือคอร์บีโคสองลำของอิสราเอลได้ยึดป้อมนั้นไว้ได้แล้ว โดยไม่ต้องยิงปืนเลยแม้แต่นัดเดียว ผู้บัญชาการทหารอียิปต์ที่กาซาได้ยอมแพ้แก่ทหารอิสราเอลโดยไม่มีเงื่อนไข การถอนทัพของอียิปต์ในซีนาย ได้กลายเป็นการหนีแบบเอาตัวรอด เพราะหน่วยทหารอิสราเอล ได้ตัดกองทัพอียิปต์ทั้งหมดเอาไว้ในทะเลทรายซีนาย จุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ตามฝั่งตะวันออกของคลองสุเอซนั้น ถูกอิสราเอลยึดเอาไว้ได้หมด

วันหยุดสัปดาห์ที่ ๘ มิถุนายน ๑๙๖๗ การปฏิบัติการรบของทหารอิสราเอลในทะเลทรายซีนายในวันนี้คงเหลือแต่การกวาดล้างหน่วยทหารอียิปต์ที่ยังตกค้างอยู่ ทหารอียิปต์ได้เข้าโจมตีทหารอิสราเอลแบบสูดสายแฉวงทางบ้านมิตลา และทางตะวันตกของเมือง กิฟกาฟา เพื่อจะหาทางข้ามคลองสุเอซกับอียิปต์ แต่การโจมตีเหล่านี้ไม่เป็นผลสำเร็จ อิสราเอลได้ชัยชนะทุกแห่ง รถถังและเครื่องบินของอิสราเอลได้ทำลายทหารอียิปต์ที่ยังเหลือต่อสู้อยู่ที่นั่นจนพินาศไป และได้เข้ายึดสะพานข้ามคลองสุเอซไว้ได้ทุกแห่ง คือที่เมืองอิสไมเลีย กานดารา และเมืองสุเอซ ถ้าอิสราเอลจะเคลื่อนพลเข้าไปในอียิปต์ ก็จะถึงกรุงไคโรภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง แต่กรุงไคโร ก็รู้ตัวจึงขอมหยุดยิงตามมติของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงในวันนั้น ในขณะที่คณะรัฐมนตรีกำลังอภิปรายเรื่องปัญหานี้กันอย่างเคร่งเครียด

วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๑๙๖๗ อิสราเอลได้เข้าโจมตีข้าศึกอย่างหนักเป็นครั้งสุดท้ายด้านซีเรีย การโจมตีนี้เป็นการล้างแค้นในการที่ซีเรียใช้ภูเขาสูงเป็นที่ตั้งปืนยิงเป้าหมายในอิสราเอลตลอดมา ความจริงซีเรียตกลงขอมหยุดยิงพร้อมกับอียิปต์ แต่อิสราเอลกล่าวหาซีเรียละเมิดข้อหยุดยิง โดยยังเอาปืนใหญ่ยิงเข้ามาในอิสราเอลอยู่เรื่อย ๆ หลังจากที่ได้อาปืนใหญ่ระดมยิงเข้ามาในอิสราเอลเป็นเวลาถึงสี่วันเต็ม การโจมตีของอิสราเอลนั้นใช้ยุทธวิธีเดิมคือ เริ่มด้วยการทิ้งระเบิดอย่างหนักทางอากาศก่อน แล้วติดตามด้วยการรุกโดยรถถัง ในขั้นสุดท้ายทหารอิสราเอลก็เข้ายึดที่มั่นของซีเรียทางด้านหน้าไว้ได้ทั้งหมด ซีเรียไม่มีที่จะตั้งปืนใหญ่ระดมยิงเข้ามาในอิสราเอลอีกต่อไป

วันเสาร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๑๙๖๗ การโจมตีซีเรียซึ่งทำมาในวันก่อนยังคงทำต่อไปเกือบตลอดวันนี้ หลังจากตีที่มั่น และป้อมปืนตามชายแดนได้แล้ว กองทัพอิสราเอลก็รุกเข้าไปทางเมืองดามัสกัส อันเป็นเมืองหลวงของซีเรีย และยึดได้เมืองเกเนครา ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดน ๓๐ ไมล์ ตอนกลางวันนี้อิสราเอลก็ขอมหยุดยิงตามมติสหประชาชาติ สงครามหกวันก็สิ้นสุดลง

ผลของสงครามครั้งนี้ทำให้อิสราเอลมีเนื้อที่ที่อยู่ในครอบครองเพิ่มขึ้นกว่าเดิมถึงสี่เท่าตัว ทางฝ่ายอาหรับ อียิปต์ จอร์แดน และซีเรีย สูญเสียกองทัพอากาศไปทั้งหมด รวมทั้งอาวุธยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ คิดเป็นมูลค่านับหมื่นล้านบาท เท่าที่ทราบอิสราเอลเสียทหารไป ๖๗๕ คน จอร์แดนเสียทหารระหว่าง ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน และอียิปต์ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๑๑,๐๐๐ คน

๖. สงครามขมคิปเปอร์ (Yom Kippur War - ต.ค.๑๙๗๓)

๑. สงครามครั้งนี้เป็นยุคของประธานาธิบดี ซาดัต ขึ้นมาเป็นผู้นำของอียิปต์ ได้มีการวางแผนทางทหารร่วมกับกลุ่มประเทศอาหรับ เพื่อจะแก้แค้นอิสราเอลหลังจากต้องพ่ายแพ้อย่างยับเยินในสงครามหกวัน ขณะเดียวกันหลังปี ๑๙๗๐ เป็นต้นมา โซเวียตได้ให้การสนับสนุนอาวุธยุทธโปกรณ์ให้กับอียิปต์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจรวดประเภทพื้น - สู - อากาศ (SAM)

๒. ในสงครามขมคิปเปอร์ ฝ่ายอาหรับเป็นฝ่ายเริ่มชิงเข้าโจมตีฝ่ายอิสราเอล เมื่อ ๖ ต.ค.๑๙๗๓ โดยส่งกำลังบุกเข้าโจมตีพร้อมกัน ๒ ด้าน คือ ด้านซีเรียกับ อียิปต์ วันรุ่งขึ้นเป็นวันหยุดทางศาสนา ทำให้การป้องกันของอิสราเอลอ่อนแอมาก อียิปต์ได้ใช้ SAM คู่กันให้กับกำลังทางบก และใช้จรวดต่อสู้อัตโนมัติทำลายรถถังอิสราเอลเป็นจำนวนมาก

๓. อิสราเอลเริ่มส่งกำลังเข้าด้านทานศึกทั้ง ๒ ด้าน โดยใช้กำลังส่วนใหญ่หวังเผด็จศึกด้านที่ราบสูงโกลันก่อน ซึ่งประสบผลสำเร็จในวันที่ ๑๑ ต.ค. โดยเริ่มกลับเป็นฝ่ายรุกผลักดันให้ซีเรียถอนกลับไปที่อยู่ในแนว

เริ่มต้นเมื่อ ๖ ค.ศ. จากนั้นได้ย้ายกำลังบางส่วนมาสนับสนุนการรบด้านคลองสุเอซ-จีนาย การรบทางด้านนี้ อิสราเอลได้ส่งทหารหน่วยกล้าตายเจาะทะลุแนวรบบระหว่างกองทัพที่ ๒ กับกองทัพที่ ๓ ทางด้านใต้ของเมืองอิสไมเรีย เข้ายึดฐานยิงจรวด SAM ทางฝั่งตะวันตกไว้ได้ ทั้งนี้เพราะไม่สามารถจะทำลายได้ด้วยกำลังทางอากาศ จากนั้นกำลังทางอากาศของอิสราเอล ก็สามารถปฏิบัติการสนับสนุนการรบทางภาคพื้นดินได้อย่างเต็มและประสบความสำเร็จเหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา

๔. ผลการรบทั้งสองฝ่ายสูญเสียทหารประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน ถูกจับเป็นเชลย ๘,๐๐๐ คน สูญเสียรถถัง ๒,๐๐๐ คัน และเครื่องบินอีกประมาณ ๕๐๐ เครื่อง

๓. บทเรียนจากสงคราม

ก. ด้านการเมือง

๑. ในสงครามขมคิปเปอร์ อภิมาหาอำนาจทั้ง สหรัฐ และ โซเวียต ต่างรีบขนอาวุธยุทโธปกรณ์ทางอากาศไปให้คู่สงครามทั้งสองฝ่ายอย่างเร่งร้อน แทนที่จะพยายามควบคุมมิให้สงครามขยายตัว จึงเห็นได้ว่าภูมิภาคใดที่ชาติใหญ่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องสำคัญ ต่างก็พยายามจะเข้าไปเกี่ยวข้อง เพื่อจะรักษาผลประโยชน์ของตน

๒. สงครามตะวันออกกลางครั้งนี้ยังผลให้สองอภิมาหาอำนาจเกือบต้องประจันหน้าหนึ่งกันและกันโดยตรง ต่างฝ่ายต่างสั่งเตรียมพร้อมกำลังทางยุทธศาสตร์ของตน และในระหว่าง ๒๔ - ๒๕ ค.ศ. ดูเหมือนว่าได้มีการประจันหน้ากันทางอากาศขึ้น ซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นมาโดยที่โซเวียตไม่สามารถจะควบคุมเอาไว้ได้ทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องการจะให้เกิดขึ้น จึงนับเป็นบทเรียนของทั้งสองอภิมาหาอำนาจเป็นอย่างดี

๓. สหรัฐได้รับบทเรียนจากความผูกพันกับองค์การนาโตว่า เมื่อมีวิกฤตการณ์เกิดขึ้น และจำเป็นจะต้องส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ไปช่วยอิสราเอลด่วน การที่ถอนอาวุธของตนเองจากองค์การนาโต (ที่อยู่ในทวีปยุโรป) มาก่อนเป็นการชั่วคราวนั้น กระทำไม่ได้ เพราะสมาชิกองค์การนาโตส่วนใหญ่ไม่ยอม แม้ว่าสหรัฐจะยืนยันหรือขอร้องอย่างไรก็ตาม

ข. ด้านการทหาร

๑. ในสงครามหกวัน การชิงเป็นฝ่ายเริ่มบุกโจมตีเข้าทำลายกำลังทางอากาศโดยฝ่ายอาหรับไม่ทันรู้ตัว นับเป็นตัวอย่างที่ดีในการที่จะนำมาใช้ต่อไปในสงครามอนาคต

๒. การรบในสงครามขมคิปเปอร์ ได้มีการนำจรวดต่อสู้อากาศยาน และจรวดต่อสู้รถถัง มาใช้อย่างกว้างขวาง การรบใน ๒ สัปดาห์ อิสราเอลได้สูญเสียรถถังถึงครึ่งจำนวนและสูญเสียเครื่องบิน ๑ ใน ๔

๓. จรวดเป็นอาวุธป้องกัน แต่รถถังเป็นอาวุธสำหรับรุก ฉะนั้นการรบในปัจจุบันจึงต้องมีการผสมกัน และถ้ามุ่งจะรบด้วยวิธีรับก็ต้องใช้จรวดมากขึ้น แต่ถ้ามุ่งจะรบด้วยวิธีรุกก็ต้องใช้รถถังมากขึ้น

๔. การรบสมัยใหม่ มีการสูญเสียมาก ฉะนั้นฝ่ายที่ได้สะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ไว้มากกว่า ๒ เท่า ย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบ

๕. ในสงครามครั้งที่ ๔ นี้ ฝ่ายอิสราเอลไม่เสียเรือแม่แต่ลำเดียว ทั้งนี้เพราะอิสราเอลใช้ยุทธวิธีเรือยนต์เร็วโจมตี ประสานกับการใช้สงครามอิเล็กทรอนิกส์ ทำการลวงเพื่อเบี่ยงเบนทิศทางของจรวดฝ่ายอาหรับให้ออกนอกวงโคจร(จากรายงานในการรบกันครั้งเดียวอาหรับได้ใช้จรวด Styx ถึง ๕๕ ลูก) ผลจากการนี้กองเหลือจรวดเพียงไม่กี่ลูกที่มุ่งเข้าหาเป้าได้ ซึ่งเรือฝ่ายอิสราเอล จำต้องใช้อาวุธระยะไกลเข้าทำลายต่อไป สำหรับการรบทางเรือครั้งนี้ยังได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของ "การรู้โจมตี" ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการต่อสู้ด้วยอาวุธจรวด

สงครามฟอล์กแลนด์ (ค.ศ.๑๙๘๒)

สงครามฟอล์กแลนด์ (๒ เม.ย. - ๑๔ มิ.ย.๑๙๘๒)

๑. มูลเหตุ

ก. หมู่เกาะฟอล์กแลนด์ อยู่ห่างออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือจากปลายสุดของทวีปอเมริกาใต้ ถ้าวัดระยะทางเป็นมุมฉากจากแผ่นดินใหญ่ทวีปอเมริกาใต้ ก็จะอยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่ ๓๐๐ ไมล์ หมู่เกาะนี้ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยรวมกันประมาณ ๒๐๐ เกาะ ซึ่งรวมพื้นที่บนเกาะทั้งหมด ๔,๑๐๐ ตารางไมล์ มีเกาะใหญ่อยู่ ๒ เกาะ คือ เกาะฟอล์กแลนด์ตะวันออก ซึ่งมีขนาดพื้นที่ ๒,๔๘๐ ตารางไมล์ และเกาะฟอล์กแลนด์ตะวันตก ซึ่งมีขนาดพื้นที่ ๒,๐๓๘ ตารางไมล์ เมืองหลวงของหมู่เกาะได้แก่เมืองท่า Port Stanley ประกอบด้วยหมู่เกาะ South Georgia, South Orkneys, South Sandwich, Island, South Shetlands และ the Shag and Clerke Rocks เดิมรัฐบาลอังกฤษมอบให้รัฐบาลของหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ปกครองดูแล ตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๖๒ เป็นต้นมา ดินแดนแห่งนี้ได้รับการยกย่องเป็นอาณานิคมแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นตรงต่ออังกฤษ โดยอยู่ห่างจากเมืองแม่เป็นระยะทางถึง ๘,๒๐๐ ไมล์

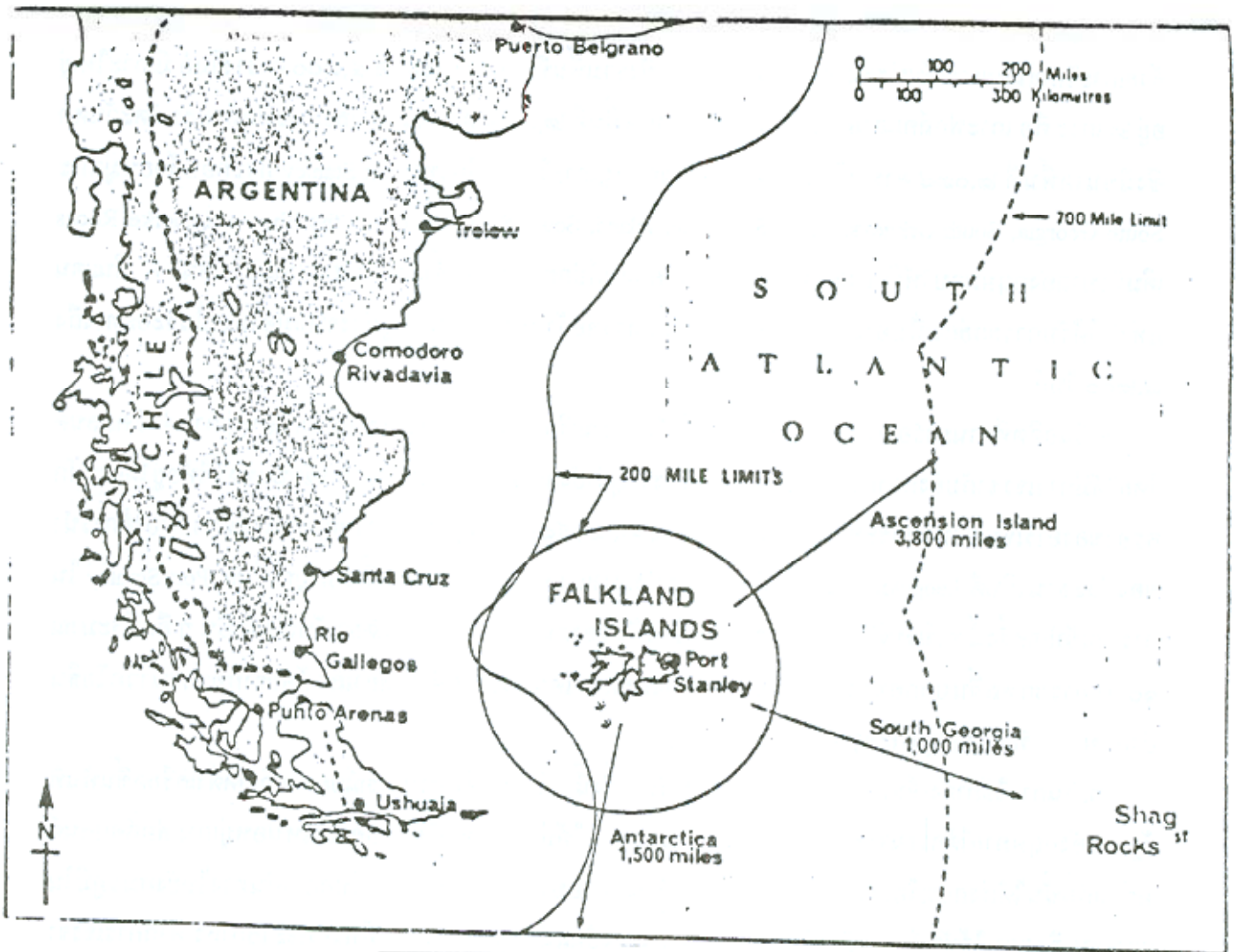
ข. ในอดีตที่ผ่านมาเรียกว่าปี อาร์เจนตินาได้พยายามเรียกร้องและอ้างอธิปไตยเหนือหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ โดยได้มีการเจรจากับอังกฤษหลายครั้ง แต่ปรากฏว่าอังกฤษไม่ยอมปล่อยอาณานิคมแห่งนี้ให้อยู่ใต้การปกครองของอาร์เจนตินา จนกระทั่งเมื่อวันศุกร์ที่ ๒ เมษายน ๑๙๘๒ รัฐบาลทหารของอาร์เจนตินา ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Leopoldo Galtieri ได้ส่งทหารประมาณ ๒,๐๐๐ คน ยกพลขึ้นบกบุกเข้ายึด Port Stanley ในการบุกเข้ายึดครั้งนี้ อาร์เจนตินาใช้เรือบรรทุกเครื่องบินของตน ซึ่งมีอยู่เพียงลำเดียว กับเรือรบอื่น ๆ อีกประมาณ ๑๐ ลำ การยกพลขึ้นบกก่อนรุ่งสางดำเนินไปอย่างสะดวกโดยมีการต่อต้านเพียงเล็กน้อยจากทหารนาวิกโยธินอังกฤษ ที่รักษาหมู่เกาะอยู่เพียง ๘๒ คน

ค. ในการใช้กำลังเข้าดำเนินการของอาร์เจนตินาครั้งนี้ ได้ทำให้สถานการณ์ของโลกเกิดตึงเครียดขึ้นทันที รัฐบาลอังกฤษภายใต้การนำของ Margaret Thatcher ได้ประกาศสิทธิครอบครองเหนือหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ พร้อมกันนั้นได้ส่งกองเรือเฉพาะกิจ ซึ่งประกอบด้วยเรือรบประมาณ ๔๕ ลำ รีบออกเดินทางไปยังสมรภูมิในแอตแลนติกตอนใต้ทันที อันเป็นการแสดงเจตจำนงอันแน่วแน่ของอังกฤษที่พร้อมจะใช้กำลัง หากการเจรจาโดยสันติล้มเหลว

๒. การดำเนินกิจการทางการเมือง

ก. สมัชชาความมั่นคงของสหประชาชาติ ได้ลงมติที่ ๕๐๒ ด้วยคะแนนเสียง ๑๐ ต่อ ๑ เรียกร้องให้อาร์เจนตินาลอนกำลังออกจากหมู่เกาะฟอล์กแลนด์โดยทันที เป็นการดับความหวังของอาร์เจนตินาที่ถือว่า การกระทำของตนเป็นไปตามแนวนโยบายของการปลดปล่อยอาณานิคมของสหประชาชาติ สำหรับโซเวียต ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกถาวรสมัชชาความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ งดเว้นที่จะออกเสียง ดังนั้นมติดังกล่าวจึงไม่ถูกขัดขวางทั้ง ๆ ที่อาร์เจนตินา คาดว่าโซเวียตจะใช้สิทธิยับยั้ง ทั้งนี้เพราะโซเวียตได้หันมาซื้อธัญพืชจากอาร์เจนตินา หลังจากสหรัฐประกาศไม่ขายให้ เนื่องจากการแทรกแซงอัฟกานิสถาน

ข. ประธานาธิบดี Ronald Reagan แห่งสหรัฐ เสนอรับเป็นผู้เจรจาไกล่เกลี่ยที่จะให้อังกฤษกับอาร์เจนตินา แก่วิกฤตการณ์ครั้งนี้โดยสันติวิธี โดยมอบให้พลเอก Alexander Haig รมต.กระทรวงการต่างประเทศเป็นทูตดำเนินการ ในการเจรจาไกล่เกลี่ย พลเอก Alexander Haig ต้องเดินทางไปลอนดอน และบัวโนสแอเรส รวมเป็นระยะทาง ๓๒,๕๖๕ ไมล์ รวมเวลาที่นั่งอยู่ในเครื่องบินถึง ๑๑ ชม.๔๑ นาที ปรากฏว่าทั้งสองฝ่ายต่างก็ยังคง

หมู่เกาะฟอล์คแลนด์ หรือมาลวินาส

ชั้นของคนที่แตกต่างกันอย่างไม่อาจจะประนีประนอมกันได้ โดยอังกฤษชั้นชั้นเงื่อนไขของคนที่ให้อาร์เจนตินาถอนทหารออกจากหมู่เกาะฟอล์กแลนด์เสียก่อนที่การเจรจาใด ๆ จะเกิดขึ้น ส่วนฝ่ายอาร์เจนตินา ก็ยืนยันว่าคนมีอธิปไตยเหนือหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ และจะไม่ยอมถอนทหารออกไป

ก. ปฏิริยานานาชาติต่อวิกฤตการณ์หมู่เกาะฟอล์กแลนด์

๑. กลุ่มประชาคมยุโรป (European Economic Community - EEC) อันประกอบด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ คือ เบลเยียม, ฝรั่งเศส, อิตาลี, ลักเซมเบิร์ก, เนเธอร์แลนด์, เยอรมันตะวันตก, อังกฤษ, เดนมาร์ก, ไอแลนด์ และ กรีซ ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีอิทธิพลทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมอย่างมาก ได้ประกาศคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอาร์เจนตินาตามคำขอร้องของอังกฤษ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจครั้งนี้ทำให้อาร์เจนตินาต้องสูญเสียรายได้จากการส่งสินค้าออกไปยังประเทศเหล่านั้นถึง ๑.๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกันทางด้านองค์การนาโต ก็ได้ประกาศสนับสนุนอังกฤษ โดยยอมให้อังกฤษถอนกำลังบางส่วนในกองกำลังนาโตไปเสริมกำลังอังกฤษ บริเวณหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ และขอให้สหรัฐส่งกองกำลังบางส่วนที่ถอนไปนั้น

๒. องค์การนาตารัฐอเมริกัน (Organization of American States - OAS) ที่ประชุมในระดับ รมต.ต่างประเทศขององค์การได้ลงมติ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ด้วยคะแนนเสียง ๑๑ : ๐ โดยมี ๔ ชาติ งดออกเสียงรวมทั้งสหรัฐ โดยที่ประชุมยืนยันว่าอาร์เจนตินา ควรจะได้รับความช่วยเหลือตามสนธิสัญญาไรโอ ที่ได้ทำไว้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ แต่สหรัฐไม่เห็นด้วย เพราะอาร์เจนตินาเป็นฝ่ายผิด เพราะยกทัพเข้ายึดเกาะด้วยกำลัง พร้อมกับขอให้กลุ่มประเทศสมาชิกให้การสนับสนุนความพยายามของสหประชาชาติ ที่จะยุติสงคราม ซึ่งกลุ่มประเทศสมาชิกรู้สึกผิดหวังในการกระทำของสหรัฐเป็นอย่างยิ่ง และมองสหรัฐว่าเป็นผู้ที่เชื่อถือไม่ได้และไม่จริงใจ

๓. กลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การประชุม รมต.ต่างประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด จำนวน ๘๔ ประเทศ ณ กรุงฮาวานา เมื่อ ๒ มิถุนายน ๑๙๘๒ ที่ประชุมได้เรียกร้องให้มีการทำความเข้าใจปัญหาขัดแย้งเรื่องหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ ด้วยการเจรจาอย่างสันติและเป็นธรรม เพื่อให้สามารถคลงปัญหาได้อย่างถาวร ที่ประชุมแสดงความเสียใจในปฏิบัติการทางทหารของอังกฤษ และเรียกร้องให้สหรัฐระงับการช่วยเหลือด้านอาวุธแก่อังกฤษทันที และสนับสนุนให้คืนเกาะให้แก่อาร์เจนตินา

๔. ไทย กระทรวงการต่างประเทศของไทยออกแถลงการณ์ เมื่อ ๒๒ พฤษภาคม ๑๙๘๒ ว่าไทยรู้สึกเสียใจที่การเจรจาสันติภาพในปัญหาฟอล์กแลนด์ ระหว่างอังกฤษกับอาร์เจนตินาล้มเหลว และถูกรณีหันมาใช้กำลังตัดสิน รัฐบาลไทยประสงค์ให้ทั้งสองฝ่ายใช้การเจรจาในการแก้ไขกรณีพิพาท

๓. การดำเนินกิจการทางทหาร

ก. การเตรียมการของทั้งสองฝ่าย

๑. อังกฤษ

ก. เรือรบ อังกฤษมีแผนจะลดจำนวนเรือ โดยได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้มาตลอด ทั้งนี้เพราะความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ และได้มีการกำหนดนโยบายไว้แน่นอนว่าภัยคุกคามที่สำคัญคือโซเวียต เมื่อเหตุการณ์หมู่เกาะฟอล์กแลนด์ได้ทวีความตึงเครียดยิ่งขึ้น อังกฤษได้รวบรวมเรือที่มีอยู่ทั้งในและนอกประเทศประมาณ ๒ ใน ๓ ของกำลังทั้งหมด รวมทั้งเรือบรรทุกเครื่องบิน H.M.S. Hermes และ H.M.S. Invincible จัดเป็นกองเรือเฉพาะกิจออกไปปฏิบัติการตามคำสั่ง เมื่อ ๕ เมษายน ๑๙๘๒

ข. เรือเอกชน อังกฤษมีการวางแผนที่จะนำเรือเอกชนมาดัดแปลง เพื่อใช้ในกิจการด้านทหารแน่นอนอยู่แล้ว ซึ่งได้จัดทำไว้ตั้งแต่ในยามสงบ ดังนั้นในเหตุการณ์ครั้งนี้ จึงสามารถระดมเรือเอกชนเข้ามาเสริมกำลังกองเรือเฉพาะกิจได้เต็มที่

ก. กำลังทางอากาศ เครื่องบินหลักที่นำมาใช้ครั้งนี้ คือ เครื่องบินประเทศขึ้นลงทางดิ่งแบบ Sea Harrier ซึ่งสามารถทำหน้าที่ได้ถึง ๓ อย่างคือ

- สกัดกันป้องกันภัยทางอากาศให้กับเรือ
- โจมตีเป้าหมายภาคพื้นดิน
- สนับสนุนการรुकืบหน้าของกำลังทางบก

นอกจากนี้ยังมีเครื่องบินเตือนภัยล่วงหน้าทางอากาศ Nimrod, เครื่องบินทิ้งระเบิด Vulcan เครื่องลำเลียง Hercules และ VC - 10 ส่วน ฮ.ที่รวบรวมมาใช้ประกอบด้วย ฮ.แบบ Sea King, Lynx และ Wessex

ง. กำลังทางบก กำลังหน่วยแรกที่รวบรวมได้ คือ กำลังราชนาวีโยธิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยรบพิเศษ กับกำลัง ๒ กองพันพลร่มของ ทบ.

จ. กำลังพลสำรอง อังกฤษได้เรียกกระดมนักบินประเภทต่าง ๆ ของ ทอ.กับพวกนักบินสำรองมาทำการฝึกทบทวน ๓ สัปดาห์ เพื่อให้คุ้นกับการปฏิบัติการทางทะเลก่อนออกเดินทางไปปฏิบัติงานจริง

๒. อาร์เจนตินา

ก. เรือรบ อารุรทุทโรปรกรณ์ที่อาร์เจนตินาใช้ในการเผชิญหน้ากับอังกฤษนั้น กล่าวได้ว่าเกือบทั้งหมดซื้อมาจากอังกฤษ สหรัฐ หรือประเทศในกลุ่มพันธมิตรนาโต อาร์เจนตินา ไม่เคยตั้งชื่ออารุรทุทโรปรกรณ์ใหญ่จากโซเวียตเลย เรือธงของกองทัพเรือคือ เรือบรรทุกเครื่องบิน Veintticino de Mayo (สร้างปี ๑๙๔๕) เรือสำคัญได้แก่ เรือพิฆาตติดจรวดนำวิถี Type 42 ของอังกฤษและเรือลาดตระเวน General, Belgrano ซึ่งซื้อจากสหรัฐเมื่อปี ค.ศ.๑๙๕๑ ในราคา ๑.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ยังมีเรือดำน้ำดีเซลอีกรวม ๔ ลำ

ข. เครื่องบิน ซึ่งเป็นจุดแข็งของอาร์เจนตินา ประกอบด้วยเครื่องบิน Mirage และ Dagger รวม ๔๓ เครื่อง Sky Hawk ๘๖ เครื่อง Super Etendard ๑๐ เครื่อง และเครื่องบินอื่น ๆ ที่ไม่สู้จะเป็นปัญหาเท่าไรนักเนื่องจากความเร็วต่ำและไม่คล่องตัวอีกจำนวนหนึ่ง

ค. กำลังทางบก ที่ส่งไปประจำเกาะ South Georgia และเกาะฟอล์กแลนด์ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน เป็นทหารเกณฑ์ อายุบางคนน้อยมาก ประมาณ ๑๖ - ๑๗ ปีเท่านั้น ขาดการฝึกและประสบการณ์ ทหารอาชีพส่วนใหญ่ยังคงเก็บไว้ในประเทศ

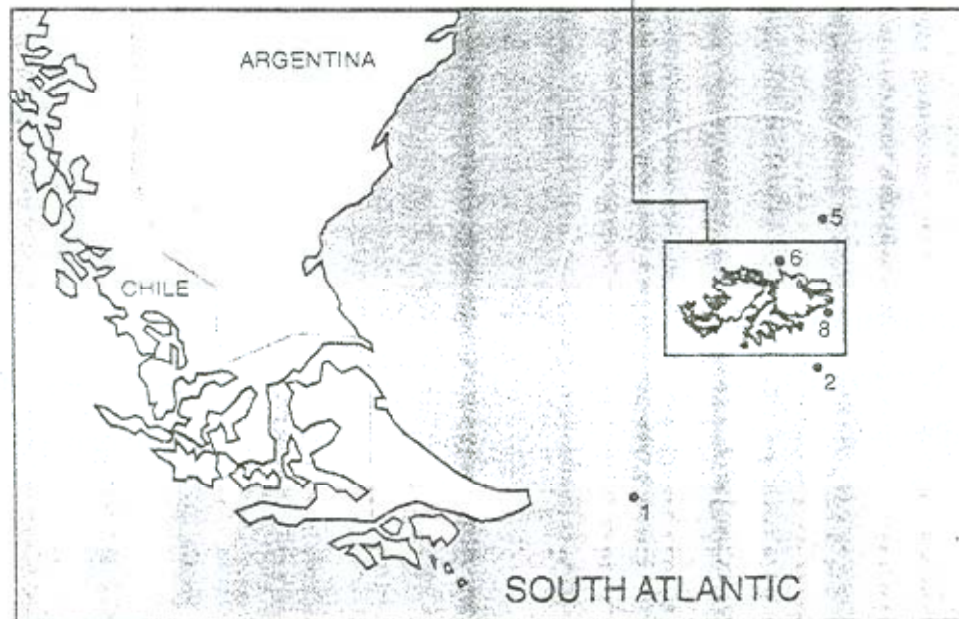
ข. สงครามเริ่มต้น

๑. ประจาศเขตสงคราม โดยอังกฤษประกาศให้บริเวณ ๒๐๐ ไมล์ รอบหมู่เกาะฟอล์กแลนด์เป็น "เขตสงคราม" ตั้งแต่ ๑๒ เมษายน ห้ามมิให้เรือทุกลำแล่นเข้าไป เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายอาร์เจนตินาทำการส่งกำลังเพิ่มเติมให้กับหน่วยทหารที่อยู่บนเกาะ และต่อมาได้ประกาศปิดล้อมหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ทั้งทางเรือและทางอากาศในรัศมี ๒๐๐ ไมล์ อีก เมื่อ ๓๐ เมษายน

พื้นที่ปฏิบัติการในสงครามฟอล์กแลนด์

(left) detail of the FALKLAND ISLANDS

Location of ships damaged or sunk during the Falklands War (2 April-14 June 1982)

- 1 *General Belgrano* - sunk by HMS *Conqueror* 2 May
- 2 HMS *Sheffield* - sunk by Exocet 4 May
- 3 HMS *Ardent* (see detail) - sunk by bombs 22 May
- 4 HMS *Antelope* (see detail) - sunk by bombs 23 May
- 5 *Atlantic Conveyor* - hit by Exocet 25 May, sunk by Exocet 29 May
- 6 HMS *Coventry* - sunk by bombs 25 May
- 7 *Sir Galahad* (see detail) hit by bombs 8 June
- 8 HMS *Glamorgan* - hit by Exocet 12 June

๒. การขีดยานเข้าที่จอร์เจีย อังกฤษได้ส่งกำลังเข้าขีดยานนี้ เมื่อ ๒๕ เมษายน โดยใช้หน่วยเรือ Special Air Service - SAS ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับหน่วยทหารหาญที่เดินทางรอนแรมฝ่าคลื่นลมมาเกือบหนึ่งเดือน และเพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ที่จะให้ประชาชนในประเทศหันมาสนับสนุนเพิ่มขึ้นนอกจากนั้นยังเป็นการทำลายขวัญฝ่ายอาร์เจนตินาอีกด้วย สำหรับประโยชน์ทางด้านทหารอีกอย่างหนึ่งคือ ใช้เป็นที่จอดเรือกำบังคลื่นได้เป็นอย่างดี แม้จะอยู่ห่างออกไปถึง ๘๐๐ ไมล์ก็ตาม

๓. การโจมตีสนามบินพอร์ตสแตนเลย์ อังกฤษกังวลว่าถ้าหากนานไปอาร์เจนตินาสามารถปรับปรุงสนามบินที่พอร์ตสแตนเลย์ จนเป็นสนามบินต่อระยะของเครื่องบินรบไอพ่นได้แล้วจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งกับกองเรือเฉพาะกิจ ดังนั้นจึงได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดแบบ Vulcan บินจากเกาะแอตเซนซัน ซึ่งอยู่ห่างขึ้นไปทางเหนือ ๑,๕๐๐ ไมล์ เข้าโจมตีสนามบินที่พอร์ตสแตนเลย์ โดยเลือกเวลาเข้าโจมตีในเวลากลางวัน เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าขัดขวางจากเครื่องบินของฝ่ายอาร์เจนตินา นอกจากนั้นได้ส่งเครื่องบิน Sea Harrier เข้าโจมตีทิ้งระเบิดเพิ่มเติม และเรือรบได้ใช้ปืน ๔.๕ นิ้ว เข้ายิงทำลายอีกด้วย

๔. การจมของเรือลาดตระเวน General Belgrano เมื่อ ๒ พฤษภาคม ขณะแล่นอยู่นอกเขตสงครามที่อังกฤษประกาศ ๓๐ ไมล์ โดยเรือดำน้ำนิวเคลียร์ชื่อ Conqueror บิงด้วยตอร์ปิโดแบบโทเกอร์ฟิช ทำให้ลูกเรืออาร์เจนตินาหลายร้อยคนจมหายสาบสูญไปในทะเลท่ามกลางพายุและความหนาวเย็นของน้ำ ทำให้อังกฤษถูกโจมตีจากนานาชาติ เป็นอย่างมากว่าทำเกินกว่าเหตุ เพราะทำให้เหตุการณ์รุนแรงขึ้น

๕. การจมของเรือพิฆาต Sheffield ซึ่งเป็นเรือ Type 42 ของอังกฤษ เมื่อ ๔ พฤษภาคม โดยจรวด Exocet จากเครื่องบิน Super Etenderd ในระยะ ๒๐ ไมล์ สร้างความสูญเสียให้กับฝ่ายอังกฤษอย่างหนัก การต่อสู้เริ่มทวีความรุนแรงตามเหตุการณ์ที่คาดไว้

๖. ในสงครามฟอล์กแลนด์ อังกฤษได้ส่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ทั้ง SAS และ SBS เข้าโจมตีโอบนวยที่เกาะเพ็บเบิล เมื่อ ๑๖ พฤษภาคม เพื่อทำลายสถานีเรดาร์ เครื่องบินและคลังอาวุธบนเกาะ ทั้งนี้เพื่อเตรียมการยกพลขึ้นบก ซึ่งอังกฤษ ได้ปฏิบัติการในช่วงเวลาต่อมา เมื่อ ๒๑ พฤษภาคม ที่อ่าวซานคาร์ลอส ในพื้นที่ที่อยู่ไม่ห่างจากเกาะเพ็บเบิลมากนัก การที่อังกฤษเลือกหาดยกพลขึ้นบกที่จุดนี้ เนื่องจากมีลักษณะเกือบลในการปฏิบัติ ซึ่งเครื่องบินฝ่ายอาร์เจนตินาไม่สามารถจะใช้จรวดนำวิถีได้ เพราะขอบฝั่งมีโขดหินสูงคล้ายกับฟยอร์ด เครื่องบินต้องใช้จรวดธรรมดาหรือลูกระเบิด และต้องนำเครื่องบินโจมตีในระยะใกล้เรือ อันเป็นการเสี่ยงต่อการถูกตอบโต้ ด้วยจรวดแบบ Rapier และในการยกพลขึ้นบกครั้งนี้อังกฤษได้ตัดแปลงหลักนิยมให้เข้ากับสถานการณ์ข้าศึก โดยการส่งหน่วยพลร่มและหน่วยกล้าตายเข้าโจมตีข้าศึกก่อนการระดมยิงฝั่ง และการโจมตีทางอากาศ

๗. การรบทางบก หลังจากการยกพลขึ้นบกได้เรียบร้อยแล้ว กำลังของอังกฤษได้เคลื่อนเข้าหากำลังฝ่ายอาร์เจนตินาที่คั้งรับอยู่ โดยโอบล้อมเป็นรูปคีม จากทิศตะวันตกเฉียงใต้ โดยส่งกำลังเข้ายึดเมืองคาร์วิน และกุสกรีน จากนั้นได้เข้ายึดพิตซ์รอยและหลัฟโทฟ ตามลำดับ ส่วนอีกด้านหนึ่งเข้าตีทางด้านเหนือ โดยเข้ายึดเมืองคักลาส และทิลอินเลท ในระหว่างการรบ อังกฤษไม่ได้ใช้กำลังเข้ายึดทันที คงใช้สงครามประสาทด้วยการทิ้งระเบิดให้ทหารยอมแพ้ จากนั้นจึงใช้ปืนใหญ่ระดมยิงสนับสนุนด้วยการโจมตีจากทางอากาศ ด้วยเครื่องบินแบบ Sea Harrier

ฐานทัพอากาศและฐานทัพเรือของอาร์เจนตินา
และตำบลที่ของเรือที่จมทั้งสองฝ่าย

๘. กองกำลังทหารอาร์เจนตินาบนเกาะฟอล์กแลนด์ ได้ลงนามขอมจำนวนต่อกองกำลังของอังกฤษเมื่อ ๑๔ มิถุนายน ๑๙๘๒ เป็นการยุติสงครามที่ดำเนินการมารวม ๑๔ วัน ส่วนการต่อสู้ทางการเมืองยังคงดำเนินต่อไป

๔. บทเรียนจากสงคราม

ก. ด้านการเมือง

๑. การที่อาร์เจนตินา ไม่ยอมปฏิบัติตามมติของคณะความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๕๐๒ ที่เรียกร้องให้อาร์เจนตินา ถอนทหารออกจากหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ เป็นผลให้ถูกตำหนิจากนานาประเทศและ ไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร แม้แต่ประเทศลาตินอเมริกา ที่เป็นสมาชิกองค์การนาถารัฐอเมริกา และกลุ่ม ไม้ฝัก ฝัฝ่ายไต ซึ่งต่างไม่เห็นด้วยที่อาร์เจนตินาใช้กำลังบุกเข้ายึดหมู่เกาะแห่งนี้ และผลการกระทำดังกล่าวทำให้หลายประเทศประกาศว่าบาตรทางเศรษฐกิจ เช่น ประชาคมยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และสหรัฐ ซึ่งการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจนี้ มีผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจ ทางทหารของอาร์เจนตินาเป็นอย่างมาก เพราะอาร์เจนตินาเป็นคู่ค้าสำคัญของประเทศเหล่านั้น อาร์เจนตินาต้องสั่งสินค้าเข้าทั้งด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ และสินค้าประเภทอื่นเป็นจำนวนมาก ในที่สุดก็ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของอาร์เจนตินามีสภาพเลวร้ายลงอย่างมาก ค่าครองชีพสูงขึ้นหลายเท่าตัว ขาดอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่จะเสริมกำลังสู้กับอังกฤษ และในที่สุดก็ประสบความพ่ายแพ้แก่อังกฤษ

๒. อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบอาร์เจนตินา ดังนี้

ก. การส่งกองเรือเฉพาะกิจนั้น อังกฤษสามารถอ้างความถูกต้องตามมาตรา ๕๑ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งระบุว่า “ไม่มีข้อควมใด ในกฎบัตรฉบับปัจจุบันอันจักลิดรอนสิทธิประจำตัว ในการป้องกันตนเองโดยลำพัง หรือโดยรวมกัน หากการโจมตีด้วยกำลังอาวุธบังเกิดแก่สมาชิกของสหประชาชาติ” ดังนั้นจึงได้รับการสนับสนุนจากนานาชาติ ทั้งนี้เพราะอังกฤษมีพื้นฐานความชอบธรรมทางกฎหมาย สนับสนุนการกระทำของตน

ข. อังกฤษเป็นมหาอำนาจ และจักรวรรดินิยมเก่า มีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยกว่ามาก และยังมีในหมู่ประเทศอุตสาหกรรมอยู่ไม่น้อย อังกฤษจึงได้รับการสนับสนุนจากประเทศต่าง ๆ เป็นอย่างดี เช่น กลุ่มประชาคมยุโรป ซึ่งมีความแข็งแกร่งทางอุตสาหกรรม และสหรัฐมีผลให้ให้อาร์เจนตินาตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างมาก

ค. อังกฤษมีอาวุธที่ทันสมัย ทำให้ได้เปรียบในทางยุทธวิธี

๑. สหประชาชาติไม่สามารถดำเนินการให้คู่กรณีเลิกใช้กำลังต่อกันได้

๔. การกระทำของสหรัฐที่หันไปช่วยเหลืออังกฤษด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร และการลงโทษทางเศรษฐกิจต่ออาร์เจนตินา ถือได้ว่าเป็นการทรยศต่อหลักการ “ลัทธิมอนโร” เพราะสหรัฐได้เข้าไปแทรกแซงในอาณานิคมฟอล์กแลนด์ แทนที่จะวางตัวเป็นกลาง

ข. ด้านอาหารทหาร

๑. การควบคุมบังคับบัญชา โดยเฉพาะกองเรือเฉพาะกิจของอังกฤษที่ปฏิบัติการอยู่ห่างจากกองบัญชาการถึง ๘,๒๐๐ ไมล์ ในบางครั้งการส่งสัญญาณถูกรบกวนมาก ในปัจจุบันอังกฤษได้จัดระบบความถี่สื่อสารในกิจการด้านทหารใหม่ โดยติดตั้งข่ายสถานีบนเรือผิวน้ำที่สำคัญไว้ทั้งหมด

๒. การกำลังพล ในการรบครั้งนี้ ทหารอังกฤษได้แสดงให้เห็นถึงความชำนาญ ความอดทน และความเด็ดเดี่ยว โดยไม่ยอมท้อแท้แม้จะต้องเดินทางรอนแรมมาในทะเลท่ามกลางคลื่นลม และอากาศอันหนาวเย็นของแอตแลนติกคอนติได้ เป็นเวลาแรมเดือนทหารทุกคนต้องเตรียมตัวฝึกซ้อมอย่างเอาจริงเอาจัง เพื่อเตรียมเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสนามรบอย่างไม่ย่อท้อ จึงทำให้ภารกิจที่แสนจะลำบากสำเร็จลงในวันสุดท้าย

๓. เรือรบ อังกฤษต้องสูญเสียเรือรบชั้นนำ ๔ ลำ เรือลำเล็ก ๑ ลำ และเรือผิวน้ำอื่น ๆ เสียหายอีก ๘ ลำ การใช้อลูมิเนียมยังไม่มีการพัฒนาหลักฐานว่าเป็นสาเหตุในการสูญเสียเรือรบแต่อย่างใด การใช้อลูมิเนียมทำให้ประหัตค้ำหนักเรือ แต่มีข้อเสียที่เป็นโลหะที่สูญเสียความแข็งแรงเมื่อโดนไฟ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญคือการแผ่กระจายของควันและไฟในเรือที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้มีการศึกษาที่จะออกแบบส่วนประกอบของเรือ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการออกแบบประตูก้นน้ำด้วย

๔. เครื่องบิน Sea Harrier ได้แสดงขีดความสามารถเหนือชั้นกว่าเครื่องบินแบบธรรมดาของอาร์เจนตินา ซึ่งถูกยิงตกจำนวน ๒๐ เครื่อง และอีก ๓ เครื่อง โคนซิงแต่ไม่ได้รับการยืนยันว่าตก ส่วนเครื่องบิน Sea Harrier ถูกยิงตก ๖ เครื่อง ในจำนวนนี้มีเพียง ๒ เครื่องที่ถูกเครื่องบินของอาร์เจนตินายิงตก นอกจากนั้นถูกยิงตกด้วยอาวุธปืนเล็ก และจรวด พื้น - อากาศ ส่วนเฮลิคอปเตอร์ได้รับมอบหมายให้รับภาระอย่างหนักในสงครามปราบเรือดำน้ำ, สงครามเรือผิวน้ำ, การส่งกำลังบำรุง, การค้นหา และกู้ภัย การลาดตระเวนและการสนับสนุนหน่วยรบภาคพื้นดิน

๕. การป้องกันภัยทางอากาศ ความได้เปรียบในการรบทางอากาศเป็นปัจจัยสำคัญในการสงคราม กองเรือเฉพาะกิจถูกต่อต้านโดยเครื่องบินจากกองทัพอากาศอาร์เจนตินา ด้วยจำนวนที่มากกว่าถึงประมาณ ๖ : ๑ กองเรือเฉพาะกิจมีเครื่องบินขับไล่ไม่พอ และระบบเตือนภัยไม่ดีทำให้ต้องประสบภัยกับการสูญเสียอย่างหนัก

๖. การรบทางบก โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายกำลังภาคพื้นดินส่วนใหญ่ใช้เฮลิคอปเตอร์ และรถสายพาน การยิงสนับสนุนจากฐานปืนใหญ่ขนาดเบา ๑๐๕ มม. ในการรบจำนวน ๕ ครั้ง มีการยิงปืนใหญ่สนับสนุนทั้งหมดเกือบ ๑๑,๕๐๐ นัด โดยเป็นการยิงสนับสนุนจากกองเรือเฉพาะกิจ ๘,๐๐๐ นัด การสนับสนุนในเวลากลางคืนจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ช่วยรบ โดยเฉพาะแว่นตาเอนกประสงค์สามารถมองเห็นได้ในเวลากลางคืน

๗. การส่งกำลังบำรุง ได้รับความสำเร็จอย่างสูง แม้ว่าการติดต่อสื่อสารซึ่งไกลกันเกือบครึ่งโลก แต่กองเรือเฉพาะกิจก็ไม่เคยขาดแคลนเสบียงที่จำเป็น เครื่องมือ และอะไหล่ จัดส่งให้กับกองเรืออย่างรวดเร็ว แสดงถึงความพร้อมเพรียง และความมีประสิทธิภาพของทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพ

สงครามอ่าวเปอร์เซีย ครั้งที่ ๑

(ค.ศ.๑๙๙๑)

สงครามอ่าวเปอร์เซีย ครั้งที่ ๑ (ค.ศ.๑๙๙๑)

มูลเหตุ

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.๑๙๙๐ ดินแดนตะวันออกกลางได้เกิดความร้อนระอุขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากอิรักได้ส่งกองทัพเข้ายึดคูเวต เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๑๙๙๐ การบุกคูเวตครั้งนี้ เกิดจากการที่คูเวตปฏิเสธที่จะเจรจากับอิรักในปัญหาการกักขังน้ำมันที่ให้แก่อิรักในระหว่างทำสงครามกับอิหร่านปี ค.ศ.๑๙๘๐-๑๙๘๘ อีกทั้งอิรักยังไม่พอใจที่คูเวต ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ ไม่รวมมือในการเพิ่มราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ตลอดจนการที่คูเวตมีปัญหาค้ำพิพาท เรื่องกรรมสิทธิ์ของบ่อน้ำมันชื่อ รูไมลา ซึ่งอยู่บริเวณแนวพรมแดนของประเทศทั้งสอง

การแก้ปัญหาข้อพิพาทดังกล่าวอย่างสันติประสบความล้มเหลว หลังจากเริ่มเจรจาได้เพียง ๒ ชั่วโมง ที่ซาอุดีอาระเบีย กองทัพอิรักจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ คน ที่วางกำลังอยู่ที่พรมแดนอิรักกับคูเวต ก็กรีธาทัพเข้ายึดคูเวตทันที กษัตริย์ราชวงศ์อัล-ซาบาห์ เสด็จหนีไปซาอุดีอาระเบีย ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ได้ประกาศให้คูเวตเป็นจังหวัดที่ ๑๙ ของตน โดยอ้างว่าดินแดนแห่งนี้เคยอยู่ในอาณาจักรของตนมาก่อน

ถ้าจะสืบสาวข้อมูลที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เข้ายึดครองคูเวตโดยอ้างว่าคูเวตเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของตน ตามประวัติศาสตร์ข้อเท็จจริงก็ยืนยันตามข้ออ้างของอิรัก เนื่องจากอิรักเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรออตโตมานตุรกี ภายหลังตุรกีเป็นฝ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และรัฐบาลอังกฤษในฐานะเจ้าของจักรวรรดิที่พระอาทิตย์ไม่เคยตก ได้เข้าจัดการสนับสนุนให้อิรักได้เป็นเอกราช โดยได้เขียนแผนที่อิรักใหม่ ตัดคูเวตออกไป จะเห็นได้ว่า หลังจากอิรักได้เอกราชแล้ว ผู้นำอิรักทุกคนได้เรียกร้องที่เอาคูเวตกลับคืน โดยถือว่าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของตน

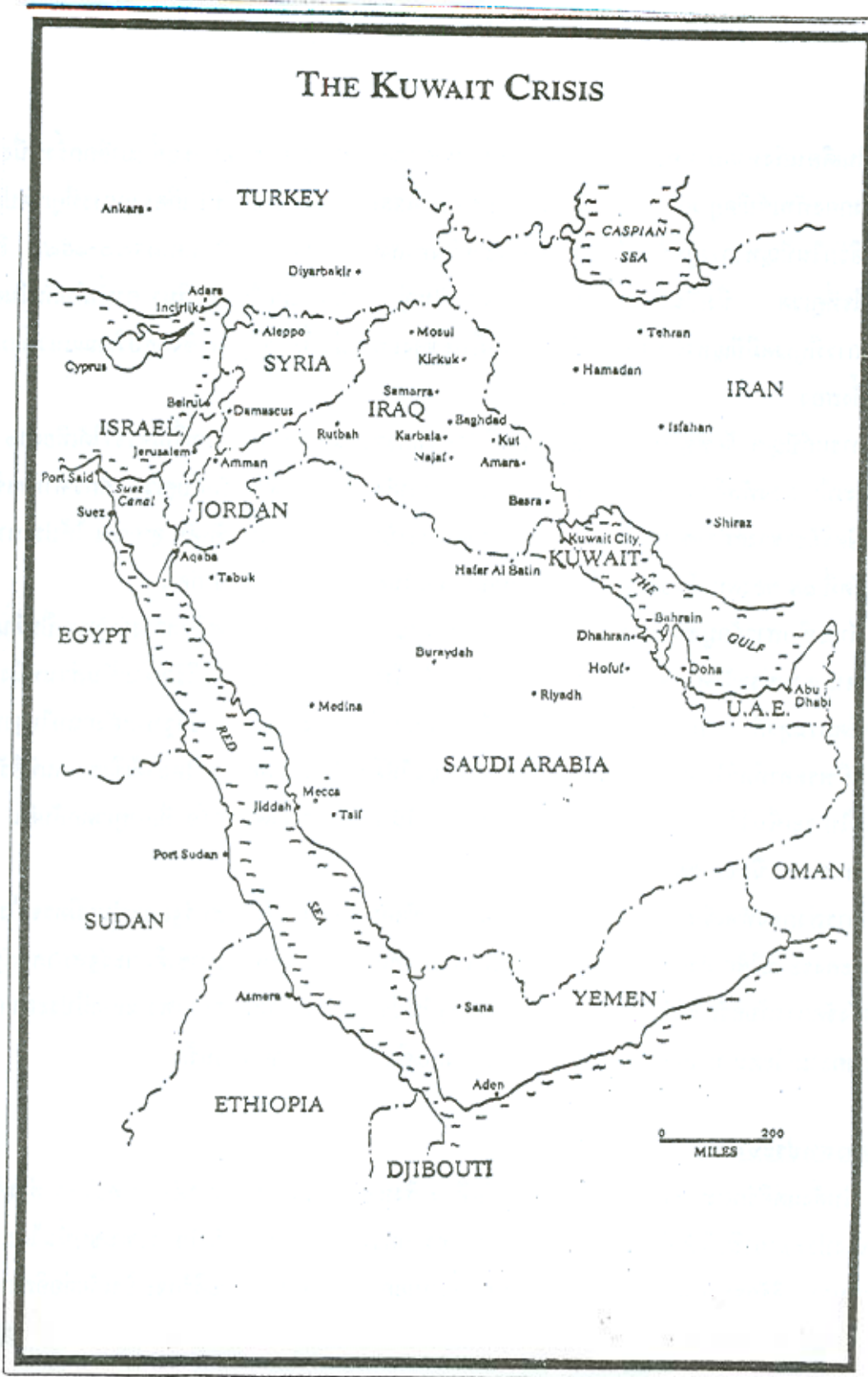
การส่งกองทัพเข้ายึดคูเวตครั้งนี้ ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เชื่อว่าสหรัฐและพันธมิตรจะไม่เข้าแทรกแซง และคงจะไม่ใช้กำลังเข้าโจมตีอิรักแม้คณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติและรัฐสภาสหรัฐจะอนุมัติให้ใช้กำลังจัดการกับอิรักได้ก็ตาม เพราะเชื่อว่าสหรัฐไม่ปรารถนาจะทำสงคราม เพราะเคยมีประสบการณ์ที่ขมขื่นจากสงครามเวียดนาม เกรงประวัติศาสตร์จะซ้ำรอยเดิม ถ้าหากเปิดศึกกับอิรัก

หมิ่นเคียดการสหประชาชาติ

นับตั้งแต่อิรักส่งทหารเข้ายึดคูเวต เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๑๙๙๐ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ต่างคัดค้านการกระทำของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เพราะต่างทราบดีว่า หากปล่อยให้อิรักกระทำเช่นนั้นได้สำเร็จ ข่มขู่ข่มขืนความว่า อิรักจะกลายเป็นอภิมหาอำนาจของตะวันออกกลางทันที และอิรักจะเป็นภัยต่ออิสราเอลยิ่งกว่าครั้งใด ๆ สันติภาพในตะวันออกกลางย่อมเกิดขึ้นมาไม่ได้ และยังคงจะทำให้โลกก้าวเข้าไปใกล้สงครามโลกครั้งที่ ๓ ในอนาคตอันใกล้อีกด้วย

ภายหลังจากอิรักส่งกองทัพเข้ายึดครองคูเวตแล้ว คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ได้มีการลงมติรวม ๑๒ มติ เพื่อต้องการจะบีบให้อิรักถอนทหารออกจากคูเวต ในจำนวนมติดังกล่าว มีมติที่สำคัญอยู่ ๓ มติ ดังนี้

THE KUWAIT CRISIS

๑. มติที่ ๖๖๐ (๒ สิงหาคม) ประณามการรุกรานกึ่งของอิรักและเรียกร้องให้อิรักถอนกำลังออกจาก
คูเวต ผลลงมติ ๑๔ - ๐ (เยอรมนีไม่เข้าร่วมประชุม)

๒. มติที่ ๖๖๑ (๖ สิงหาคม) คำว่ามาตรการการค้าทุกประเภทกับอิรัก ยกเว้นยาและอาหาร ผลการลง
มติ ๑๓ - ๐ (คิวบาและเยอรมนีงดออกเสียง)

๓. มติที่ ๖๗๘ (๒๘ พฤศจิกายน) คณะมนตรีความมั่นคง ลงมติด้วยเสียง ๑๒ - ๒ โดยจีนงดออก
เสียง ขณะที่คิวบาและเยอรมนีคัดค้าน มอบอำนาจให้กับประเทศต่าง ๆ “ดำเนินการทุกวิถีทางเท่าที่จำเป็น” เพื่อ
กดดันอิรักให้ถอนทหารออกจากคูเวตก่อนหรือระหว่างวันที่ ๑๕ มกราคม ๑๙๙๑

สงครามเริ่มต้น

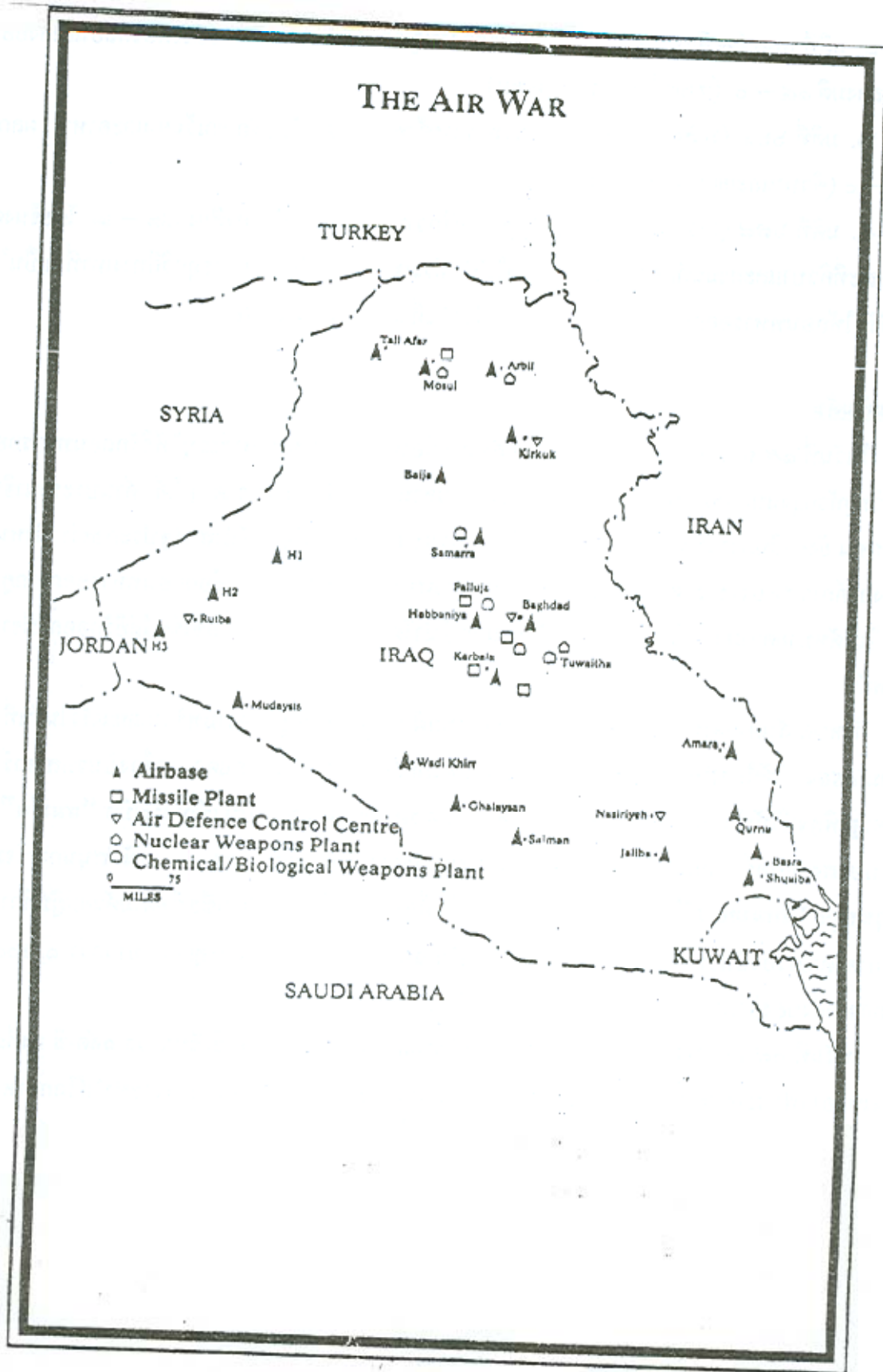
ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๑๙๙๑ วันกำหนดเส้นตายที่องค์การสหประชาชาติระบุให้อิรักถอนทหารออกจาก
คูเวต วิทยุทั่วกรุงแบกแดดเริ่มถูกรบกวนสัญญาณจนไม่สามารถรับฟังข่าวสารใด ๆ ได้ ด้านประธานาธิบดีซัด
ดัม ฮุสเซน ยังคงยืนยันกรานที่จะยึดครองคูเวตต่อไป ส่วนประธานาธิบดีบุช ผู้นำสหรัฐประกาศว่า กำหนดเส้น
ตายขององค์การสหประชาชาติเป็นกำหนดเวลาที่องค์การสหประชาชาติให้อิรักถอนทหารออกจากคูเวตแต่
โดยดี ไม่ได้หมายความว่า เป็นวันที่กองกำลังนานาชาตินำโดยสหรัฐ จะใช้กำลังเข้าขับไล่อิรักออกไปจากคูเวต
ในฉับพลัน

กำหนดเส้นตายผ่านไปอย่างสงบ ในขณะที่ทุกฝ่ายต่างตั้งมั่นอยู่ในความพร้อมและแล้วในวันที่ ๑๖
มกราคม ๑๙๙๑ ได้ท้องฟ้าอันมืดมิด เกิดเสียงระเบิดดังกึกก้องไปทั่วกรุงแบกแดด เครื่องบินรบสตรัท F-117
ของสหรัฐ พิสูจน์ให้เห็นสมรรถนะที่เหนือชั้น หลบรอดเรดาร์ของฝ่ายตรงข้าม เข้าถึงระเบิด “สมาร์ท” นำวิถี
ด้วยระบบแสงเลเซอร์ ถล่มเป้าหมายสำคัญทางยุทธการที่ตั้งอยู่ในกรุงแบกแดด สนับสนุนการโจมตีด้วย
ซีปนาวูร กรูซ “โทมาฮอว์ก” ที่ระดมยิงไปจากกองเรือที่ลอยลำอยู่ในอ่าวเปอร์เซีย ติดตามด้วยปฏิบัติการรุ้งโจมตี
ทางอากาศโดยเครื่องบินรบทันสมัย ทั้งของสหรัฐ อังกฤษ ซาอุดีอาระเบีย และคูเวต มากกว่า ๑,๕๐๐ เที่ยวบิน
โดยที่กองกำลังของอิรักแทบจะไม่มีโอกาสโต้ตอบได้เลย

ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๑๙๙๑ อิรักเริ่มตอบโต้ตามแผนที่กำหนดไว้คือ ยิงซีปนาวูร สกัค-บี ลงที่เมืองไฮ
ฟา และเทลอาวีฟประเทศอิสราเอล โดยหวังจะดึงอิสราเอลกระโดดเข้าร่วมสงคราม ซึ่งจะช่วยให้โลกอาหรับต้อง
เข้าสงครามร่วมกับอิรัก เพื่อทำลายล้างอิสราเอลให้หมดสิ้นไปจากตะวันออกกลาง ตามอุดมการณ์ของอาหรับ
อิรักได้ยิงซีปนาวูรสกัค-บี ถล่มอิสราเอลเป็นครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๑๙๙๑ สหรัฐขอให้อิสราเอลพยายาม
มอดทนอย่าตอบโต้ ขณะเดียวกันได้ใช้จรวดต่อต้านซีปนาวูร “แพทริออต” สกัคกันซีปนาวูรสกัค-บี ทำให้อิส
ราเอลได้รับความเสียหายไม่มากนัก จึงอดกันไม่ได้ตอบอิรัก

ในวันที่ ๒๐ มกราคม ๑๙๙๑ อิรักได้ใช้ซีปนาวูรสกัค-บี ยิงเข้าไปในประเทศซาอุดีอาระเบีย สหรัฐได้ใช้
จรวดต่อต้านซีปนาวูร แพทริออต ยิงทำลาย ทำให้การใช้ซีปนาวูรสกัค-บี ทำลายเป้าหมายได้ไม่มากนัก ขณะ
เดียวกันไม่สามารถจะดึงอิสราเอลเข้าร่วมสงครามอ่าวเปอร์เซียได้สำเร็จ เรื่องนี้จึงเท่ากับว่าอิรักแพ้สงครามแล้ว
ดังนั้นสหรัฐกับพันธมิตร จึงใช้แผนการปฏิบัติการรบอย่างรวดเร็ว ด้วยอาวุธไฮ-เทค ทุกชนิดที่มีเข้าถล่มเป้า
หมายอย่างต่อเนื่องและรุนแรง เพื่อจะให้สงครามยุติอย่างรวดเร็ว

THE AIR WAR

THE LAND WAR: 1. IRAQI DISPOSITIONS, 21 FEBRUARY 1991

ในวันที่ ๒๒ มกราคม ๑๙๕๑ อิรักเริ่มจุดไฟเผาบน้ำมันหลายแห่งในคูเวต และเริ่มปล่อยน้ำมันดิบหลายล้านแกลลอนลงสู่อ่าวเปอร์เซีย ผลที่ตามมาทำให้เกิดหมอกควันหนาที่บที่เกิดจากการเผาบน้ำมันลอยขึ้นสู่อากาศ ส่วนในท้องทะเลก็เต็มไปด้วยคราบน้ำมันที่เป็นอันตรายต่อชีวิตสัตว์น้ำ นกทะเลและประชาชนต้องพลอยรับกรรมจากมลภาวะเป็นพิษเหล่านี้ไปด้วย

ขณะเดียวกันในวันที่ ๓๐ มกราคม ๑๙๕๑ อิรักได้ส่งกำลังรบภาคพื้นดินเข้าตีเมืองกาฟจี ซึ่งเป็นเมืองท่าทางตะวันออกเฉียงเหนือของซาอุดีอาระเบีย ทำให้ทหารนาวิกโยธินของสหรัฐเสียชีวิต ๑๑ คน โดย ๘ คน ถูกกระสุนจาก ฮ.ฝ่ายเดียวกัน ต่อมาในวันรุ่งขึ้นสหรัฐได้ส่งกำลังพันธมิตรยึดเมืองกาฟจีกลับคืนมาได้

การโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตรได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๑๙๕๑ จนถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ รวม ๓๙ วัน ได้สร้างความเสียหายให้กับฝ่ายอิรักทั้งด้านองค์บุคคลเป็นอย่างมาก ฝ่ายพันธมิตรได้ใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดอย่างต่อเนื่องทั้งกลางวันและกลางคืน มากกว่า ๘๐,๐๐๐ เที่ยวบิน จากนั้นในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ ประธานาธิบดีจอร์จ บุช ได้ประกาศทำสงครามพื้นดิน เพื่อขับไล่อิรักออกจากคูเวต โดยได้เริ่มขึ้นในตอนเช้ามีดของวันที่ ๒๕ มกราคม ๑๙๕๑

การบุกภาคพื้นดิน เป็นแนวคิด ประธานการรบภาคพื้นดินกับการส่งกำลังทางอากาศ ด้วยการส่งกำลัง ๑๕๐,๐๐๐ คน เข้าตีโอบปึกกว้าง ออกด้านพรมแดนซาอุดีอาระเบีย-อิรัก ดีโอบล้อมกองกำลังพิทักษ์สาธารณรัฐของอิรักที่อยู่ในคูเวต ส่วนทางด้านชายฝั่งของคูเวตที่อยู่ติดริมทะเล กองกำลังยกพลขึ้นบกของสหรัฐรวม ๑๗,๐๐๐ - ๑๘,๐๐๐ คน พร้อมอุปกรณ์การรบและอาวุธครบมืออยู่บนเรือลอยลำอยู่นอกฝั่ง เพื่อดึงกองกำลังพิทักษ์สาธารณรัฐของอิรักให้เคลื่อนกำลังมาระวังการยกพลขึ้นบกบริเวณชายฝั่ง

ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ ประธานาธิบดีจอร์จ ดี. บุช ประกาศคูเวต ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของอิรักต่อไป และประกาศถอนทหารจากคูเวตภายในวันนี้ ขณะเดียวกันกองกำลังพันธมิตร ได้รุกไปถึงแม่น้ำยูเฟรติสทางภาคใต้ของอิรักและดำเนินสงครามต่อไปเหมือนเดิม ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ กองทัพคูเวตบุกเข้ายึดคูเวตซิตีและซักรงคูเวตขึ้นในเมือง ทหารอิรักถูกขับเป็นเชลย ๖๐,๐๐๐ นาย สงครามภาคพื้นดินยุติในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๑ รวมเวลา ๑๐๐ ชั่วโมง สำหรับรวมเวลาที่รบกันเป็นเวลา ๔๑ วัน

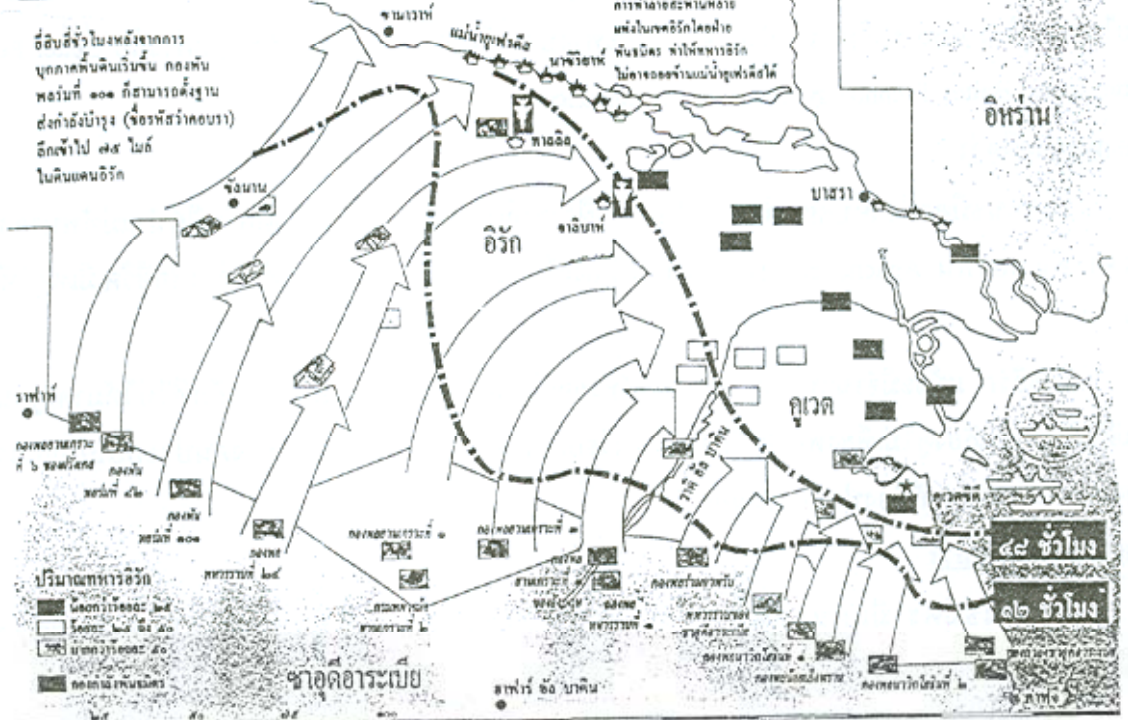
สงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งนี้ ฝ่ายพันธมิตรเสียชีวิตทหารไปเพียง ๑๔๕ คน ในขณะที่อิรักสูญเสียชีวิตทหารทั้งบาดเจ็บและตายมากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน

บทเรียนจากสงคราม

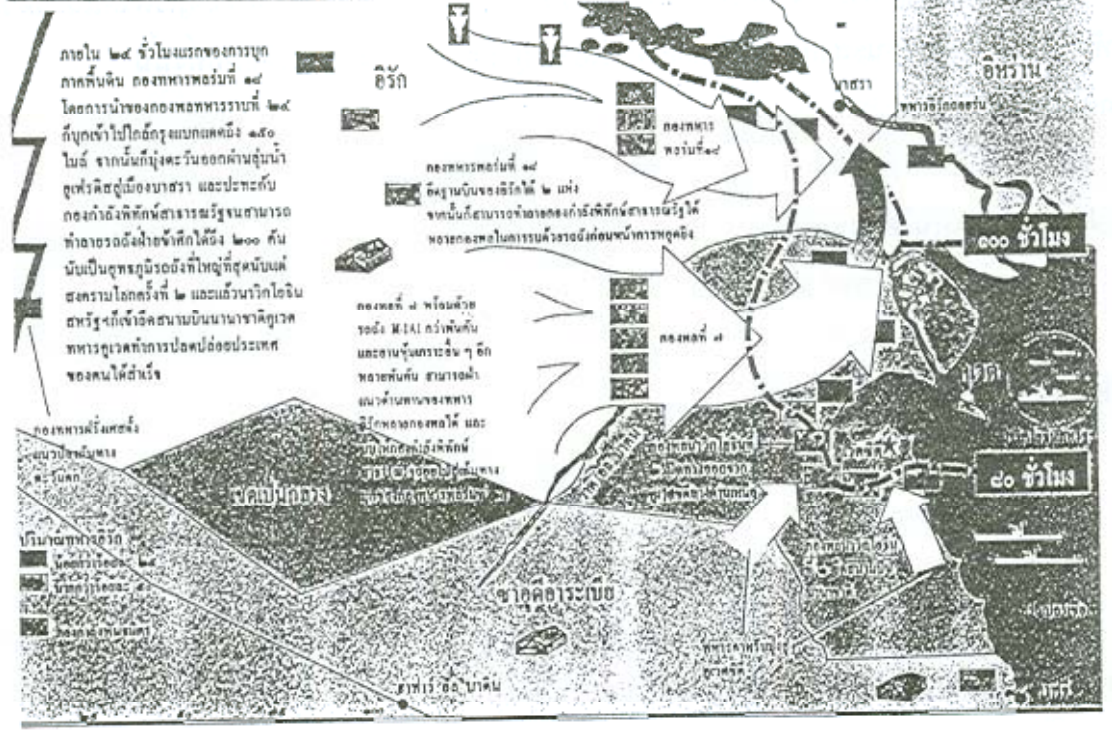
สงครามทางบก

กองทัพอิรักมีประสบการณ์ในการรบกับอิหร่าน นาน ๘ ปี แต่ประสบการณ์นี้ไม่ได้ช่วยให้อิรักพร้อมที่จะรบกับกำลังทางบกของพันธมิตรจากประเทศมหาอำนาจได้ เพราะกำลังทางบกของพันธมิตรได้รับการฝึกและศึกษามาอย่างดี อาวุธเทคโนโลยีสูงและทั้งยังมีจำนวนมากด้วย ที่ตั้งทางทหารของอิรักก็ถูกสนามบินทางฝ่ายพันธมิตรล้อมอยู่โดยรอบทั้ง ๓ ด้าน กำลังทางบกอิรักไม่ว่าจะอยู่จะทำอะไร พันธมิตรอาจตรวจสอบเห็นได้ตลอดเวลา ในที่สุดเมื่อถูกโจมตีทางอากาศตลอดเวลา ถูกปืนใหญ่ และจรวดจากเรือ จากทางบกยิงทำลายตลอด

ปฏิบัติการภาคพื้นดิน ๒๔ - ๒๖ ก.พ.

การรบวันสุดท้าย

เวลาจึงทำให้ขวัญของทหารอิรักเล็กลง ไม่อยากจะป้องกันตนเองต่อไปอีก เมื่อกองพลรถถังและยานยนต์บุกเข้ากวาดล้างอย่างรวดเร็ว ทหารอิรักคาดการณ์เข้าดีของพันธมิตรผิดทาง เพราะถูกยุทธการลวงมาตลอด ทหารอิรักจึงยอมแพ้อย่างง่ายดาย ไม่สมกับคำขู่วิวของซัดดัม ฮุสเซน แต่อย่างไร ไม่น่าเชื่อว่า การรบที่ยิ่งใหญ่จะเสร็จสิ้นภายในเวลาเพียง ๑๐๐ ชั่วโมง เท่านั้น ผลชัยชนะทางบกนี้เกิดจากแฟกเตอร์ที่สำคัญ กล่าวคือ Better Personnel, Better Ideas, Better Technology and Better Intelligence

๑. องค์บุคคลดีกว่า

ฝ่ายพันธมิตรมีองค์บุคคลดีกว่า ได้รับการฝึกหัดศึกษาทันสมัย มาขวัญดีกว่า มีผู้นำแม่ทัพนายกองดี ยกเว้น ผบ.พัน กองพัน Apache battalion เท่านั้น ที่อิงเป้าหมายผิดพลาดถูกฝ่ายเดียวกันเสียชีวิต มีเหตุให้ถูกปลดย้าย

ฝ่ายอิรัก แม้จะมีจำนวนมาก แต่ก็ไม่ได้ช่วยอะไรได้ในเมื่อทหารได้รับการฝึกที่ไม่ได้มาตรฐาน มีผู้นำที่ไม่ดีได้รับการเลี้ยงดูไม่เพียงพอ ได้รับข้อมูลฝังใจอย่างผิด ๆ จากบรรดาผู้นำของตนประกอบกับการวางแผนอย่างผิด ๆ คืบแล้ว ก็ต้องปราชัยแน่นอน

๒. แนวความคิดดีกว่า

ฝ่ายพันธมิตร มีแผนยุทธการที่เหนือกว่า ในขณะที่ฝ่ายอิรักวางแผน Planned to fight a static, defensive war of attrition ฝ่ายพันธมิตรกลับวางแผนทางการรบแบบ Fought a combined arms combined arms campaign of manouver

ความจริง ลำพังกำลังทางเรือฝ่ายพันธมิตรก็อาจปิดล้อมทางเศรษฐกิจ Maritime embargo จนอิรักถูกบีบคั้นให้ถอนตัวจากคูเวตก็ได้ ซึ่งต้องใช้เวลา และลำพังกำลังทางอากาศของพันธมิตรโจมตีต่อไปอีกไม่กี่สัปดาห์ กำลังรบของอิรักก็จะถูกทำลายจนหมดสิ้นและจะบีบบังคับให้อิรักต้องถอนออกจากคูเวตได้แน่ แต่ว่าจะไม่มีกองทัพใดกองทัพเดียวชนะสงครามได้โดยลำพังง่าย ๆ ทุกกองทัพล้วนมีความจำเป็นทั้งนั้น

๓. เทคโนโลยีเหนือกว่า

โดยเฉพาะสหรัฐ อังกฤษ ฝรั่งเศส มีเทคโนโลยีทางทหารที่สูงทาง Intelligence acquisition and Battle management และเห็นได้ชัดว่ามีเทคโนโลยีสูงกว่าใน Combat systems ที่ใช้ในการรบภาคพื้นดินอีกด้วย

Patriot system ต่อต้าน Scud missiles ได้ดี

M1A1 Tanks ทำลายยานเกราะอิรักได้ทุกรูปแบบ เป็นของ M1A1 ยิ่งได้ไกลกว่าเป็นของ T-72 ของโซเวียตเป็น ๒ เท่า

M1A1's Thermal Sights ทำให้สามารถยิงเป้าระยะไกลเวลากลางคืน

M1A1's Laser range-finder เหนือกว่าเครื่องวัดระยะของ T-72

M1A1 ถูก T-72 ยิง ทหารภายในรถถังก็ยิงรอดชีวิตได้

Multiple Launch Rocket System ยิงได้ถึง ๒๐,๐๐๐ ลูก จาก ๒๐๐ ท่อยิง และยิงไกลถึงกำลังของอิรักในระยะ ๓๐ กม.

Humvee ซึ่งนำมาใช้แทนรถจี๊ป ใช้ได้สารพัดประโยชน์ มีประสิทธิภาพสูง
Bradley fighting vehicles เมื่อถูกยิงก็ไม่ระเบิด บางคันยิงทำลายรถถังได้ด้วยปืน ๒๕ มม. Bushmaster
guns

Apache ยิงจรวด Hellfire Missile มีผลชงัดต่อยานหุ้มเกราะของโซเวียต

๔. การข่าวกรองดีกว่า

การโจมตีทางอากาศได้ทำลาย Strategic Command and control เสียสิ้น

การโจมตีจากภาคพื้นดินและเฮลิคอปเตอร์ได้ทำลาย Tactical Command and Control ของอิรักเสีย
เช่นกัน

การได้การครองอากาศอย่างสิ้นเชิง ทำให้พันธมิตรทำ Tactical intelligence acquisition โดย Heliborne
conventional and special operations assets นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมด้วย Unmanned Tactical reconnaissance
assets

Joint Surveillance Target Attack Radar System(JSTARS) สามารถมองเห็นยานขนำในสนามรบได้ถึง
๘๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร และส่งข่าวถึงผู้บังคับหน่วยต่าง ๆ ได้ทันที

AWACS ส่งข่าว Essential intelligence and Battle management ไปให้ผู้บังคับหน่วยในสนามรบ

กลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการยุทธทางบก

ก็มีอย่างที่ทราบกันคืออยู่แล้วคือ

Centrolized Command

Decentralized control

Non-linear battel

Speed

Preparation of the battlefield

Deception operations

ยุทธกรมทางเรือ

กำลังทางเรือของประเทศในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย เป็นกำลังทางเรือชายฝั่งทั้งนั้น โดยเฉพาะประเทศ
อิรัก มีทางออกทะเลได้น้อยมาก จึงไม่ต้องสร้างกำลังทางเรือที่รู้สึกว่าไม่มีความจำเป็นนัก แต่แม้กระนั้นก็ยัง
ตั้งต่อเรือฟริเกต ๔ ลำ เรือคอร์เวต ๖ ลำ และเรือสนับสนุน ๑ ลำ จากประเทศอิตาลี เพื่อให้มีกำลังทัดเทียมกับ
อิหร่าน เรือเหล่านี้ต่อเสร็จแล้ว แต่ยังไม่ทันรับมอบก็เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียขึ้นเสียก่อน อิรักจึงมีเพียงเรือรบ
ขนาดเล็กจำนวนน้อย พร้อมทั้งเรือขนำเร็วโจมตีใช้จรวด ๘ ลำ เรือขนำตลาดตระเวน ๑๕ ลำ ซึ่งเป็นของอูเวตที่
อิรักยึดเอามาใช้ด้วย

กำลังทางเรือของฝ่ายพันธมิตรนั้น มหาพารมหาศาล จึงทำให้กำลังทางเรือของอิรักถูกกำจัดหมดสิ้นอย่างรวดเร็ว

๑. บทเรียนที่น่าคิด คือ เรือยนต์เร็วโจมตีใช้จรวดนำวิถี หาได้เป็นอันตรายต่อกองเรือมหาอำนาจไม่ เพราะถูกเฮลิคอปเตอร์จากเรือรบใช้จรวดซีสทิว (Sea - Skua) ทำลายหมด นี่เป็นบทเรียนที่น่าคิดสำหรับประเทศไทย ซึ่งมีเรือยนต์เร็วโจมตีใช้จรวดนำวิถี แต่ไม่มีอาวุธจรวดต่อสู้เฮลิคอปเตอร์ในระยะไกล กลับถูกจรวด Sea - Skua ทำลายไปหมด โดยเรือยนต์เร็วโจมตีไม่สามารถเล็ดลอดเข้าไปทำลายเรือรบผิวน้ำขนาดใหญ่ ของฝ่ายตรงข้ามได้เลย

๒. เครื่องบินมิราจ ใช้จรวด Exocet ของอิรัก จะเข้าโจมตีเรือรบก็ถูกยิงตก ๒ ลำ โดยเครื่องบินของชาดูคิโอาระเบีย (F - 15)

๓. จรวดต่อสู้เรือผิวน้ำ Silkworm จากฐานยิงชายฝั่งของอิรัก ก็ถูกทำลายโดยจรวด Sea Darts จากเรือรบอังกฤษ HMS Gloucester

๔. ทุ่นระเบิด จำนวนมากที่อิรักใช้สามารถทำลายเรือรบสหรัฐ เสียหายได้ ๒ ลำ คือ เรือ Tripoli และเรือลาดตระเวน Princetown ในที่สุดทุ่นระเบิดประมาณ ๓๐๐ ลูก ก็ถูกทำลายได้หมดด้วยกองเรือกวาดทุ่นระเบิดของฝ่ายพันธมิตร

๕. ขีปนาวุธ TOMAHAWK Cruise missiles จากเรือรบสามารถยิงเป้าหมาย ที่สำคัญบนฝั่งในระยะไกลได้อย่างแม่นยำ ได้ผลดีขีงทั้ง ๆ ที่เป้าหมายนั้นได้รับการป้องกันเป็นอย่างดี แต่ก่อนจะใช้ขีปนาวุธ TOMAHAWK ได้นั้น ฝ่ายพันธมิตรต้องใช้เวลาถึง ๖ เดือน เพื่อหา Key terrain informations เพื่อทำ Digitized และทำโปรแกรมแล้วนำมาใช้ใน Guidance Computers

ขีปนาวุธ TOMAHAWK ใช้หัวรบตามแบบขนาด ๑,๐๐๐ ปอนด์ ทำลายศูนย์ประสาทสำคัญของอิรัก เช่น Air defence system, Command posts, Ground control Hqs., Radar stations, Chemical and Nuclear installations.

การใช้ขีปนาวุธ TOMAHAWK ได้ทำให้อิรักตื่นตัวต้องใช้ Surveillance radars, SAM guidance radars กวาดหา จึงเป็นการแสดงตำบลที่ของตนเองต่ออาวุธ Air - launched antiradiation missiles ของฝ่ายพันธมิตรอีก

สงครามคราวนี้พันธมิตรได้ยิง TOMAHAWK รวมทั้งหมด ๒๘๕ ลูก

๖. Deception Operations กำลังทางเรือกับกองกำลังนาวิกโยธินในกองเรือได้เข้าร่วมปฏิบัติการในยุทธการลวง ทำให้อิรักเข้าใจว่าแผนการยกพลขึ้นบกจะเป็นกำลังบุกสำคัญ ในยุทธการรบทางบกที่จะเปิดฉากขึ้น จึงได้เตรียมกำลังไว้ป้องกันการยกพลขึ้นบกเป็นอย่างดี

๗. โครงสร้างของกำลังสามเหล่าทัพของอิรัก ไม่สมดุลกัน กำลังกองทัพเรือเล็กมาก ถูกทำลายในไม่กี่ชั่วโมง เส้นทางส่งกำลังบำรุง ของฝ่ายพันธมิตร ไม่ถูกรบกวนขัดขวางได้เลย และการปิดอ่าว ของฝ่ายพันธมิตรทำให้ได้อย่างสมบูรณ์ พันมิตรได้ Total air and sea supremacy ภายในเวลาอันรวดเร็ว

สงครามทางอากาศ

๑. กำลังทางอากาศของอิรัก

มีเครื่องบินรวมประมาณ ๕๐๐ เครื่อง (ฝ่ายพันธมิตรมีเกือบ ๒,๐๐๐ เครื่อง) ประกอบด้วย Mig-29 Groundattack ๕๐ เครื่อง, Mirage F-1 จำนวน ๑๐๐ เครื่อง, Su-24 จำนวน ๒๕ เครื่อง และ Su-25 จำนวน ๖๐ เครื่อง นอกนั้นเป็นเครื่องบินเก่า คือ Mig-23/27 Folgger, Mig-21, Mig-25 และ Su-20/22 ในจำนวนเหล่านี้มี Mig-23, 25, 29, Su-24 จำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่มีขีดความสามารถทำการรบเวลากลางคืน Su-24 Fencer มีความสำคัญที่สุดเพราะปฏิบัติการกลางคืนได้ และในทุกกาลอากาศ และยังมีระบปฏิบัติการไกลถึงอิสราเอล และลึกเข้าไปในซาอุดีอาระเบียได้

อาวุธที่ใช้มี AM-39 Exocet, Laser AS-30L Belouga Cluster bombs, AS-10 and AS-14 Stand off munitions, AA-6 and AA-7 Air to Air missiles, Matra Magic and R-5-30 heat seeking and radar-guided missiles และอาวุธเคมี

อิรักมีกำลังสนับสนุน คือ จรวดและปืนป้องกันภัยทางอากาศอย่างมากมาคือ

High altitude ; SA-6, SA-8, AS-9 (SAM) and Roland (SAM) Several hundreds radar guided AA Guns ขนาดเล็กและใหญ่

Air defence net นี้ ควบคุมจากศูนย์ในกรุงแบกแดดมีข่ายเรดาร์ต่าง ๆ และหน่วยขนาดเล็กอื่น ๆ เชื่อมต่อกันด้วยระบบ Duplicated voice and Digital communications นอกจากนี้อิรักยังมีเครื่องบิน AWAC ที่ผลิตเอง เรียกว่า Adnan ซึ่งคล้ายคลึงกับ Il-76 Mainstay system ของโซเวียต

นอกจากสนามบินใหญ่ ๒๐ แห่ง ซึ่งหลายแห่งมี Hardened Aircraft shelters(HAS)รวมทั้งสิ้น ประมาณ ๓๐๐ HAS นอกจากนี้ยังมีสนามบินเล็ก ๆ อีก ๕๐ สนาม มีหลายสนามบินที่มีทางวิ่งถึง ๕ Runways or Taxiways แต่มีสนามบินน้อยแห่งที่จะสามารถใช้อู่ได้นาน เพราะขาดการส่งกำลังบำรุง และการบำรุงรักษา การบริการต่าง ๆ

๒. กำลังทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร

มีความได้เปรียบในฐานะที่ตั้งของกำลัง ซึ่งล้อมอิรักอยู่โดยรอบ แม้แต่กองกำลังทางบกของอิรักก็ถูกเห็น ได้ชัดเจน ไม่ว่าจะอยู่กับที่ ชุดรู่อยู่หรือเคลื่อนที่ จึงนับเป็นจุดอ่อนของอิรัก นอกจากเหนือกว่าทางจำนวนแล้ว พันธมิตรยังมีเครื่องบินและอาวุธที่ใช้มานานชนิด ที่ทันสมัยมีสมรรถนะเหนือกว่าทุกประดู

๓. ยุทธศาสตร์การรบของฝ่ายพันธมิตร

Gen. Colin Powell กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ของเราง่ายมากคือ First we are going to cut it off, and then we are going to kill it. It is sitting there waiting to be attacked, and attacked it will be.

สำหรับกำลังทางบกของอิรักในภูเขานั้น จะโจมตีด้วยกำลังทางอากาศให้อ่อนกำลังลงให้เคลื่อนไหวไม่ได้ ต้องตัดเส้นทางกำลังบำรุงเสีย ฆีปนาวุธ Scuds จะต้องถูกทำลาย และอาวุธ Mass destruction ต่าง ๆ จะต้องถูกกำจัด ดังนั้นเป้าหมายต่าง ๆ ในเขตแดนอิรักจะต้องถูกโจมตี เราจะต้องได้การครองอากาศเหนือประเทศอิรัก เช่นเดียวกับเหนือภูเขาด

๔. บทเรียนจากอาวุธทันสมัย ซึ่งจะมีผลต่อยุทธศาสตร์ทางอากาศ มีมากเช่นกัน ต่างกำลัง วิเคราะห์ศึกษา กัน อยู่ แต่หลายอย่างยังต้องถูกปกปิดเอาไว้ เนื่องจากเป็นความลับที่สำคัญยังเปิดเผยไม่ได้ มีบทเรียนที่พอวิเคราะห์ ออกได้คือ

ก. การรวมการบังคับบัญชาและการควบคุม กำลังทางอากาศทั้งหมด ทำให้ความอ่อนตัว มีการ ประสานงานและการรวมกำลังที่ดี ทำให้เกิดการประหยัด

ข. คุณภาพสูงของการบิน เป็นสิ่งสำคัญมาก นายทหารระดับสูงเข้าใจเรื่องยุทธศาสตร์และเรื่อง การ เมือง ทหารประจำเครื่องบินให้มีความชำนาญในวิชาชีพ และทหารประจำภาคพื้นดิน ต้องทำงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีความรู้ในเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเพียงพอ

ค. ขีดความสามารถปฏิบัติการในระยะไกลด้วยความซับซ้อน เป็นสิ่งจำเป็นมาก ฝ่ายพันธมิตรเตรียม เครื่องบินในการป้องกันภัยตลอด ๒๔ ชั่วโมง และส่งกำลังบำรุงให้อย่างต่อเนื่อง โดยการขนส่งทางอากาศ จน กระทั่งการขนส่งทางเรือมารับช่วงได้ต่อไป

ง. สงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีคุณค่าสูงมาก เพราะมันทำให้เกิด Tactical surprise และเพราะมันทำให้ ฝ่ายตนที่ใช้เทคโนโลยีสูง มีความได้เปรียบ

จ. E-3 AWACS ได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามีคุณค่าสูงมาก เพราะมีคุณสมบัติพิเศษในสงครามทางอากาศมาก กว่าระบบอาวุธอื่น ๆ แต่ละอย่าง ๆ

ฉ. Stealth technology มีผลต่อเป้าหมาย และการวางแผนระบบอาวุธ และมีผลต่อการสูญเสียของฝ่ายตน มาก

ช. PGM, Precision - guided munitions ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าคุ้มค่าน่ามากเพียงใด คือ ลดเที่ยวบินลงได้มาก ลดจำนวนอาวุธที่ต้องใช้ลง ลดการใช้กำลังพล และโครงสร้างอื่น ๆ ลงได้มาก นอกจากนั้นยังช่วยลดการล้มตาย เจ็บป่วยของประชาชนและความเสียหายในบริเวณใกล้ ๆ ได้มาก

ซ. การเติมเชื้อเพลิงกลางอากาศ ช่วยยืดระยะเวลาปฏิบัติการให้ Tactical fighters สามารถปฏิบัติการทาง ยุทธศาสตร์ได้ และทำให้ Interceptors ยังคงดำรงการบินลาดตระเวนอยู่ได้นาน จนสุดขีดความคงทนของกำลัง พล ทำให้เพิ่มความลึก เพิ่มห้วงเวลาปฏิบัติการ และมีความอ่อนตัวในการเลือกเส้นทางบินเพื่อปฏิบัติการเชิงรุก

ด. ข้อมูลการลาดตระเวนจากดาวเทียม ทันท่วงและแม่นยำ แต่ไม่ได้รับทุกครั้งที่ต้องการ จึงยังต้องใช้ เครื่องบินลาดตระเวนต่อไปด้วย

ด. จำเป็นต้องมาประเมินคุณค่าของเครื่องบินและระบบอาวุธที่มีคุณค่าจำกัด คือปฏิบัติการกลางคืนไม่ ได้หรือไม่ได้ทุกกาลอากาศกันอีกที เพราะในต่อไปนี้ Ground and Helicopters forces สามารถปฏิบัติการได้ ตลอด ๒๔ ชั่วโมงกันแล้ว

ด. การทราบค่าบลิทซ์ที่แน่นอนของเป้าหมายประจำที่ ก่อนการโจมตีทำลายเป็นเรื่องจำเป็น สำหรับการโจมตีด้วยขีปนาวุธ พื้น-สู่-พื้น จุดอ่อนของเป้าหมายขึ้นอยู่กับฝ่ายโจมตีจะเห็นว่าเป้าหมายนั้นสำคัญเพียงใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าฝ่ายถูกโจมตีจะป้องกันดีเพียงใด

๓. กองทัพโดฟังพาระบบอาวุธเทคโนโลยีสูงมากเพียงใด ก็จะต้องมีจุดอ่อนล่อแหลมต่อการสงครามอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นเพียงนั้น

๔. การครองอากาศ (Command of the Air) ยังคงเป็นทฤษฎียุทธศาสตร์ทางอากาศที่สำคัญ คงเส้นคงวา เหมือนกัน ความจำเป็นในการครองทะเล (Command of the Sea) ถ้าครองไม่ได้ตลอดไปก็ขอให้ควบคุม (Control) ได้เฉพาะตำบลที่ในห้วงเวลาที่ต้องการก็จะได้ผลในการปฏิบัติการยุทธ มันช่วยให้เราทำ Surprise attack ได้

ลำดับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับสงครามจนถึงสงครามอ่าว

เปอร์เซีย ปี ค.ศ.๑๕๕๑

ลำดับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับสงครามจนถึงสงครามอ่าวเปอร์เซีย ปี ค.ศ. ๑๕๖๑

ก่อนคริสต์ศักราช (BC)

- ๔๕๐ - สงครามยกพลขึ้นบกที่หาคมาราธอน(Marathon)
- ๔๘๐ - ยุทธนาวีที่อ่าว Salamis - การรบทางทะเลที่สำคัญครั้งแรกของโลก (ก.ย.๒๕)
- ๓๗๑ - Epaminondas ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น "บิดาแห่งยุทธวิธี" ชนะในการรบที่ Leuctra
- ๓๓๘ - การเริ่มเสื่อมอำนาจของกรีก
- ๓๓๑ - ชัยชนะของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์แห่งมาซิโดเนีย
- ๓๓๒ - การเริ่มฟื้นตัวของเอเชียของโรม
- ๒๑๖ - ชัยชนะของฮานนิบาลที่ Cannae
- ๒๐๒ - ความพ่ายแพ้ของฮานนิบาลที่ Zama
- ๓๑ - การรบที่ Actium ซึ่งถือเป็นการเปิดยุคใหม่ของการสงครามทางทะเล
- ๗๐ - การสถาปนาอำนาจของโรม
- ๓๗๘ - ความพ่ายแพ้ของโรมที่ Adrianople
- การบุกของออตโตล (Attila)
- ๖๗๓ - กรุงคอนสแตนติโนเปิลถูกยึดโดยพวกซาราเซน
- ๗๑๗ - ชัยชนะของอาณาจักรไบแซนไทน์เหนือพวกซาราเซนในรอบ ๘๗ ปี
- ๘๘๖ - การบุกของพวกไวกิง
- การรบที่ Hastings
- ๑๐๗๑ - ระบบทหารของอาณาจักรไบแซนไทน์ถูกทำลายในการรบที่ Manzikert
- ๑๒๔๑ - เจงกิสข่านบุกยุโรป
- ๑๒๔๕ - โรเจอร์ เบคอนค้นพบสูตรของดินปืน
- ๑๓๔๖ - การรบที่ Crecy ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสิ้นสุดของยุคอัศวินบนหลังม้า อันเนื่องมาจากความพ่ายแพ้ของทหารม้า ฝรั่งเศสต่อการระดมยิงของธนูยาวของอังกฤษ
- ๑๓๘๖ - การรบที่ Sempach อันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการใช้อาวุธปลายแหลมของทหารราบสวิส
- ๑๔๒๑ - ชัยชนะของ Jan Zizka ซึ่งถือได้ว่าเป็นทหารคนแรกของยุคดินปืนโดยมีการจัดหน่วยทางยุทธวิธีด้วยการผสมเหล่าระหว่างทหารราบ ทหารม้า และทหารปืนใหญ่
- ๑๔๕๐ - การรบที่ Formigny อันเป็นจุดชี้ขาดชัยชนะในสงครามร้อยปี และเป็น การรบที่เป็นชัยชนะครั้งแรกของกองทัพประจำการในประวัติศาสตร์
- ๑๔๕๓ - การสูญเสียนครคอนสแตนติโนเปิลแก่พวกเติร์ก ด้วยการถูกระดมยิงด้วยปืนใหญ่ จึงถือได้ว่าเป็นอันสิ้นสุดของการจัดระบบทางทหารแบบยุคกลาง
- ๑๕๑๕ - การรบที่ Marignano อันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของปืนใหญ่ โดยทหารราบสวิสได้ถูกทำลายลงด้วยปืนใหญ่ฝรั่งเศส

- ๑๕๒๕ - การรบที่ Pavia เป็นการเปิดยุคทางยุทธวิธีใหม่ด้วยการจัดหน่วยทางยุทธวิธีเป็นการผสมระหว่างหอกและปืน (arquebus) โดยพระเจ้าจักรพรรดิชาลส์ที่ ๕
- ๑๕๗๑ - ยุทธนาวีที่ Lepanto สิ้นสุดลงด้วยการที่กองเรือของพวกคริสศัท่าลลาคองเรือของพวกอิสลามลงได้ (ต.ศ.๑๑)
- ๑๕๘๘ - การล่มสลายของกองทัพเรือสเปน (Armada)
- ๑๖๑๘-๑๖๔๘ - สงครามสามสิบปี
- ๑๖๓๑ - กษัตริย์ Gustavus Adolphus ซึ่งถือเป็น "บิดาของการสงครามสมัยใหม่" ได้รับชัยชนะในการรบที่ Breitenfeld
- ชัยชนะของ Oliver Cromwell ในการรบที่ Worcester
- ๑๖๖๑ - พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรงเป็นผู้เปิดยุคใหม่ทางยุทธวิธีด้วยการใช้ปืนคาบศิลาและคาบปลายปืน
- ๑๖๖๒ - ยุทธนาวีที่ La Hogue และการตกต่ำของกองทัพเรือฝรั่งเศส
- ๑๖๖๒ - การยุทธที่ Namur อันเป็นผลงานชิ้นเอกของสงครามป้อมค่ายประชิดของ Vauban
- ๑๗๐๑-๑๗๑๔ - สงครามสืบราชบัลลังก์สเปนและมหาสงครามใหญ่ทางเหนือ เป็นการสงครามที่ดำเนินไปพร้อมกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสงครามโลกครั้งแรกของยุคประวัติศาสตร์สมัยใหม่
- ชัยชนะของ Marlborough ในการรบที่ Blenheim
- ๑๗๕๖-๑๗๖๓ - สงครามเจ็ดปี
- ๑๗๕๖ - การรบที่ทะเลสาบ George ถือเป็นการสงครามครั้งแรกที่ต่อสู้กันบนทวีปอเมริกา
- ๑๗๗๕-๑๗๘๓ - สงครามปฏิวัติอเมริกา
- ๑๗๗๗ - การรบที่ Saratoga ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพทางยุทธวิธีที่มีปืนไรเฟิลเป็นอาวุธพื้นฐาน
- ๑๗๙๓ - การประกาศแนวคิดเรื่อง "ชาติติดอาวุธ" (Nation - in - arms) โดยประกาศการเกณฑ์ทหารของกองทัพฝรั่งเศส
- ๑๗๙๕ - การขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองของนโปเลียน
- ๑๘๐๐-๑๘๑๕ - สงครามยุคนโปเลียน (The Napoleonic War)
- ๑๘๐๕ - ยุทธนาวีที่ Trafalgar อันเป็นชัยชนะของกองทัพเรืออังกฤษต่อกองทัพเรือฝรั่งเศส (ต.ศ.๑๑)
- ๑๘๐๖ - การพ่ายแพ้ครั้งแรกของนโปเลียน ในการรบที่ Aspern - Essling
- ๑๘๑๐ - การรบที่ Borodino อันเป็นจุดเริ่มการบุกกรีตเซียของนโปเลียน
- ๑๘๑๒ - การถอยจากมอสโก

- ๑๘๑๔ - นโปเลียนสละราชบัลลังก์
- ๑๘๑๕ - สงครามหนึ่งร้อยวัน จากการหวนคืนสู่อำนาจของนโปเลียนจนถึงความพ่ายแพ้ที่วอเตอร์ลู
- ๑๘๓๒ - หนังสือเรื่อง On War ของ Clausewitz ออกพิมพ์เผยแพร่
- ๑๘๕๑ - กองทัพอังกฤษเริ่มใช้กระสุน Minie กับปืนไรเฟิล
- ๑๘๕๕ - ฟลอเรนซ์ ไนติงเกิล (Florence Nightingale) เรียบร้อยให้มีการยอมรับสิทธิของพยาบาลเจ็บในการสงคราม (The Right of Crimean War)
- ๑๘๖๑-๑๘๖๕ - สงครามกลางเมืองสหรัฐฯ
- ๑๘๖๒ - การยุทธที่ท่าเรือแสมท์ตัน (มี.ค. ๘ - ๙)
- ๑๘๖๖ - สงครามเจ็ดสัปดาห์ระหว่างรัสเซียกับออสเตรีย (Austro-Prussian War)
- ๑๘๗๐-๑๘๗๑ - สงครามระหว่างรัสเซียกับฝรั่งเศส (Franco-Prussian War)
- ๑๘๗๐ - การใช้ปืนกลครั้งแรกในประวัติศาสตร์การสงคราม โดย กองทัพฝรั่งเศสใช้ในการรบที่ Spicheren
- ๑๘๘๘ - ฝรั่งเศสประสบความสำเร็จในการสร้างเรือดำน้ำ ถือเป็นเรือดำน้ำสมัยใหม่ลำแรกในประวัติศาสตร์การสงคราม
- ๑๘๙๐ - Mahan พิมพ์ตำรายุทธศาสตร์การสงครามทางทะเลเรื่อง The Influence of Sea Power Upon History
- ๑๘๙๙-๑๙๐๒ - สงครามแอฟริกาใต้ มีการนำเทคโนโลยีและยุทธวิธีใหม่ๆ เข้ามาใช้
- ๑๙๐๓ - การบินของอากาศยานครั้งแรกโดยพี่น้องตระกูล Wright
- ๑๙๐๔-๑๙๐๕ - ยุทธนาวีระหว่างรัสเซียกับญี่ปุ่น
- ๑๙๐๔ - การรบที่ Yalu ถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ยุคใหม่ที่กองทัพของชาวยุโรปแพ้ต่อกองทัพของชาวเอเชีย
- ๑๙๐๕ - ยุทธนาวีที่ Tsushima ระหว่างกองเรือญี่ปุ่นกับกองเรือรัสเซีย ถือเป็นยุทธนาวีใหญ่ครั้งแรกของยุคเรือกลไฟ (พ.ศ.๒๔๗)
- ๑๙๑๒-๑๙๑๓ - สงครามบอลข่าน
- ๑๙๑๔ - การเริ่มต้นสงครามโลกครั้งที่ ๑ ราชอาณาจักร ออสเตรีย - ฮังการี พร้อมกับชายาถูกลอบปลงพระชนม์ที่ ซาราเยโว
- ๑๙๑๔-๑๙๑๘ - สงครามโลกครั้งที่ ๑
- ๑๙๑๗ - ไทยประกาศสงครามเยอรมันและออสเตรีย-ฮังการี (ก.ศ.๒๒)
- ๑๙๑๘ - การลงนามในสนธิสัญญา Versailles
- ๑๙๒๒ - การขึ้นสู่อำนาจของ Mussolini
- ๑๙๓๑ - การยึด Mukden ของกองทัพญี่ปุ่น

- ๑๕๓๓ - การขึ้นสู่อำนาจของฮิตเลอร์ ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเยอรมัน (ม.ค.๓๐)
- ๑๕๓๕ - อิตาลีบุกเอธิโอเปีย
- ๑๕๓๖-๑๕๓๘ - สงครามกลางเมืองสเปน
- ๑๕๓๗ - การเริ่มต้นของสงครามจีน-ญี่ปุ่น
- ๑๕๓๘ - อิตาลีบุกอัลบานเนีย
- ๑๕๓๘ - การเริ่มต้นของสงครามโลกครั้งที่ ๒ เยอรมันบุกโปแลนด์ (ก.ย.๑)
- ๑๕๓๘-๑๕๔๕ - สงครามโลกครั้งที่ ๒
- ๑๕๔๑ - ญี่ปุ่นโจมตีฐานทัพเรือเพิร์ล ฮาร์เบอร์ ฮาวาย (ธ.ค.๗)
- ๑๕๔๕ - เยอรมนีลงนามยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข (พ.ค.๗)
- ๑๕๔๕ - การทดลองระเบิดปรมาณูลูกแรกในทะเลทรายโกดีเมือง Alamagado ทางตอนใต้ของรัฐนิวเม็กซิโก (ก.ค.๑๖)
- ๑๕๔๕ - ทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรกที่ฮิโรชิมา (ส.ค.๖)
- ๑๕๔๕ - ญี่ปุ่นลงนามยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข บนเรือ มิสซูริ อ่าวโตเกียว (ก.ย.๒)
- ๑๕๔๖ - เกิดสงครามเวียดนาม
- ๑๕๔๘ - สงครามตะวันออกกลางระหว่างอิสราเอล-อาหรับ
- ๑๕๕๐ - สงครามเกาหลี
- ๑๕๗๘ - สงครามอัฟกานิสถาน
- ๑๕๘๐ - สงครามอิรัก-อิหร่าน
- ๑๕๘๒ - สงครามพอล์คมแลนด์
- ๑๕๘๕ - การล่มสลายของสหภาพโซเวียต สงครามเชินชุน
- ๑๕๘๑ - สงครามอ่าวเปอร์เซีย

บรรณานุกรม

หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน), นาวาโท. ประวัติการยุทธ์ทางเรือ เล่ม ๑ ยุคเรือกระเชียง. โรงพิมพ์
อุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ๘ เม.ย.๕๘.

หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน), นาวาโท. ประวัติการยุทธ์ทางเรือ เล่ม ๒ ยุคเรือใบ. โรงพิมพ์กรม
อุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ช.ค.๕๖.

หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน), นาวาโท. ประวัติการยุทธ์ทางเรือ เล่ม ๓ ยุคเรือใบ. โรงพิมพ์กรม
อุทกศาสตร์ กองทัพเรือ.

หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน), นาวาเอก. ประวัติการยุทธ์ทางเรือ เล่ม ๔ ยุคเรือกลไฟ. โรงพิมพ์กรม
อุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ช.ค.๕๖.

หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน), นาวาตรี. สงครามญี่ปุ่น-รัสเซีย. โรงพิมพ์กรมอุทกศาสตร์
กองทัพเรือ.

สวัสดิ์ ภูติอนันต์, พลเรือโท. ยุทธนาวีที่เกาะ MIDWAY หนังสือประวัติศาสตร์ ราชนาวิกสภา - -.

ธนู แก้วโอภาส. เหตุการณ์สำคัญในศตวรรษที่ ๒๐ พิมพ์ครั้งที่ ๑, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๔.

สุรชาติ บำรุงสุข. สงคราม : จากยุคอนุภคาสสู่ศตวรรษที่ ๒๑ - - กรุงเทพฯ : โครงการวิชิตรรสน์, ๒๕๔๑.

Philip de Souza : The Peloponnesian War 431-404 BC First published in Great Britain in 2002 by Osprey
Publishing.

Philip de Souza : The Greek and Persian Wars 499-386 BC First published in Great Britain in 2003 by Osprey
Publishing.

Carter Malkasian : The Korean War 1950-1953, First published in Great Britain in 2001 by Osprey Publishing.

